

GUVERNUL
— REPUBLICII MOLDOVA —

RAPORT DE ACTIVITATE PENTRU ANUL 2024
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

Chișinău, 2025

Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of.1001, m. Chișinău, MD-2004, Moldova

CUPRINS	
<u>LISTA FIGURILOR ȘI TABELELOR</u>	4
<u>ABREVIERI</u>	7
<u>INTRODUCERE</u>	8
<u>I. FINANȚAREA PROIECTELOR DIN DOMENIILE CERCETĂRII ȘI INOVĂRII</u>	9
1.1. Proiecte de Stimularea excelenței în cercetare 2024-2025	9
1.2. Programe de Postdoctorat 2023-2024, 2024-2025	11
1.3. Proiecte pentru Tineri cercetători 2024-2025	14
1.4. Proiecte de inovare și transfer tehnologic 2024-2025	18
1.5. Proiecte Reziliența RM la situații de criză 2024-2025	26
1.6. Programul proiecte bilaterale și multilaterale	30
1.6.1. Proiecte bilaterale (moldo-turce) 2023-2026	30
1.6.2. Proiecte multilaterale	32
1.7. Monitorizarea și raportarea proiectelor	34
<u>II. ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA CONCURSURILOR DE PROIECTE</u>	38
2.1. Concurs de proiecte pentru Stimularea excelenței în cercetare	38
2.2. Concurs de proiecte pentru tineri cercetători	41
2.3. Concurs de proiecte din Programul de postdoctorat	43
2.4. Concurs proiecte de inovare și transfer tehnologic	44
2.5. Concurs de proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa	45
2.6. Concurs de proiecte bilaterale moldo-germane pentru 2025-2026	47
2.7. Concurs de proiecte complexe bilaterale moldo-române	51
2.8. Concurs de proiecte bilaterale moldo-turce pentru anii 2025-2026	54
2.9. Concurs de proiecte bilaterale moldo-poloneze	58
2.10. Concurs de proiecte bilaterale moldo-georgiene	59
2.11. Concurs în cadrul inițiativelor comune de program „Biodiversa+”	63
2.12. Concurs în cadrul inițiativelor comune de program Water4ALL	64
2.13. Activități de expertiză în cadrul concursurilor de proiecte organizate de ANCD	65
2.14. Sesiuni de informare privind programele de finanțare	67
<u>III. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ</u>	69
3.1. Activități aferente programului Uniunii Europene „Orizont Europa”	69
a. activități coordonate de Direcția Cooperare internațională și dezvoltare durabilă	69
b. activități în cadrul Oficiului Național „Orizont Europa”	69
3.2. Organizarea de evenimente și participarea în cadrul evenimentelor	71
3.3. Organizarea forumului Golden Juggernaut InnoTech 2024	72

<u>3.4. Gestionarea asistenței externe, valorificarea oportunităților ce rezultă din statutul de țară asociată la Programul „Orizont Europa”</u>	73
<u>3.5. Activitatea Oficiului Republicii Moldova pentru Știință și Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană (MOST)</u>	73
<u>IV. PARTICIPAREA LA PROCESUL DE ELABORARE ȘI RAPORTARE A DOCUMENTELOR STRATEGICE NAȚIONALE</u>	82
<u>4.1. Participare la procesul de elaborare, amendare și avizare a documentelor strategice, de politici și a actelor normative în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării</u>	82
<u>4.2. Activități aferente armonizării legislației naționale la aquis-ul comunitar</u>	83
<u>4.3. Informație referitoare la includerea Republicii Moldova în proiectul STIP Compass al OCDE și Comisiei Europene</u>	85
<u>V. ORGANIZAREA ȘI CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE</u>	86
<u>5.1. Acțiuni privind personalul</u>	86
<u>5.2. Instruire și dezvoltare profesională</u>	86
<u>5.3. Managementul documentelor</u>	87
<u>5.4. Bugetul instituțional</u>	87
<u>5.5. Bugetul pentru finanțarea proiectelor de cercetare și inovare</u>	88
<u>5.6. Bugetul acțiunilor pentru coordonarea activității: MOST, PNC, Comitete de Program</u>	88
<u>5.7. Gestiunea proiectelor cu finanțare externă</u>	88
<u>a. bugetul pentru finanțarea proiectelor de cercetare și inovare din surse externe</u>	88
<u>b. acțiuni în cadrul proiectelor din cadrul programului Orizont Europa</u>	88
<u>5.8. Control intern managerial și audit intern</u>	90
<u>5.9. Activități de menținere și dezvoltare a instrumentelor digitale și a platformelor de comunicare publică</u>	90
<u>5.10. Comunicare publică și promovare instituțională</u>	90
<u>VI. ÎNCHEIERE</u>	91

LISTA FIGURILOR

Figura 1. Finanțarea proiectelor „Stimularea excelenței în cercetare” conform priorităților strategice	
Figura 2. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare	
Figura 3. Rezultatele științifice obținute de către postdoctoranzi în anul 2023-2024	
Figura 4. Statistica susținerilor tezei de postdoctorat pentru perioada 2020-2024	
Figura 5. Distribuția proiectelor declarate câștigătoare pe domenii de cercetare	
Figura 6. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare	
Figura 7. Finanțarea Proiectelor pentru Tineri Cercetători conform priorităților strategice	
Figura 8. Organizațiile executor implicate în implementarea Proiectelor pentru Tineri Cercetători 2024-2025	
Figura 9. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor pentru Tineri Cercetători 2024-2025	
Figura 10. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul Proiectelor pentru Tineri Cercetători 2024-2025	
Figura 11. Finanțarea proiectelor Vouchere Inovationale conform priorităților strategice	
Figura 12. Organizațiile executor și partener implicate în implementarea proiectelor de tip Vouchere Inovationale 2024-2025	
Figura 13. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor din cadrul concursului Vouchere Inovationale 2024-2025	
Figura 14. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul proiectelor Vouchere inovationale 2024-2025	
Figura 15. Finanțarea Proiectelor de Inovare conform priorităților strategice	
Figura 16. Organizațiile executor și partener implicate în implementarea Proiectelor de Inovare 2024-2025	
Figura 17. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor din cadrul concursului Proiecte de Inovare 2024-2025	
Figura 18. Finanțarea Proiectelor de Transfer Tehnologic conform priorităților strategice	
Figura 19. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor din cadrul concursului Proiecte de Transfer Tehnologic 2024-2025	
Figura 20. Finanțarea Proiectelor ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză” conform priorităților strategice	
Figura 21. Organizațiile executor implicate în implementarea Proiectelor ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză”	
Figura 22. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor din cadrul concursului ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză”	
Figura 23. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul Proiectelor de Reziliență a Republicii Moldova la situații de criză	
Figura 24. Proiectele Moldo-Turce în derulare în 2024 conform concursurilor de proiecte	
Figura 25. Organizațiile executor implicate în implementarea Proiectelor bilaterale Moldo-Turce	
Figura 26. Volumul de finanțare din buget în 2024 a Proiectelor bilaterale Moldo-Turce	
Figura 27. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul Proiectelor bilaterale Moldo-Turce	
Figura 28. Volumul alocațiilor financiare în 2024 pentru proiectele multilaterale	
Figura 29. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul proiectelor multilaterale	
Figura 30. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare	
Figura 31. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen	
Figura 32. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare	
Figura 33. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen Tineri cercetători	
Figura 34. Distribuția proiectelor depuse pe domenii de cercetare	
Figura 35. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare	

Figura 36. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen	
Figura 37. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare	
Figura 38. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare	
Figura 39. Repartizarea geografică pe județe a proiectelor depuse după instituția coordonatoare	
Figura 40. Bugetul solicitat (RON)	
Figura 41. Topul celor zece instituții cu cele mai multe proiecte depuse	
Figura 42. Top zece arii de implementare în funcție de numărul de proiecte depuse	
Figura 43. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare	
Figura 44. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen	
Figura 45. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare	
Figura 46. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare	
Figura 47. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen	
Figura 48. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare	
Figura 49. Companiile de informare organizate de ANCD în anul 2024 și instituțiile vizate	

LISTA TABELELOR

Tabel 1. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ”Stimularea excelenței în cercetare pentru anii 2024-2025”(programul 80012)	
Tabel 2. Volumul finanțării proiectelor din cadrul Programului de postdoctorat (programul 00208)	
Tabel 3. Lista de finanțare a proiectelor de postdoctorat din programul 2023-2024	
Tabel 4. Lista de finanțare a proiectelor de postdoctorat din programul 2024-2025	
Tabel 5. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului pentru ”Tinerii cercetători pentru anii 2024-2025” organizat în 2024 pe instituții (programul 80012)	
Tabel 6. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ”Tineri cercetători pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 70105 surse externe)	
Tabel 7. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ”Vouchere inovaționale pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 80015)	
Tabel 8. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului pentru ”Proiecte de inovare pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 80015)	
Tabel 9. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ”Proiecte de transfer tehnologic pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 80015)	
Tabel 10. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului Proiecte pe probleme de interes stringent cu genericul ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 70105 surse externe)	
Tabel 11. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului Proiecte bilaterale Moldo-Turce pe instituții (programul 80013)	
Tabel 12. Lista și datele proiectelor multilaterale în derulare în anul 2024	
Tabel 13. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului Proiecte multilaterale JPIAMR și WATER4ALL pe instituții (programul 80013 și 70105 surse externe)	
Tabelul 14. Bugetul planificat și executat pentru proiectele derulate în anul 2024 în cadrul direcției Proiecte inovaționale conform priorităților	
Tabelul 15. Efectul economic al proiectelor de inovare și transfer tehnologic anul 2024	
Tabel 16. Distribuția propunerilor de proiecte pe instituții și eligibilitatea lor	
Tabel 17. Distribuția propunerilor de proiecte pe instituții și eligibilitatea lor	
Tabelul 18. Lista propunerilor de proiecte eligibile în cadrul concursului Proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa pentru anul 2025	
Tabel 19. Rezultatele eligibilității propunerilor de proiecte depuse în cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.	

Tabel 20. Distribuția propunerilor de proiecte pe organizații, în cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.	
Tabel 21. Distribuția propunerilor de proiecte finanțate pe priorități strategice, organizații și volumul de finanțare solicitat, în cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.	
Tabel 22. Volumul de finanțare per organizație și numărul de proiecte din cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.	
Tabel 23. Rezultatele eligibilității propunerilor de proiecte depuse în cadrul concursului proiectelor bilaterale moldo-turce pentru anii 2025-2026	
Tabel 24. Distribuția propunerilor de proiecte pe instituții și eligibilitatea lor	
Tabel 25. Distribuția propunerilor de proiecte finanțate pe priorități strategice și volumul de finanțare solicitat, în cadrul concursului proiectelor bilaterale moldo-turce 2025-2026	
Tabel 26. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului bilateral moldo-turc 2025-2026.	
Tabel 27. Rezultatele eligibilității propunerilor de proiecte depuse în cadrul concursului proiectelor bilaterale moldo-georgiene.	
Tabel 28. Distribuția propunerilor de proiecte pe instituții și eligibilitatea lor	
Tabel 29. Distribuția propunerilor de proiecte finanțate pe priorități strategice, organizații și volumul de finanțare solicitat, în cadrul concursului proiectelor moldo-georgiene	
Tabel 30. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.	
Tabel 31. Rezultatele eligibilității propunerilor de proiecte depuse în cadrul concursului transnațional BiodivTransform.	
Tabel 32. Rezultatele eligibilității propunerii de proiecte depuse în cadrul concursului transnațional “Water for circular economy”	
Tabelul 33. Activitatea de expertiză a propunerilor de proiecte în anul 2024	

ABREVIERI

ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
MEC – Ministerul Educației și Cercetării
MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MS – Ministerul Sănătății
MC – Ministerul Culturii
MF – Ministerul Finanțelor
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MAIE – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
IMSP – Instituție Medico-Sanitară Publică
PAG - Planul de Acțiuni al Guvernului
PNAAG - Planul Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM – UE
IGLO - Grupul Informal al Oficiilor de Legătură
MOST - Oficiul pentru Știință și Tehnologie din Bruxelles
PNC - Puncte Naționale de Contact
RO - Reprezentant Oficial
EN -Expert Național
CE - Comisia Europeană
DG RTD - Directoratul General pentru Cercetare și Dezvoltare al Comisiei Europene.
ERA - Spațiul European pentru Cercetare/ European Research Area.
EOSC - European Open Science Cloud
JRC -Joint Research Centre
JPI - Joint Programme Initiatives
DLR - Federal Republic of Germany's research centre for aeronautics and space
KOWI - European Liaison Office for the German Research Organisations
EaP - Eastern Partnership
AMR - Antimicrobial Resistance
WP- Work Programme
C&I – Cercetare și Inovare
AȘM - Academia de Științe a Moldovei
UE - Uniunea Europeană
MSCA - Marie Skłodowska-Curie Actions
USAID - United States Agency International Development
MESA - Manufacturing Enterprise Solutions Association
ONOE - Oficiului Național Orizont Europa

INTRODUCERE

Raportul anual al Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare reflectă rezumatul activităților Agenției în corespundere cu misiunea și atribuțiile instituției și rezultatele obținute în anul de referință (2024).

Raportul însumează în formă succintă activitățile de:

- finanțare și monitorizare a proiectelor din domeniul de cercetare și inovare;
- raportare anuală și finală a rezultatelor implementării proiectelor de cercetare/inovare;
- organizare a concursurilor de proiecte naționale și internaționale;
- studierea oportunităților oferite de programele europene de cercetare și inovare;
- aderarea la platforme de cercetare noi și informarea comunității științifice referitor la apelurile din cadrul lor;
- consultanță și suport cercetătorilor în participarea la concursurile de proiecte naționale și internaționale;
- participarea la dezvoltarea cadrului normativ intern și național;
- activitate operațională internă a Agenției;
- diverse.

Raportul anual de activitate a fost transmis Guvernului Republicii Moldova și plasat pe pagina web oficială a Agenției.

I. FINANȚAREA PROIECTELOR DIN DOMENIILE CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

1.1. STIMULAREA EXCELENȚEI ÎN CERCETARE

În anul de referință, ANCD a gestionat și coordonat finanțarea proiectelor de cercetare din cadrul programului „Stimularea excelenței în cercetare”. Acest program urmărește susținerea cercetărilor științifice de înaltă calitate, cu impact semnificativ în dezvoltarea de noi direcții de cercetare, contribuind la descoperiri importante și la crearea unor modele, teorii și metode originale, aplicabile în diverse domenii științifice. Ca rezultat al concursului organizat în 2024, au fost selectate spre finanțare 26 de proiecte, fiind aliniate cu următoarele priorități strategice (figura 1):

1. Sănătate – 4 de proiecte;
2. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor – 3 proiecte;
3. Biotehnologii și protecția mediului – 3 proiecte;
4. Provocări societale – 8 proiecte;
5. Competitivitate economică și tehnologii inovative – 8 proiecte.

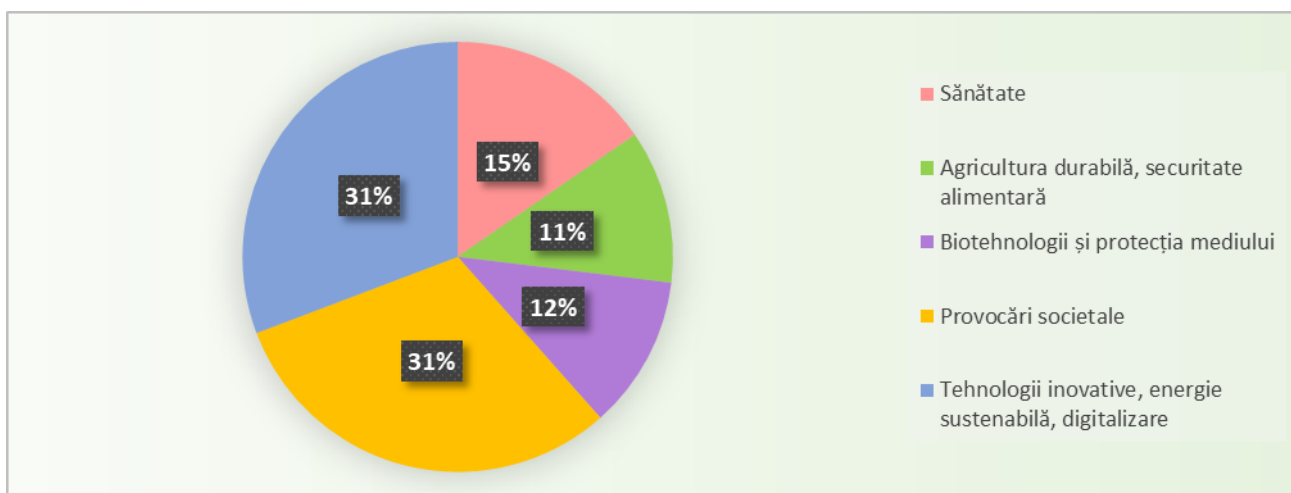

Figura 1. Finanțarea proiectelor „Stimularea excelenței în cercetare” conform priorităților strategice

Bugetul total alocat pentru aceste proiecte este de **7493,0** mii lei pentru toată perioada proiectului. Cele mai multe proiecte fiind finanțate din partea Universității de Stat acumulând un punctaj semnificativ la evaluare. Distribuția detaliată pe instituții și volumul alocațiilor bugetare aprobat este prezentat în tabelul 1. În tabel sunt indicate sumele pentru proiectele de cercetare și inovare pe instituții aparte pentru ambii ani de implementare, pentru anul 2024 și anul 2025.

**Tabelul 1. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ”Stimularea
exceleței în cercetare pentru anii 2024-2025” (programul 80012)**

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2024 (mii lei)	Suma pentru 2025 (mii lei)	Volumul total mii lei
1	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu”	2	165,4	434,0	599,4
2	Universitatea de Stat din Moldova	Total 11	1130,8	2155,9	3286,7
	<i>Universitatea de Stat din Moldova</i>	3	306,1	590,4	896,5
	<i>Institutul de Chimie</i>	2	195,9	402,1	598,0
	<i>Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecția plantelor</i>	1	93,7	206,3	300,0
	<i>Institutul de Istorie</i>	1	150,0	150,0	300,0
	<i>Institutul de Matematică și Informatică ”V. Andrunachevici”</i>	3	282,8	609,4	892,2
	<i>Institutul de Fizică Aplicată</i>	1	102,3	197,7	300,0
3	Universitatea Tehnică a Moldovei <i>Institutul de Microbiologie și Biotehnologie</i>	2	200,0	400,0	600,0
4	Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	2	213,4	385,5	598,9
5	Centrul Național de Cercetare și Producție a Semințelor	Total 2	235,5	337,5	573,0
	<i>Centrul Național de Cercetare și Producție a Semințelor</i>	1	116,9	156,1	273,0
	<i>Selecția</i>	1	118,6	181,4	300,0
6	Universitatea ”Alecu Russo” din Bălți	3	232,6	443,1	675,7
7	IMSP Institutul de Cardiologie	1	97,1	202,9	300,0
8	Academia de Studii Economice	Total 2	215,9	371,2	587,1
	<i>Academia de Studii Economice</i>	1	109,1	178,7	287,8
	<i>Institutul Național de Cercetări Economice</i>	1	106,8	192,5	299,3
9	Agenția Națională a Arhivelor	1	98,2	174,0	272,2
Total		26	2588,9	4904,1	7493,0

În cadrul proiectelor de stimulare a excelleței în cercetare, cele mai multe cheltuieli au fost efectuate pentru salarizarea echipei de cercetare. Pe locul al doilea se situează costurile aferente deplasărilor, atât în interiorul țării, cât și în străinătate, în scopul diseminării rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului. Pe locul al treilea se află achizițiile de diverse materiale necesare desfășurării activităților științifice, inclusiv consumabile și materii prime. Urmează cheltuielile pentru achitarea taxelor de participare la diferite evenimente științifice, precum și pentru servicii de editare

a materialelor. De asemenea, au fost achiziționate echipamente tehnice. Alte tipuri de cheltuieli, precum serviciile medicale, publicarea articolelor și procurarea rechizitelor de birou, au avut o pondere mai redusă în bugetul proiectelor. Sumele cheltuite pentru aceste servicii sunt prezentate în figura 2.

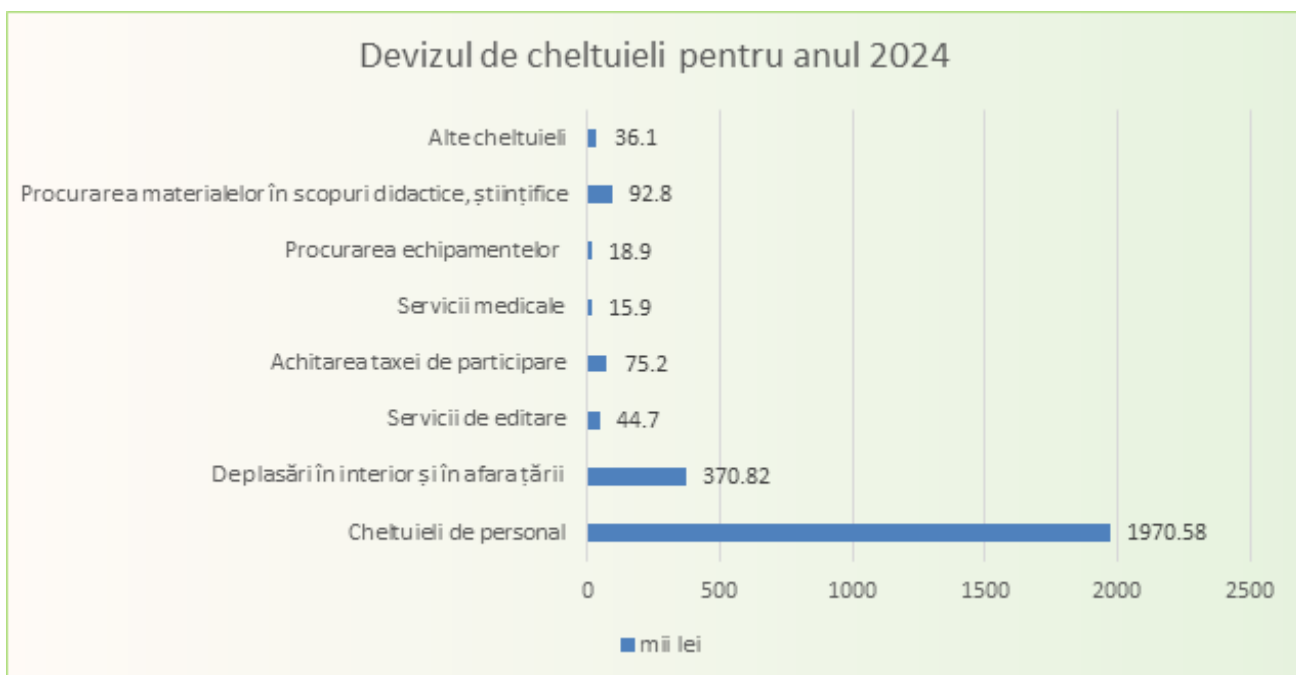

Figura 2. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare

1.2. PROGRAMUL DE POSTDOCTORAT

Programele de postdoctorat au ca scop asigurarea sferei științei și inovării cu cadre științifice de înaltă calificare. Pregătirea cadrelor prin postdoctorat, include activitățile ce țin de formarea continuă a specialităților de înaltă calificare în instituții de învățământ superior și institute de cercetare. În anul de referință au fost finanțate două categorii de proiecte:

- 1) Proiecte de postdoctorat pentru anii 2023-2024 (anul II în derulare) - 9 proiecte (tabelul 3);
- 2) Proiecte de postdoctorat pentru anii 2024-2025 (anul I) - 9 proiecte (tabelul 4).

Bugetul total de alocații bugetare aprobat pentru aceste proiecte este de **2777,5 mii lei** conform tabelului 2:

Tabelul 2. Volumul finanțării proiectelor din cadrul Programului de postdoctorat
(programul 00208)

Nr. d/o	Tipul proiectului	Numărul contractelor încheiate	Suma mii lei
1.	Anul II (proiecte în derulare)	9	1548,0
2.	Anul I 2024	9	1229,5
Total		18	2777,5

Tabelul 3. Lista de finanțare a proiectelor de postdoctorat din programul 2023-2024

Nr. d/o	Specialitatea	Organizația aplicantă	Conducătorul de proiect (postdoctorandul)	Suma proiectului (mii lei) anul 2024
1.	321.05 Neurologie clinică	Institutul de Neurologie și Neurochirurgie "Diomid Gherman"	Rotaru Lilia	150,0
2.	321.13 Chirurgie	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	Pisarenco Sergiu	150,0
3.	321.10 Hematologie și hemotransfuzie	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	Musteață Vasile	150,0
4.	143.01 Chimie organică	Universitatea de Stat din Moldova	Sucman Natalia	150,0
5.	165.05 Parazitologie	Universitatea de Stat din Moldova	Gherasim Elena	150,0
6.	Drept procesual civil	Universitatea de Stat din Moldova	Prisac Alexandru	106,4
7.	533.04 Educație, sport, kinetoterapie și recreație	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport	Polevaia-Secăreanu Angela	150,0
8.	521.01 Teorie economică. Politici economice	Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere"	Caușan Corina	90,5
9.	112.03 Cibernetică matematică și cercetări operaționale	Universitatea de Stat din Moldova	Terzi Dmitri	132,6
Total				1229,5

Tabelul 4. Lista de finanțare a proiectelor de postdoctorat din programul 2024-2025

Nr. d/o	Specialitatea	Organizația aplicantă	Conducătorul de proiect (postdoctorandul)	Suma proiectului (mii lei) anul 2024
1	Nano-microelectronică și optoelectronică	Universitatea Tehnică a Moldovei	Brașiște Fiodor	172,0
2	Hematologie și hemotransfuzie	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"	Buruiană Sanda	172,0
3	Boli interne	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"	Șalaru Virginia	172,0

4	Interdisciplinar: Chirurgie, Endoscopie	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"	Istrati Viorel	172,0
5	Igienă	Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Bernic Vladimir	172,0
6	Psihiatrie și narcologie	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"	Nastas Igor	172,0
7	Istorie	Universitatea de Stat din Moldova	Sclifos Eugen - Tudor	172,0
8	Istoria universală (pe perioade)	Universitatea Pedagogică de Stat "I. Creangă"	Dolghi Adrian	172,0
9	Istorie	Universitatea de Stat din Moldova	Țurcanu Mihai	172,0
Total				1548,0

În fig. 3 sunt prezentate rezultatele științifice ale postdoctoranzilor pentru două categorii de proiecte. Proiectele finanțate în perioada 2023-2024 și proiectele finanțate pentru perioada 2024-2025. Postdoctoranzii în cadrul proiectelor au obținut diferite rezultate științifice după cum urmează:

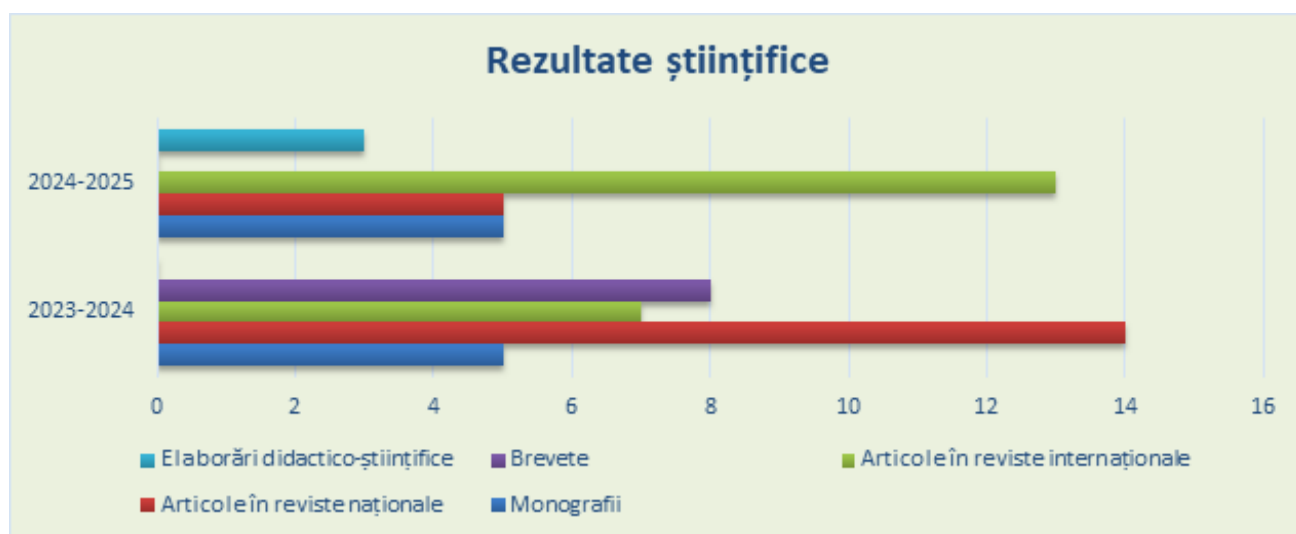

Figura 3. Rezultatele științifice obținute de către postdoctoranzi în anul 2023-2024

Figura 4 prezintă o statistică a susținerilor de teze de doctor habilitat din ultimii patru ani. Aceasta include date privind numărul proiectelor de cercetare finanțate din bugetul de stat care au oferit burse postdoctorale. Analiza se axează pe patru categorii principale: (1) numărul total de proiecte, (2) numărul persoanelor care au obținut titlul de doctor habilitat, (3) numărul tezelor aflate în diferite etape ale procesului de susținere – fie la nivel de departament, fie în cadrul ședinței senatului sau al susținerii publice, și (4) numărul persoanelor care, din diverse motive, nu au finalizat procesul de susținere a tezei.

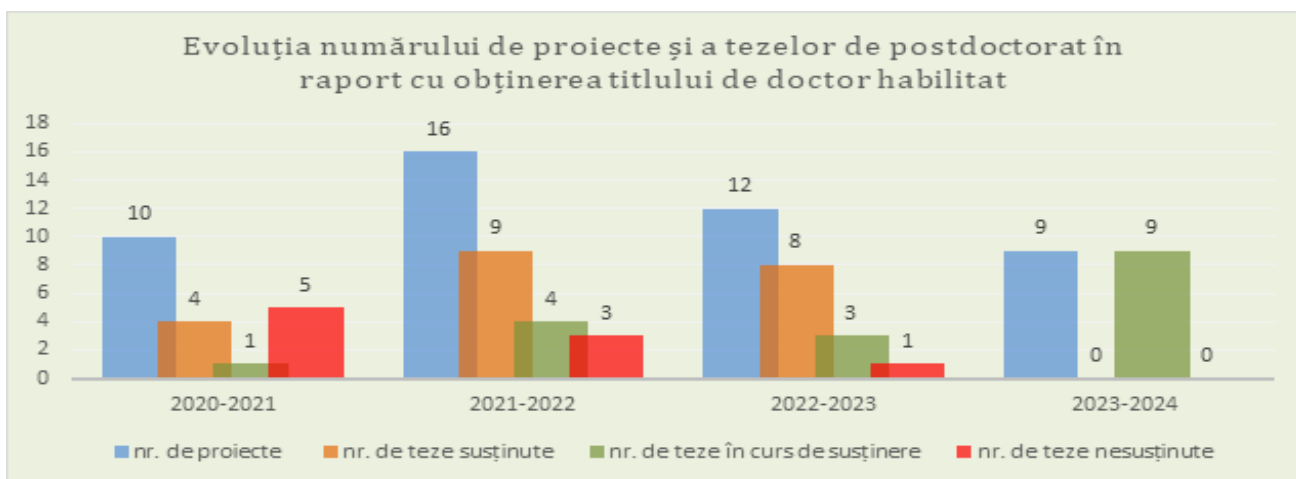

Figura 4. Statistica susținerilor tezei de postdoctorat pentru perioada 2020-2024

1.3. PROIECTE PENTRU TINERI CERCETĂTORI

Concursul de proiecte „Tineri cercetători” are drept obiectiv sprijinirea tinerilor cercetători în dezvoltarea profesională și extinderea oportunităților de a urma o carieră în domeniul cercetării. În anul de referință, au fost finanțate două categorii de proiecte destinate tinerilor cercetători.

Prima categorie include proiectele câștigătoare din concursul anterior organizat de ANCD, iar a doua categorie cuprinde proiectele noi, desemnate câștigătoare în anul 2024.

În total, au fost finanțate 29 de proiecte, dintre care:

- 14 proiecte au primit finanțare începând cu luna ianuarie 2024;
- 15 proiecte noi au fost finanțate începând cu luna iulie 2024.

Valoarea totală a alocațiilor bugetare aprobate pentru finanțarea acestor proiecte este de **13 013,33 mii lei** pentru întreaga perioadă de implementare a proiectelor. **7356,7 mii lei** (*programul 80012*) sunt surse bugetare iar **5656,63 mii lei** surse externe (*programul 70105*).

Proiectele care au fost declarate câștigătoare în anul 2024 finanțarea a început cu luna iulie 2024 în valoare totală de **7356,7 mii lei** pentru toată perioada proiectului. Distribuția proiectelor conform priorităților strategice sunt prezentate în figura 5:

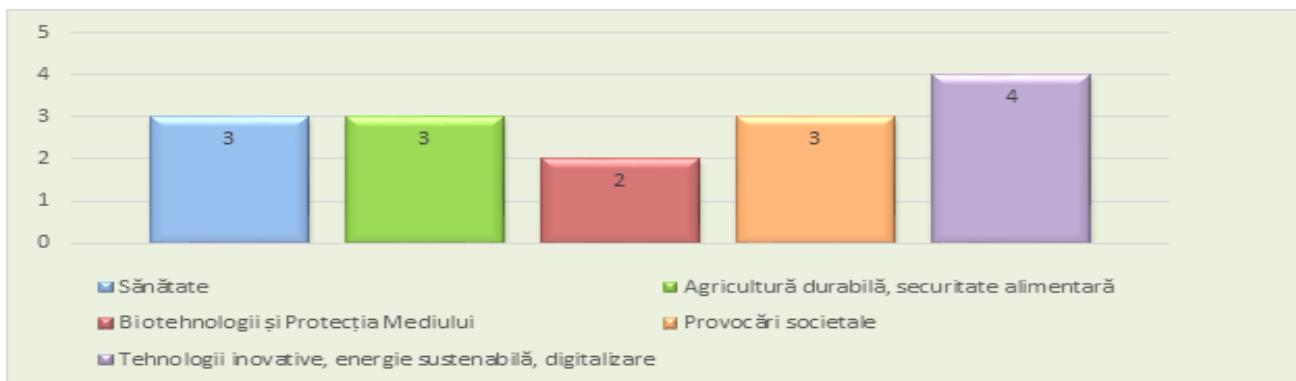

Figura 5. Distribuția proiectelor declarate câștigătoare pe domenii de cercetare

În cele 15 proiecte au fost antrenați în echipa de cercetare 79 de cercetători care au fost angajați conform contractelor de prestări servicii de cercetare. Distribuția detaliată pe instituții și volumul alocațiilor bugetare aprobat este prezentat în tabelul 5.

Tabelul 5. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului pentru ”Tinerii cercetători pentru anii 2024-2025” organizat în 2024 pe instituții (programul 80012)

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2024 (mii lei)	Suma pentru 2025 (mii lei)	Volumul total mii lei
1	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie ”Nicolae Testemițanu”	1	200,0	300,0	500,0
2	Universitatea de Stat din Moldova	Total 5	789,3	1580,3	2369,6
	<i>Universitatea de Stat din Moldova</i>	3	468,3	901,3	1369,6
	<i>Institutul de Chimie</i>	2	321,0	679,0	1000,0
3	Universitatea Tehnică a Moldovei	5	800,0	1700,0	2500,0
4	IMSP Institutul de Cardiologie	1	185,2	314,8	500,0
5	IMSP Institutul Mamei și Copilului	1	176,2	323,8	500,0
6	Academia de Studii Economice	2	270,0	717,1	987,1
Total		15	2420,7	4936,0	7356,7

Cele mai multe cheltuieli au fost destinate salarizării echipei de cercetare. Pe locul al doilea se află achizițiile de diverse materiale necesare desfășurării activităților științifice, inclusiv consumabile și materii prime. Pe locul al treilea se regăsesc serviciile medicale.

De asemenea, cercetătorii au efectuat deplasări pentru diseminarea rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului. Totodată, au fost achiziționate echipamente tehnice, iar costurile aferente participării la diverse evenimente științifice, inclusiv taxele de înscriere, au fost acoperite.

Cheltuielile efectuate în cadrul acestor proiecte au fost repartizate în ordinea următoare:

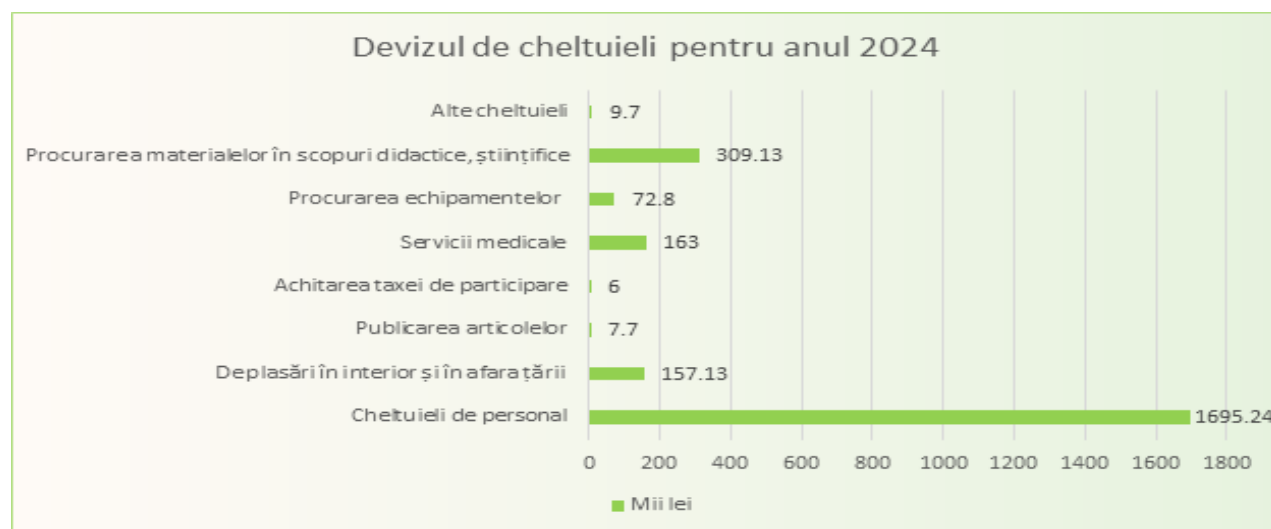

Figura 6. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare

Concursul de proiecte pentru Tineri Cercetători organizat în anul 2022 și finanțarea inițiată în luna ianuarie 2024 a beneficiat de un buget în valoare de 5 mln lei pentru 24 luni, din surse externe. Fondurile au fost repartizate pe priorități și direcții strategice, în conformitate cu rezultatele concursului.

În urma concursului derulat în 2023, au fost aprobate pentru finanțare 15 proiecte (Ordin Nr. 2 – PC din 16 februarie 2023). Proiectele câștigătoare corespund următoarelor priorități strategice (Figura 7):

1. Sănătate - 2 proiecte;
2. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor – 4 proiecte;
3. Mediu și schimbări climatice – 3 proiecte;
4. Provocări societale – 2 proiecte;
5. Competitivitate economică și tehnologii inovative – 4 proiecte.

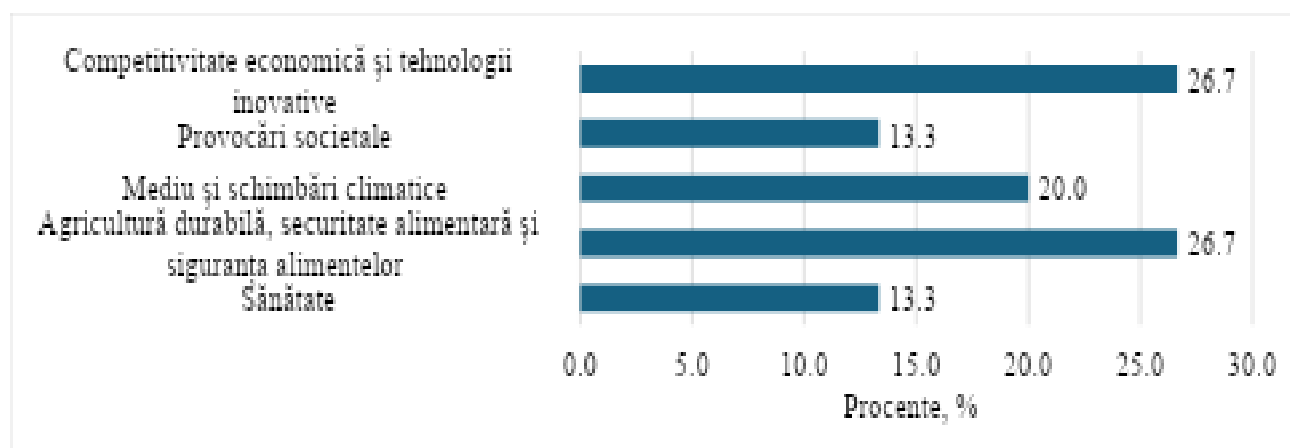

Figura 7. Finanțarea Proiectelor pentru Tineri Cercetători conform priorităților strategice

Responsabile pentru implementarea proiectelor au fost 7 organizații executor din domeniile cercetării și inovării, după cum urmează (Figura 8):

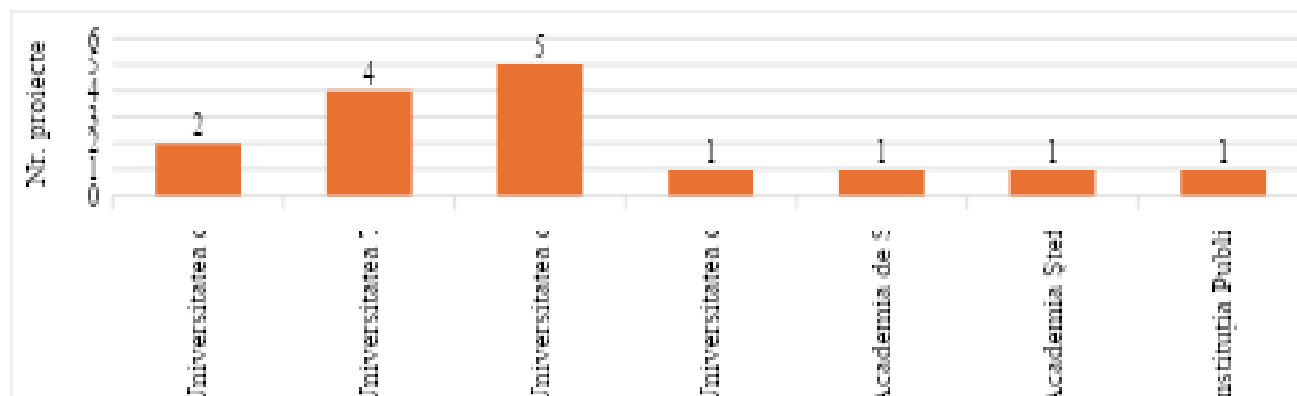

Figura 8. Organizațiile executor implicate în implementarea Proiectelor pentru Tineri Cercetători 2024-2025

Volumul alocațiilor bugetare aprobat pentru proiectele din cadrul concursului Proiecte pentru Tineri Cercetători pentru anul 2024 a constituit 3103,85 mii lei (Ordin Nr. 07 – PC din 8 septembrie 2024). Conform scrisorii nr. 12/3-4-47 din 05.03.2024 a Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, proiectul depus din partea Instituției Publice Institutul Științifico-Practic de Horticultură, Viticultură și Tehnologii Alimentare, pentru care au fost alocate mijloace în sumă de 399,7 mii lei, nu a fost finanțat de ANCD, prin urmare bugetul pentru finanțarea proiectelor în anul 2024 a constituit 2704,15 mii lei; cofinanțarea a reprezentat 567,05 mii lei. Finanțarea beneficiarilor a fost atât direct prin ANCD pentru proiectele realizate de instituțiile cu autogestiune financiară (2441,55 mii lei), cât și prin intermediul ministerelor fondatoare: MAI – 142,6 mii lei (Figura 9).

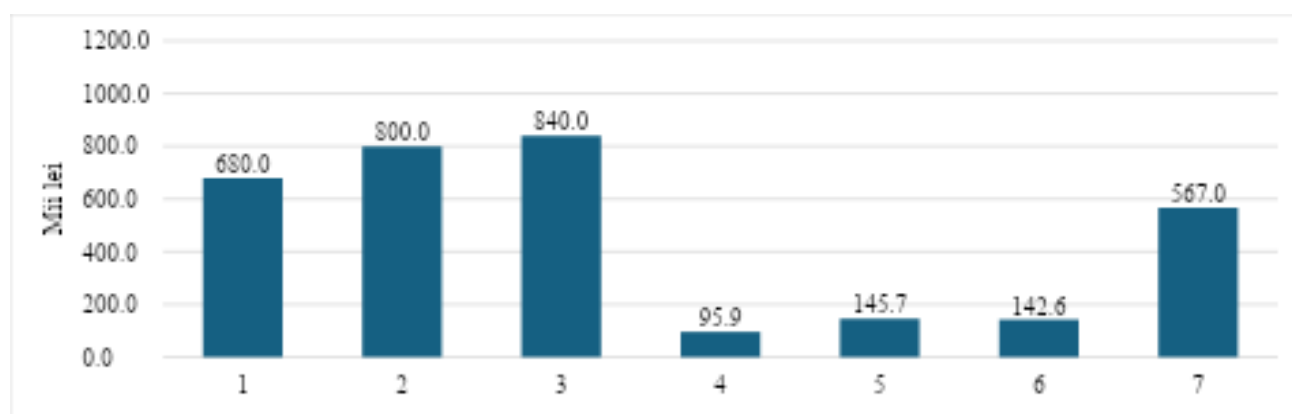

Figura 9. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor pentru Tineri Cercetători 2024-2025

În Tabelul 6. sunt indicate sumele pentru anii 2024 și 2025 (Ordin Nr. 02 – PC din 16 februarie 2023), care corespund fiecărei organizații executor. Bugetul planificat pentru anul 2023 și contractat în anul 2024 a constituit 3103,85 mii lei, iar pentru anul 2024 și contractat în anul 2025 – 2 552,78 mii lei.

Tabel 6. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ”Tineri cercetători pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 70105 surse externe)

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2024 aprobată (mii lei)	Suma pentru 2025 aprobată (mii lei)	Volumul total mii lei
Instituții la autogestiune finanțate direct de ANCD					
1	Universitatea de Stat de Medicină și farmacie ”N. Testemițanu”	3	680,0	600,0	1280,0
2	Universitatea de Stat din Comrat	1	95,9	95,9	191,8
3	Universitatea de Stat	4	840,0	800,0	1640,0
4	Universitatea Tehnică a Moldovei	4	800,0	800,0	1600,0
5	Academia de Studii Economice a Moldovei	1	145,65	145,65	291,3
6	Instituția Publică Institutul Științifico-Practic de Horticultură, Viticultură și Tehnologii Alimentare	1	399,7 necontractat	-	399,7

Total		14	2961,25	2441,55	5402,8
Instituții finanțate de alte Minister (Ministerul Apărării Interne)					
7	Academia Ștefan cel Mare	1	142,6	111,23	253,83
Total		1	142,6	111,23	253,83
Total		15	3103,85	2552,78	5656,63

În scopul implementării Proiectelor pentru Tineri Cercetători 2024-2025, au fost antrenați 67 cercetători științifici, dintre care 60 persoane remunerate și 7 persoane neremunerate. În total, numărul de unități remunerate constituie 17 unități.

Din contul proiectelor, a fost planificată procurarea următoarelor echipamente: (1) aspirator cu balon de colectare; (2) instalație de uscare prin convecție; (3) mașină de ambalat în vin produse, vase inox cu capac și cămașă; (4) sterilizator, frigider cu congelator jos, separator de lapte și smântână dulce; (5) rampa de filtrare cu vid cu un suport pentru filtru de sticlă pentru membrane de 47 mm; (6) dispozitiv de mână cu benzi multiple/multi-GNSS cu senzori (GPS de teren); (7) distilator; (8) desoldering pump 230V/110W; (9) cuptor electric cu mufe; (10) pulverizator cu debit scăzut, cuptor SNOL 0,4/1250 LXC04.

Pe durata anului 2024 cercetătorii au elaborat și publicat circa 84 lucrări științifice diseminate în reviste și la evenimente științifice naționale și internaționale, și 1 brevet de invenție (Figura 10).

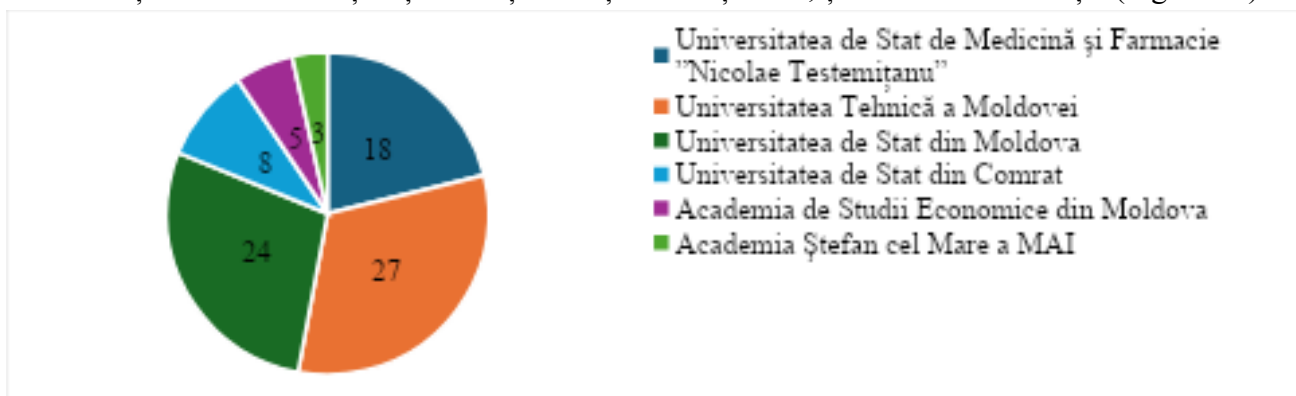

Figura 10. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul Proiectelor pentru Tineri Cercetători 2024-2025

1.4. PROIECTE DE INOVARE ȘI TRANSFER TEHNOLOGIC 2024-2025

În anul 2024 au fost lansate trei concursuri pentru proiecte de inovare și transfer tehnologic: Vouchere Inovaționale 2024-2025 (Ordin Nr. 15 – PC din 15 iulie 2024), Proiecte de Inovare 2024-2025 (Ordin Nr. 17 – PC din 15 iulie 2024) și Proiecte de Transfer Tehnologic 2024-2025 (Ordin Nr. 19 – PC din 15 iulie 2024).

➤ *Vouchere inovaționale 2024-2025*

Scopul lansării concursului de Vouchere Inovaționale a fost facilitarea achiziționării de servicii CDI de la organizațiile de cercetare de către întreprinderi, iar obiectivele apelului dat au fost (1)

creșterea productivității, competitivității și a calității produselor obținute la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii; (2) încurajarea IMM-urilor de a investi în activități de cercetare-dezvoltare care să conducă la lansarea în piață de produse și servicii inovative; (3) dezvoltarea de parteneriate între IMM-uri și organizații de cercetare; (4) valorificarea competențelor tehnico-științifice existente în sistemul național de CDI în sectorul productiv prin asistarea IMM-urilor în procesul de dezvoltare și modernizare, prin achiziționarea de servicii, tehnologii și metode noi sau avansate; (5) accelerarea procesului de transfer tehnologic și de valorificare a rezultatelor cercetării.

În urma concursului derulat în anul curent, au fost aplicate 12 propuneri de proiecte, dintre care 9 au fost declarate eligibile, iar 3 – neeligibile. După procedura de expertizare, 2 proiecte nu au acumulat punctaj necesar pentru finanțare. Prin urmare, 7 propuneri de proiecte aplicate la concursul Vouchere Inovaționale 2024-2025 au fost finanțate în anul 2024 (Ordin Nr. 15 – PC din 15 iulie 2024). Proiectele câștigătoare corespund următoarelor priorități strategice (Figura 11):

1. Sănătate - 1 proiect;
2. Agricultură durabilă, securitate alimentară – 1 proiect;
3. Biotehnologii și Protecția Mediului – 3 proiecte;
4. Provocări societale – 0 proiecte;
5. Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare – 2 proiecte.

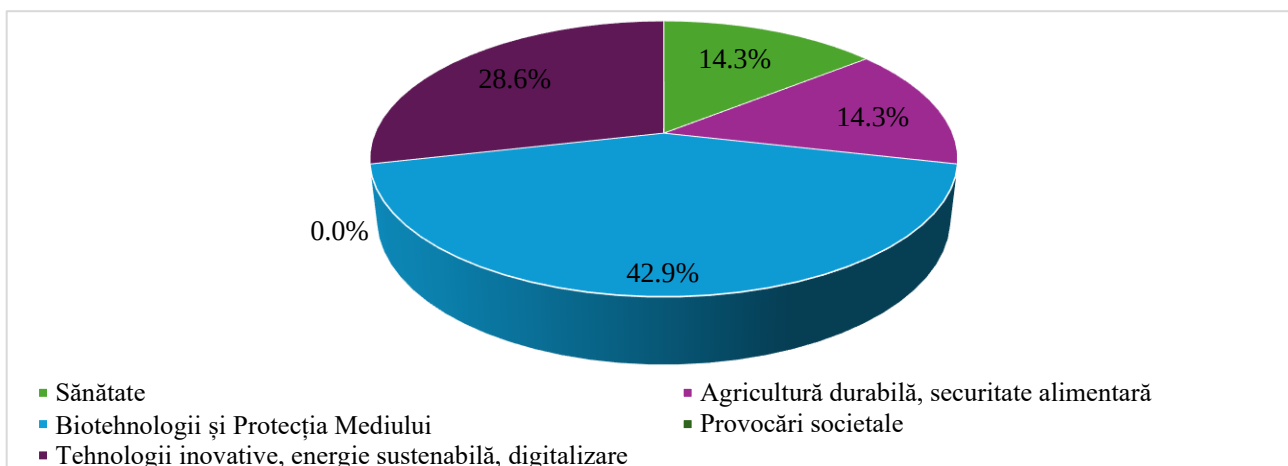

Figura 11. Finanțarea proiectelor Vouchere Inovaționale conform priorităților strategice

Proiectele au fost implementate de către 3 organizații executor din domeniile cercetării și inovării în parteneriat cu 7 organizații partener, după cum urmează (Figura 12):

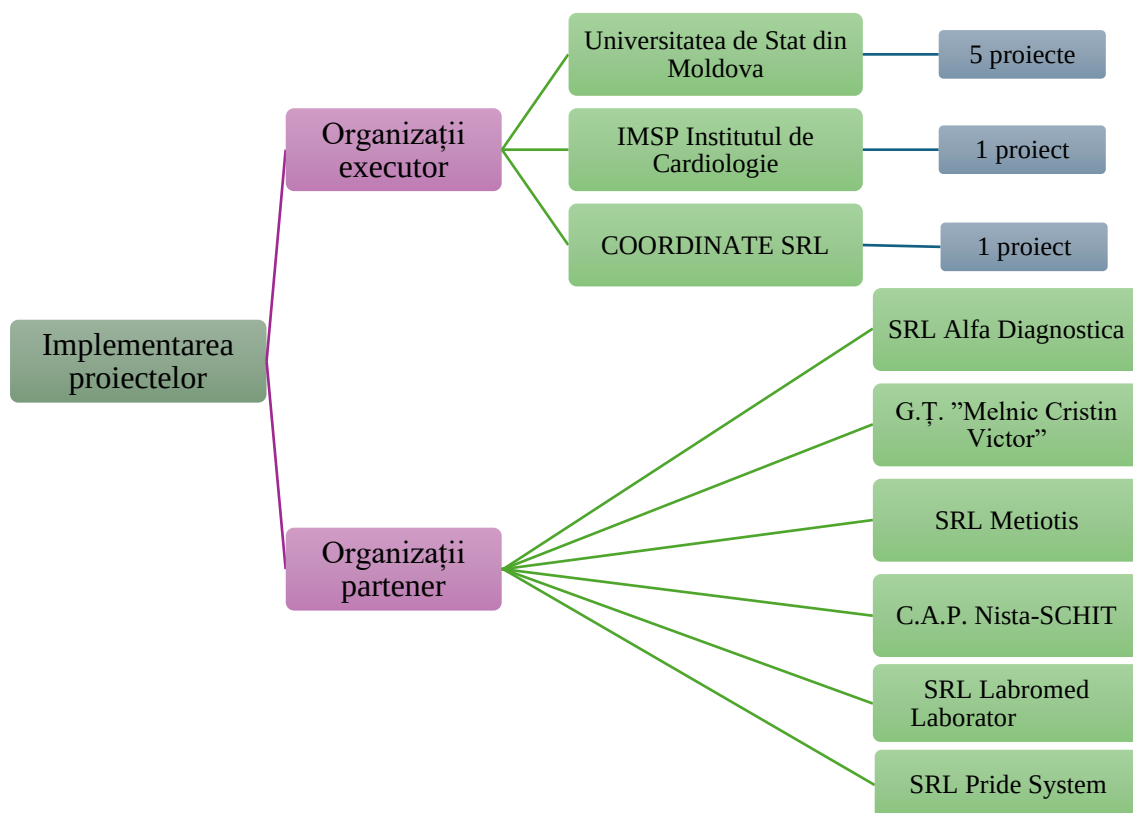

Figura 12. Organizațiile executor și partener implicate în implementarea proiectelor de tip Vouchere Inovaționale 2024-2025

Volumul total al alocațiilor bugetare aprobat pentru proiectele din cadrul concursului Vouchere Inovaționale pentru anul 2024 a constituit 672,0 mii lei, iar 134,8 mii lei este suma din cofinanțare (Ordin Nr. 16 – PC din 15 iulie 2024) (Figura 13). Finanțarea beneficiarilor a fost directă prin ANCD pentru toate proiectele în derulare.

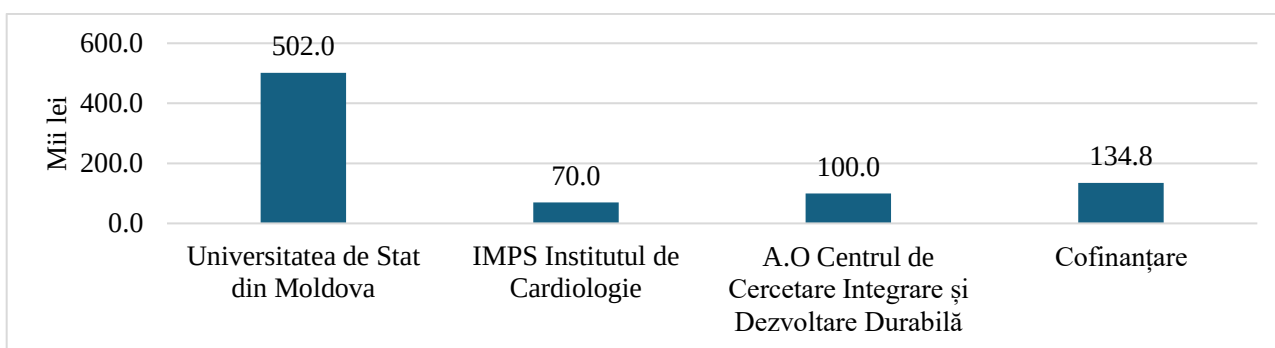

Figura 13. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor din cadrul concursului Vouchere Inovaționale 2024-2025

În Tabelul totalizant 7 sunt indicate sumele pentru anii 2024 și 2025 (Ordin Nr. 15 – PC din 15 iulie 2024), care corespund fiecărei organizații executor. Volumul de finanțare planificat pentru

acest tip concurs conform anunțului a fost de 1600,0 mii lei pentru 12 luni. Buget planificat pentru anul 2024 a constituit 672,0 mii lei, iar pentru anul 2025 – 723,0 mii lei

Tabel 7. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ”Vouchere inovaționale pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 80015)

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2024 (mii lei)	Suma pentru 2025 (mii lei)	Volumul total mii lei
1.	Universitatea de Stat din Moldova	5	502,0	493,0	995,0
2.	IMPS Institutul de Cardiologie	1	70,0	130,0	200,0
3.	COORDINATE SRL	1	100,0	0,0	200,0
Total		7	672,0	623,0	1395,0

În procesul de implementare a proiectelor concursului Vouchere Inovaționale 2024-2025, au fost antrenați 21 cercetători științifici, dintre care 20 persoane remunerate și 1 persoană neremunerată. În total, numărul de unități remunerate constituie 7 unități.

În cadrul proiectelor au fost procurate următoarele echipamente: fotocolorimetru multiparametru + analize ape uzate, Producător ” HANNA Instrument”, cod produs HI 83399-02 (USM) și matrițe pentru produsele noi (A.O Centrul de Cercetare Integrare și Dezvoltare Durabilă).

Pe durata acestui an cercetătorii au elaborat și publicat circa 22 lucrări științifice diseminate în reviste și la evenimente științifice naționale și internaționale (Figura 14).

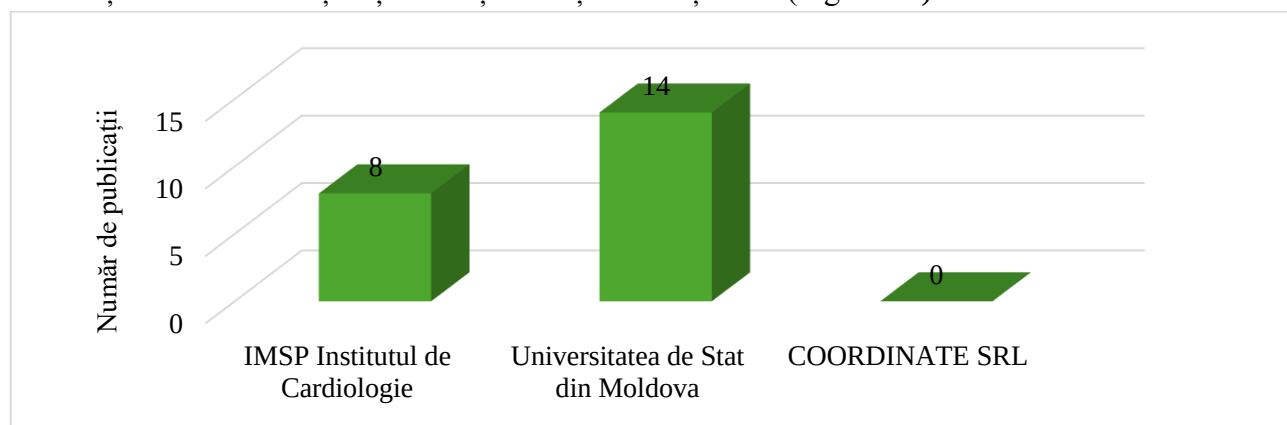

Figura 14. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul proiectelor Vouchere inovaționale 2024-2025

➤ **Proiecte de Inovare 2024-2025**

În cadrul concursului pentru Proiecte de Inovare au fost finanțate propuneri de proiecte care includ activități ce au ca scop aplicarea rezultatelor obținute de pe urma cercetării și/sau experienței practice, care sunt orientate spre utilizarea în activitatea practică și/sau comercializarea pe piață a materialelor, produselor sau dispozitivelor, procedeele, sistemelor și serviciilor noi sau ameliorate

substanțial. Cuantumul total al mijloacelor financiare a constituit 7.674,3 mii lei, care au fost repartizați pe prioritățile și direcțiile strategice, în conformitate cu rezultatele concursului.

Prin urmare, la concurs au fost aplicate 8 propuneri de proiect, câștigătoare fiind doar 4 proiecte ce corespund Priorităților strategice II, III și V (Ordin Nr. 17 – PC din 15 iulie 2024) (Figura 15).

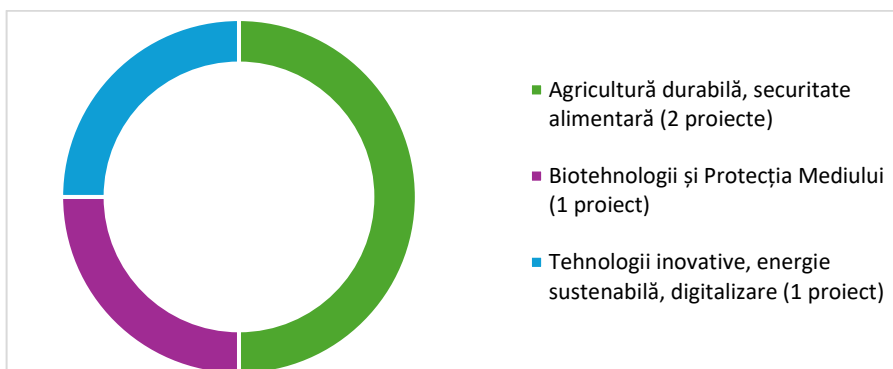

Figura 15. Finanțarea Proiectelor de Inovare conform priorităților strategice

Proiectele au fost implementate de către 3 organizații executor din domeniile cercetării și inovării – Universitatea Tehnică a Moldovei (2 proiecte), Universitatea de Stat din Moldova (1 proiect) și Softcom SRL (1 proiect), în parteneriat cu 4 organizații partenere, după cum este indicat în Figura 16:

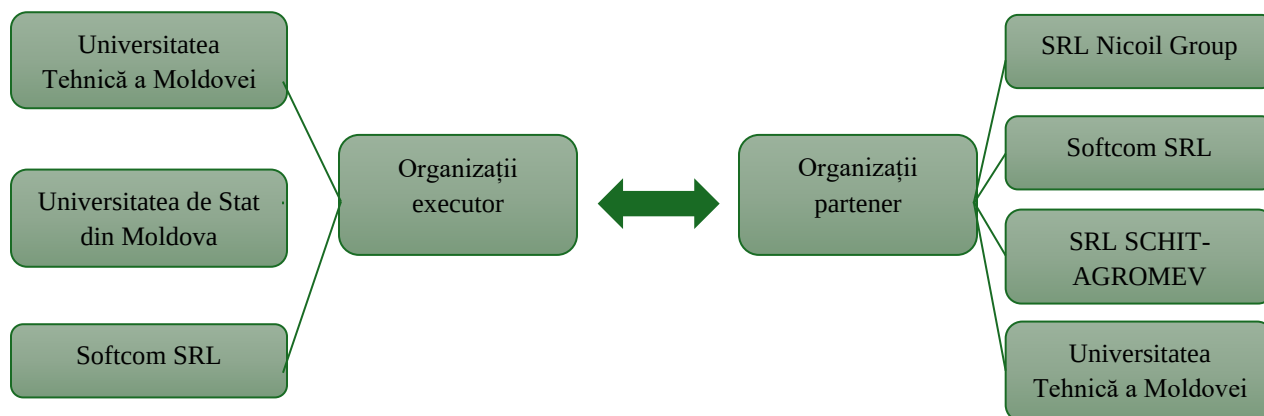

Figura 16. Organizațiile executor și partener implicate în implementarea Proiectelor de Inovare 2024-2025

Cuantumul alocațiilor bugetare aprobat pentru Proiectele de inovare pentru anul 2024 a constituit 605,0 mii lei; cofinanțarea a constituit 664,4 mii lei (Ordin Nr. 18 – PC din 15 iulie 2024) (Figura 17). Finanțarea beneficiarilor a fost directă prin ANCD pentru toate proiectele în derulare.

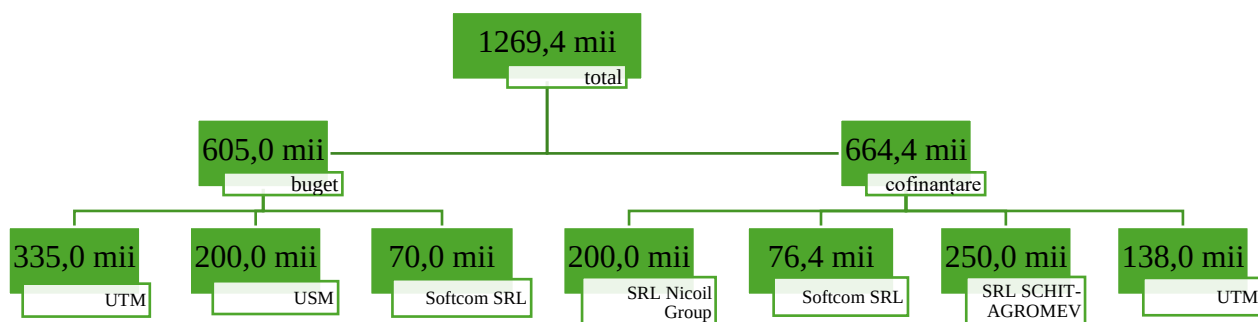

Figura 17. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor din cadrul concursului Proiecte de Inovare 2024-2025

În Tabelul generalizator 8 sunt indicate sumele pentru anii 2024 și 2025 (Ordin Nr. 17 – PC din 15 iulie 2024), care corespund fiecărei organizații executor. Volumul de finanțare planificat pentru acest concurs conform anunțului a fost de 7674,3 mii lei pentru 18 luni. Astfel, bugetul planificat pentru anul 2024 a constituit 605,0 mii lei, iar pentru anul 2025 - 1473,0 mii lei. Cea mai mare sumă a revenit Universității Tehnice a Moldovei – 1208,0 mii lei.

Tabelul 8. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului pentru ”Proiecte de inovare pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 80015)

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2024 aprobat (mii lei)	Suma pentru 2025 aprobată (mii lei)	Volumul total mii lei
Instituții la autogestiune finanțate direct de ANCD					
1.	Universitatea de Stat din Moldova	1	200,0	600,0	800,0
2.	Universitatea Tehnică a Moldovei	2	335,0	873,0	1208,0
3.	SRL Softcom	1	70,0	Stopat până la 31.01.2025	70,0
Total		4	605,0	1473,0	2078,0

Pentru implementarea Proiectelor de Inovare 2024-2025, au fost antrenați 16 cercetători științifici, dintre care 13 persoane remunerate și 3 persoane neremunerate. În total, numărul de unități remunerate constituie 3 unități.

În cadrul proiectelor, în anul 2024, au fost procurate următoarele echipamente: (1) echipament avicol pentru creșterea puilor, (2) controlle-computer industrial, wifi Router Mikrotik D53 G, Meteorologic Ultrasonic Station, (3) deumificator conectat la aparatul de uscare prin atomizare, balanță analitică, rezoluție 0.1 mg.

Pe durata anului 2024 cercetătorii au elaborat și publicat circa 19 lucrări științifice diseminate în reviste și la evenimente științifice naționale și internaționale și 2 brevete de invenție.

➤ **Proiecte de Transfer Tehnologic 2024-2025**

În cadrul concursului pentru Proiecte de Transfer Tehnologic au fost finanțate propuneri de proiecte care includ activități ce au ca scop punerea în aplicare a rezultatelor inovării în scopul obținerii produselor și serviciilor noi, al sporirii performanțelor, precum și al îmbunătățirii eficienței acestora. Cuantumul total al mijloacelor financiare a constituit 7500,0 mii lei, care au fost repartizați pe prioritățile și direcțiile strategice, în conformitate cu rezultatele concursului.

La concurs au fost aplicate 7 propuneri de proiect, câștigătoare fiind 4 proiecte ce corespund Priorităților strategice I, II, III (Ordin Nr. 19 – PC din 15 iulie 2024) (Figura 18).

Prioritatea I SĂNĂTATE	Prioritatea II AGRICULTURĂ DURABILĂ, SECURITATE ALIMENTARĂ	Prioritatea III BIOTEHNOLOGII ȘI PROTECȚIA MEDIULUI
IMSP Institutul de Cardiologie; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu";	AO Asociația pentru Protecția Mediului "Environmental protection"	AO Asociația pentru Protecția Mediului "Environmental protection"

Figura 18. Finanțarea Proiectelor de Transfer Tehnologic conform priorităților strategice

Conform Ordinului Nr. 23 – PC din 18 octombrie 2024, în temeiul refuzului de a încheia contractele de finanțare pentru proiectele de transfer tehnologic de către AO Asociația pentru Protecția Mediului "Environmental Protection", au fost excluse două proiecte din lista de finanțare, după cum urmează:

- *Implementarea tehnologiei de nutriție ecologică a peștilor pentru acvacultură durabilă*, conducător de proiect dr. Dobrojan Sergiu, buget 999,91 mii lei;
- *Implementarea tehnologiei de obținere și utilizare a fitonutrientului combinat pentru creșterea accelerată a puilor broiler*, conducător de proiect dr. Galina Dobrojan, buget 1000,0 mii lei.

Pentru implementarea celor două proiecte de Transfer Tehnologic 2024-2025 în derulare, sunt implicate 2 organizații executor din domeniile cercetării și inovării – IMSP Institutul de Cardiologie (1 proiect) și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" (1 proiect), în parteneriat cu 2 organizații partener – SM Repromed și SRL Alfa Diagnostica.

Volumul alocațiilor bugetare aprobat pentru proiectele din cadrul concursului Proiecte de Transfer Tehnologic pentru anul 2024 a constituit 1009,2 mii lei (Ordin Nr. 19 – PC din 15.07.2024). După schimbările aprobate prin Ordinul Nr. 23 – PC din 18.10.2024, volumul alocațiilor bugetare constituie 409,2 mii lei, iar 1498,0 mii lei reprezintă suma din cofinanțare (Figura 19). Finanțarea beneficiarilor a fost directă prin ANCD pentru toate proiectele în derulare. Conform Ordinului Nr. 23 – PC din 18.10.2024, mijloacele financiare nevalorificate de cele două proiecte de transfer tehnologic, vor fi utilizate pentru organizarea/finanțarea altor concursuri de proiecte de cercetare și inovare.

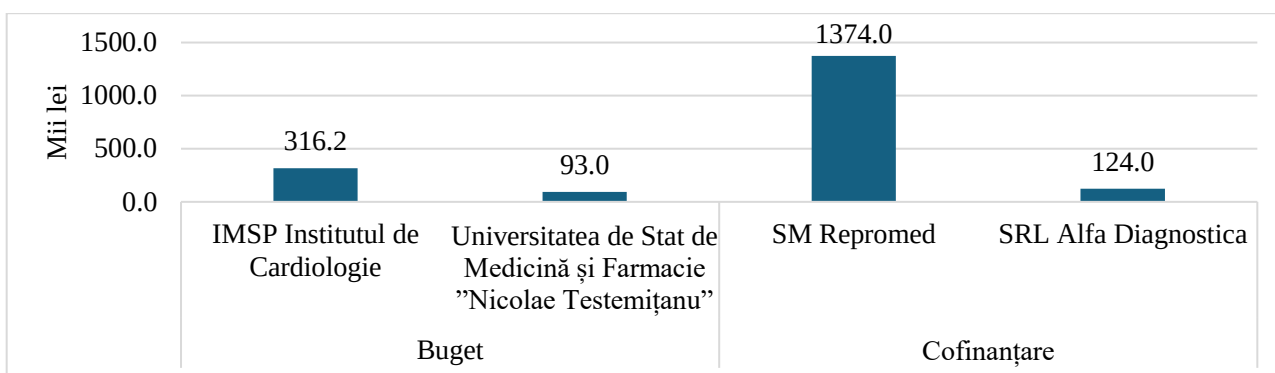

Figura 19. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor din cadrul concursului Proiecte de Transfer Tehnologic 2024-2025

Sumele pentru anii 2024 și 2025 (Ordin Nr. 19 – PC din 15 iulie 2024), care corespund fiecărei organizații executor sunt indicate în tabelul 9. Volumul de finanțare planificat pentru acest concurs conform anunțului a fost de 7500,0 mii lei pentru 18 luni. Bugetul planificat pentru anul 2024 este de 409,2 mii lei, iar bugetul planificat pentru anul 2025 – 1567,8 mii lei. Cea mai mare sumă a revenit Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" – 1000,0 mii lei.

Tabelul 9. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului "Proiecte de transfer tehnologic pentru anii 2024-2025" pe instituții (programul 80015)

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2024 aprobată (mii lei)	Suma pentru 2025 aprobată (mii lei)	Volumul total mii lei
Instituții la autogestiune finanțate direct de ANCD					
1.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	1	93,0	907,0	1000,0
2.	IMSP Institutul de Cardiologie	1	316,2	660,8	977,0
Total		2	409,2	1567,8	1977,0

Pentru implementarea Proiectelor de Transfer Tehnologic 2024-2025, au fost antrenați 29 cercetători științifici, dintre care 21 persoane remunerate și 8 persoane neremunerate. În total, numărul de unități remunerate constituie 4 unități.

În urma derulării proiectelor, în anul 2024, au fost procurate următoarele echipamente: (1) sistemul spiropiroergometru cu modul ECG MetaControl 3000, Cortex Biophysik GmbH; (2) frigider și centrifugă.

Pe durata anului 2024 cercetătorii au elaborat și publicat 15 lucrări științifice diseminate în reviste și la evenimente științifice naționale și internaționale.

1.5. PROIECTE "REZILIENȚA REPUBLICII MOLDOVA LA SITUAȚII DE CRIZĂ" 2024-2025

Scopul concursului a fost finanțarea cercetărilor științifice ce vin în suportul eforturilor Guvernului Republicii Moldova de identificare a soluțiilor pentru rezolvarea problemelor stringente ale țării, ce rezultă din perpetuarea situațiilor de criză la nivel global și regional. Drept obiective ale concursului pot fi enumerate: (1) consolidarea resurselor și canalizarea eforturilor în identificarea soluțiilor bazate pe dovezi pentru rezolvarea problemelor stringente ale R. Moldova; (2) generarea evidențelor necesare pentru fundamentarea deciziilor Guvernului R. Moldova și altor entități ale administrației publice și din sectorul socio-economic în asigurarea rezilienței la situațiile de criză la nivel de țară, local și instituțional, precum și pentru racordarea deciziilor/ activităților la nivel național cu cele regionale și globale; (3) atingerea unor indicatori de impact care vor diminua povara în spațiul socio-economic al țării, cauzată de actualele provocări ca elemente componente ale crizelor sistemice acute (racordarea soluțiilor științifico-tehnologice preconizate la gradul de maturizare TRL 5 sau mai mare); (4) creșterea capacității de participare în proiecte internaționale dedicate rezilienței la crize, inclusiv din Programul Cadru Orizont Europa.

În urma concursului derulat în anul 2022, au fost aprobate pentru finanțare 12 proiecte (Ordin Nr. 1 – PC din 16 februarie 2023). Proiectele câștigătoare corespund celor două direcții prioritare de cercetare (Figura 20):

1. DIRECȚIA PRIORITARĂ DE CERCETARE „POTENȚIALUL DE SIGURANȚĂ ALIMENTARĂ A REPUBLICII MOLDOVA ȘI IDENTIFICAREA MĂSURILOR NECESARE DE A FI ÎNTREPRINSE PENTRU A ATINGE SIGURANȚA ALIMENTARĂ”

Problema concretă I. Argumentarea socio-economică a securității alimentare prin elaborarea atlasului agroalimentar în scopul sporirii potențialului de export al produselor agricole

Problema concretă II. Studiu privind impactul dependenței de import a resurselor genetice animaliere și elaborarea mecanismelor de răspuns în diferite situații de criză

Problema concretă III. Îmbunătățirea durabilității ecologice a producțiilor animaliere prin managementul pășunilor irigate

Problema concretă IV. Cercetări privind colectarea, conservarea și folosirea rațională a genitorilor valoroși în scopul creării bazei genetice autohtone pentru diminuarea dependenței de import a materialului biologic

Problema concretă V. Studii privind calitatea nutrițională a produselor alimentare de pe piața autohtonă în vederea prevenirii și menținerii sănătății consumatorului și asigurarea securității alimentare

Problema concretă VI. Studiu privind stabilirea influenței aplicării noilor sisteme și tehnologii de agricultură conservativă pentru combaterea efectelor secetei, păstrarea fertilității solurilor și a apei în sol și creșterea cantitativă și calitativă a producțiilor la principalele specii de plante cultivate

Problema concretă VII. Determinarea potențialului de export pentru principalele produse agroalimentare prin prisma securității alimentare a Republicii Moldova

2. DIRECȚIA PRIORITARĂ DE CERCETARE „POTENȚIALUL DE SIGURANȚĂ ENERGETICĂ A REPUBLICII MOLDOVA ȘI IDENTIFICAREA MĂSURILOR NECESARE DE A FI ÎNTREPRINSE PENTRU A ATINGE SIGURANȚA ENERGETICĂ”

Problema concretă I. Evaluarea cantitativă și calitativă a potențialului de producere și consum a biocombustibilului solid (i.e. deșeuri din silvicultură, agricultură, culturi energetice, etc.) în localitățile din Republica Moldova (preponderent rurale, dar cu perspectiva utilizării biocombustibilului solid și în SACET-uri)

Problema concretă II. Estimarea potențialului local (pe localități în parte) de aplicare a cogenerării de înaltă eficiență în Republica Moldova

Problema concretă III. Estimarea calitativă și cantitativă a potențialului de eficiență energetică (în raport cu cele mai bune practici europene), per sectoare ale economiei naționale

Problema concretă IV. Evaluarea disponibilității depozitelor naturale de stocare a gazelor naturale în Republica Moldova (este imperativă cooperarea instituțiilor și experților naționali și a celor internaționali – USAID/MESA/etc.)

Problema concretă V. Instituirea unei platforme electronice naționale de stocare a informațiilor din domeniul energetic (i.e. măsuri de eficiență energetică, dezvoltare a sectorului SER cu monitorizarea progreselor) și de comunicare între participanții la gestionarea și dezvoltarea complexului energetic național

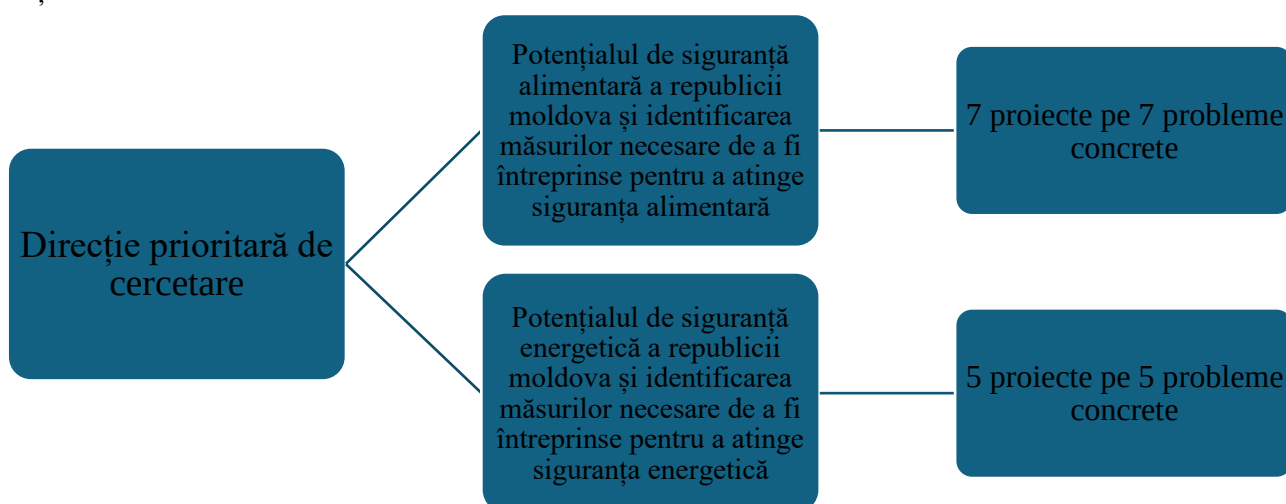

Figura 20. Finanțarea Proiectelor ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză” conform priorităților strategice

Responsabile pentru implementarea proiectelor au fost 7 organizații executor din domeniile cercetării și inovării, după cum urmează (Figura 21):

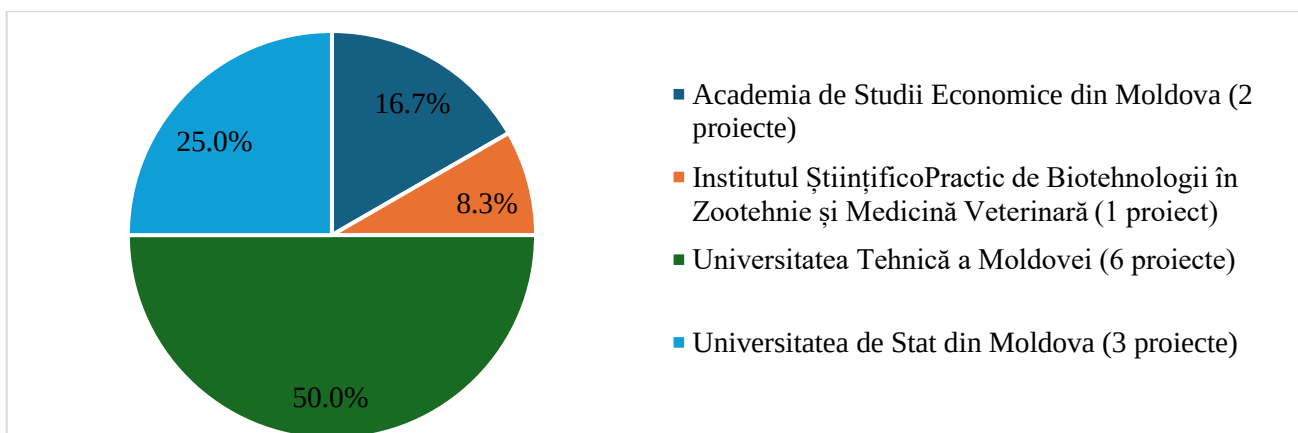

Figura 21. Organizațiile executor implicate în implementarea Proiectelor ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză”

Volumul alocațiilor bugetare aprobat pentru proiectele din cadrul concursului Proiecte pentru ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză” pentru anul 2024 a constituit 5645,3 mii lei (Ordin Nr. 6 – PC din 8 septembrie 2024). Proiectul depus din partea Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară, pentru care au fost alocate mijloace în sumă de 443,0 mii lei, nu a primit finanțarea din partea MAIA, prin urmare bugetul pentru finanțarea proiectelor în anul 2024 a constituit 5200,3 mii lei. Un singur proiect intitulat „Elaborarea cadrului științific aplicativ de modernizare a tehnologiilor de asigurare sustenabilă a sănătății solurilor din plantațiile pepiniere în condiții de schimbare a climei”, cifrul 23.70105.5107.06, a beneficiat de cofinanțare în sumă de 600,0 mii lei. Finanțarea beneficiarilor a fost directă prin ANCD pentru proiectele realizate de instituțiile cu autogestiune financiară (5200,3 mii lei), cât și prin intermediul ministerelor fondatoare: MAIA – 443,0 mii lei (Figura 22).

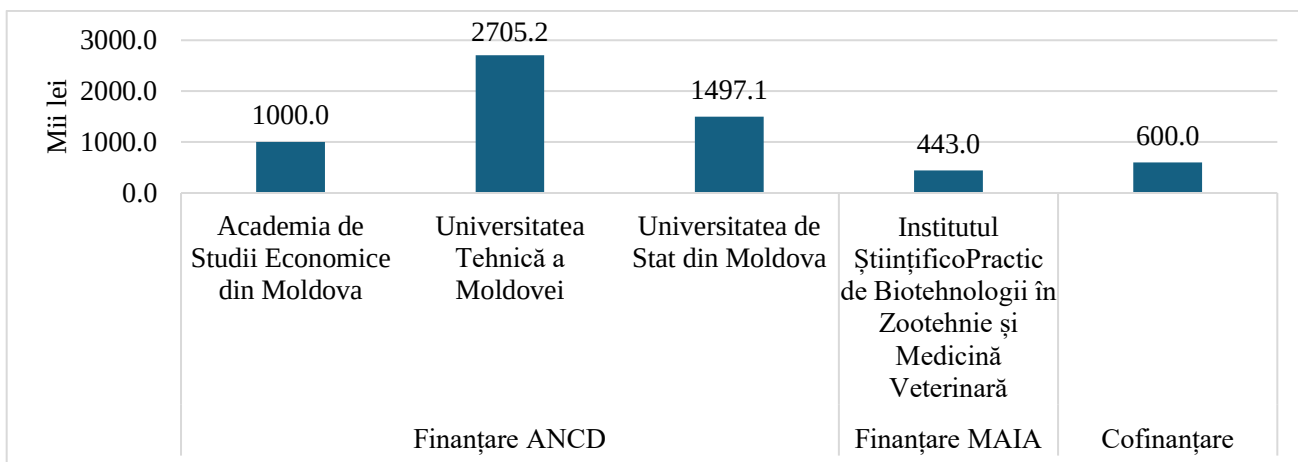

Figura 22. Volumul de finanțare din buget și cofinanțare în 2024 a proiectelor din cadrul concursului ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză”

Sumele pentru anii 2024 și 2025 (Ordin Nr. 1 – PC din 16 februarie 2023), care corespund fiecărei organizații executor sunt redată în tabelul 10. Volumul de finanțare planificat pentru acest concurs conform anunțului desfășurat în anul 2022 a fost de 12000,0 mii lei pentru 24 luni. Bugetul

planificat pentru anul 2023 și contractat în anul 2024 a constituit 5645,3 mii lei, iar pentru anul 2024 și contractat în anul 2025 – 5202,3 mii lei.

Tabel 10. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului Proiecte pe probleme de interes stringent cu genericul ”Reziliența Republicii Moldova la situații de criză pentru anii 2024-2025” pe instituții (programul 70105 surse externe)

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2024 aprobată (mii lei)	Suma pentru 2025 aprobată (mii lei)	Volumul total mii lei
Instituții la autogestiune finanțate direct de ANCD					
1.	Universitatea de Stat din Moldova	3	1497,1	1497,1	2994,2
2.	Universitatea Tehnică a Moldovei	6	2705,2	2705,2	5410,4
3.	Academia de Studii Economice a Moldovei	2	1000,0	1000,0	2000,0
Total		11	5202,3	5202,3	10404,6
Instituții finanțate de alte Minister (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare)					
4.	Institutul Științifico Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară	1	443,0 nefinanțat	-	443,0
Total		1	443,0	-	443,0
Total					
Total		12	5645,3	5202,3	10847,6

Numărul persoanelor implicate în implementarea Proiectelor de Reziliență a Republicii Moldova la situații de criză a constituit 66 cercetători științifici remunerați. În total, numărul de unități remunerate constituie 29,5 unități. Din contul proiectelor date, este planificată procurarea următoarele echipamente: (1) cântar, precizie 0,01 g; batoză de un singur spic; conductometru; pH-metru; (2) computer, tastatură, mouse, imprimantă, hard disk, monitor; (3) monitor, Dell OptiPlex 5090 MT Black; (4) dronă pentru sondarea de la distanță, microscop; (5) aparat de sudat invertor; încărcător baterii+robot pornire.

Pe durata anului 2024 cercetătorii au elaborat și publicat circa 87 lucrări științifice diseminate în reviste și la evenimente științifice naționale și internaționale, și 9 brevet de invenție (Figura 23).

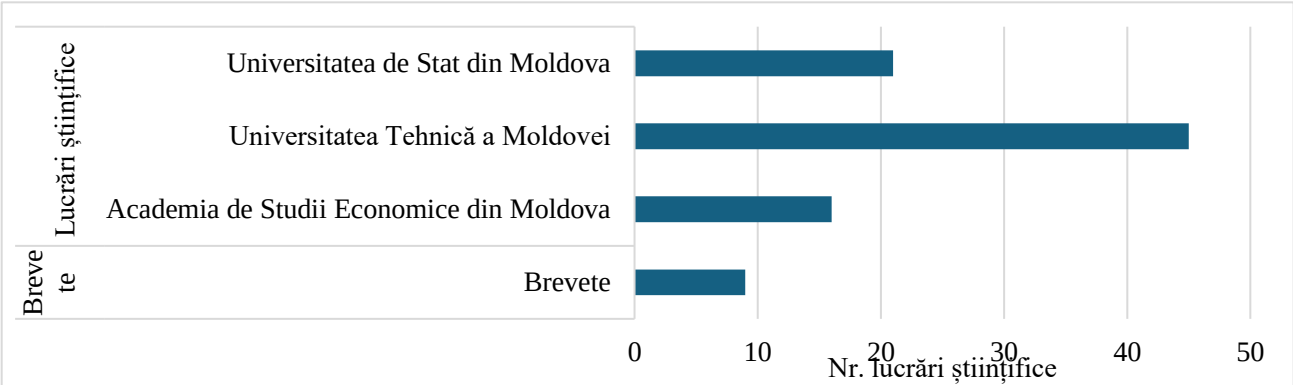

Figura 23. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul Proiectelor de Reziliență a Republicii Moldova la situații de criză

1.6. PROGRAMUL PROIECTE BILATERALE ȘI MULTILATERALE

1.6.1. PROIECTE BILATERALE MOLDO-TURCE

Scopul concursului este de a permite organizațiilor din domeniile cercetării și inovării din ambele țări să colaboreze la nivel bilateral. Obiectivele concursului sunt: (1) încurajarea colaborării internaționale între entitățile de cercetare, universități și institute de cercetare (inclusiv entităților din sectorul privat din Turcia și Moldova este considerată un atu); (2) facilitarea accesului tinerilor oameni de știință la cunoștințe, infrastructuri de cercetare, și expertiză; (3) creșterea calității cercetării și transpunerea rezultatelor cercetării și inovației în beneficii economice și societale, ținând cont de principiul dezvoltării durabile.

În anul 2024, au fost în derulare 7 proiecte moldo-turce din cadrul concursurilor de proiecte pentru anii 2023-2024 (Ordin Nr. 27 – PC din 30 decembrie 2022, Ordin Nr. 04 – PC din 26 aprilie 2023, Ordin nr. 16 din 29 decembrie 2023) și 2024-2025 (Ordin Nr. 14 – PC din 29 decembrie 2023), Figura 24:

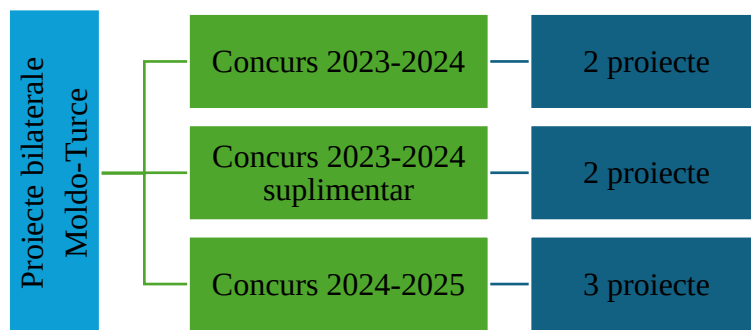

Figura 24. Proiectele Moldo-Turce în derulare în 2024 conform concursurilor de proiecte

Proiectele finanțate corespund următoarelor priorități strategice:

1. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor - 2 proiecte;
2. Provocări societale – 3 proiecte;
3. Competitivitate economică și tehnologii inovative – 2 proiecte.

Pentru implementarea Proiectelor bilaterale Moldo-Turce în derulare, sunt implicate 4 organizații executor din domeniile cercetării și inovării, după cum urmează (Figura 25):

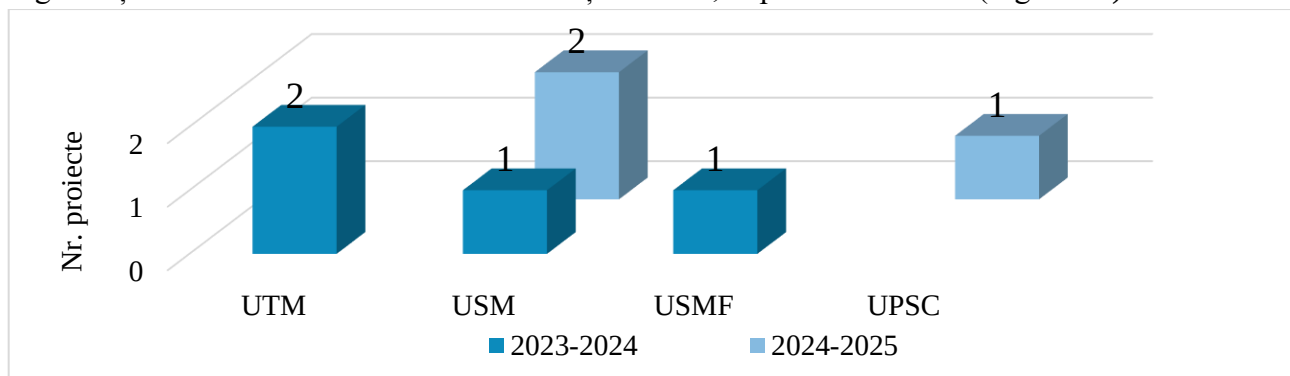

Figura 25. Organizațiile executor implicate în implementarea Proiectelor bilaterale Moldo-Turce

Volumul alocațiilor bugetare aprobat pentru proiectele din cadrul concursurilor de Proiecte bilaterale Moldo-Turce pentru anul 2024 a constituit 3004,2 mii lei (Ordin Nr. 27 – PC din 30 decembrie 2022, Ordin Nr. 04 – PC din 26 aprilie 2023, Ordin Nr. 14 – PC din 29 decembrie 2023) (Figura 26). Finanțarea beneficiarilor a fost directă prin ANCD pentru toate proiectele în derulare.

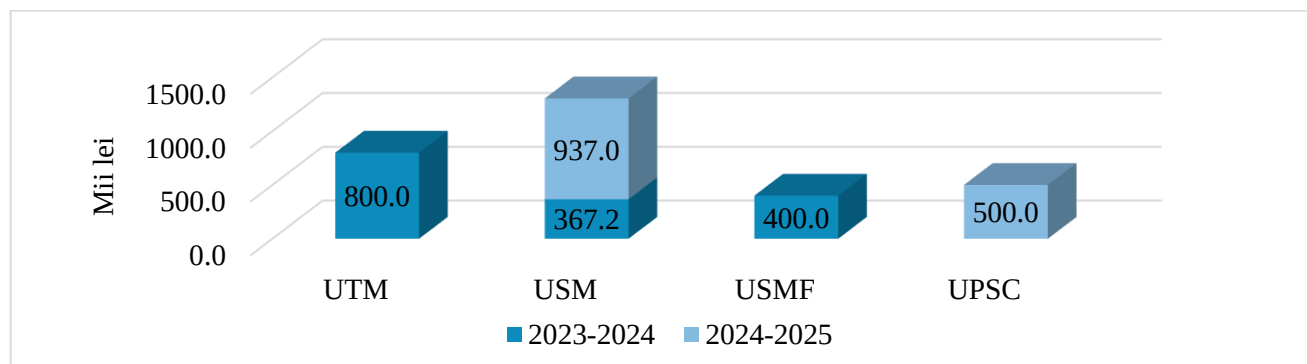

Figura 26. Volumul de finanțare din buget în 2024 a Proiectelor bilaterale Moldo-Turce

Sumele pentru anii 2024 și 2025, care corespund fiecărei organizații executor sunt redată în tabelul 11. Volumul de finanțare planificat pentru acest concurs conform anunțului desfășurat în anul 2021 a fost de 2400,0 și anul 2022 a fost de 2400,0 mii lei pentru 24 luni. Bugetul planificat pentru anul 2024 a reprezentat 3004,2 mii lei, iar pentru anul 2025 – 1682,3 mii lei.

Tabel 11. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului Proiecte bilaterale Moldo-Turce pe instituții (programul 80013)

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte anul 2024	Suma pentru 2024 aprobată (mii lei)	Nr. de proiecte anul 2025	Suma pentru 2025 aprobată (mii lei)	Volumul total mii lei
Instituții la autogestiune finanțate direct de ANCD						
1.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	1	400,0	1	194,0	594,0
2.	Universitatea Tehnică a Moldovei	2	800,0	1	289,0	1089,0
3.	Universitatea de Stat din Moldova	3	1304,2	2	700,0	2004,2
4.	Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"	1	500,0	1	499,3	999,3
Total		7	3004,2	5	1682,3	4686,5

Pentru implementarea Proiectelor bilaterale Moldo-Turce, au fost antrenați 58 cercetători științifici, dintre care 49 persoane remunerate și 9 persoane neremunerate. În total, numărul de unități remunerate constituie 14,5 unități.

În cadrul proiectelor, este planificată procurarea următoarelor echipamente: (1) laptop Apple MacBook Pro 16 2023 Space Gray 16.2"/32GB/ 1 TB/ Apple M2 Max (12/32)/ VGA Integrată; (2)

Set de componente optice și optoelectrice pentru microscopul holografic; (3) multimetru pentru măsurări precise; centrifugă de laborator; sursă de alimentare de laborator.

Pe durata anului 2024 cercetătorii au elaborat și publicat circa 48 lucrări științifice diseminate în reviste și la evenimente științifice naționale și internaționale, și 6 brevet de invenție (Figura 27).

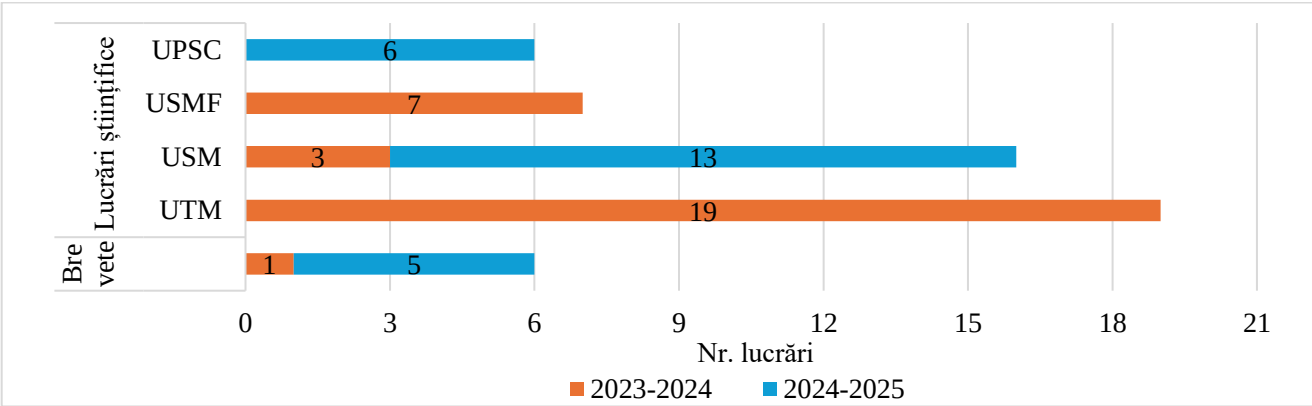

Figura 27. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul Proiectelor bilaterale Moldo-Turce

1.6.2. PROIECTE MULTILATERALE

În anul 2024, au fost în derulare 2 proiecte multilaterale – un proiect din cadrul apelului JPIAMR HARISSA” (2022-2025) (Ordin Nr. 15 – PC din 29 decembrie 2023, Ordin Nr. 18 – PC din 29 decembrie 2023) și alt proiect din cadrul apelului WATER4ALL” (2024-2026) (Ordin Nr. 17 – PC din 29 decembrie 2023, Ordin Nr. 18 – PC din 29 decembrie 2023, Ordin Nr. 19 – PC din 29 decembrie 2023), Tabelul 12. Conform tabelului de mai jos, Prioritățile vizate sunt I – Sănătate, și III – Biotehnologii și Protecția Mediului.

Tabelul 12. Lista și datele proiectelor multilaterale în derulare în anul 2024

Nr. d/o	Cifrul proiectului	Titlul proiectului	Conducător de proiect	Organizația executor	Suma proiectului Buget (mii lei) 2024
”Proiecte multilaterale din cadrul apelului JPIAMR HARISSA” (2022-2025)					
Prioritatea I: Sănătate					
	22.80013.8007.1M	Phage treatment and wetland technology as intervention strategy to prevent dissemination of antibiotics resistance in surface waters	Dr. Ferdohleb Alina	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	48,2
”Proiecte multilaterale din cadrul apelului WATER4ALL” (2024-2026)					
Prioritatea III: Biotehnologii și Protecția Mediului					
	24.80013.7007.1M	Developing innovative solution for mitigation of drought effects	Dr. bab. Sturza Rodica	Universitatea Tehnică din Moldova	317,0

Volumul alocațiilor bugetare aprobat pentru proiectele multilaterale în anul 2024 a constituit 1110,32 mii lei (Ordin Nr. 18 – PC din 29 decembrie 2023). Potrivit Ordinului Nr. 17 – PC din 29 decembrie 2023, în 2024, volumul alocațiilor pentru proiectul multilateral din cadrul apelului JPIAMR HARISSA” (2022-2025) a constituit 793,32 mii lei, dintre care (Ordinului Nr. 19 – PC din 29 decembrie 2023): alocații bugetare – 48,2 mii lei și alocații din surse externe – 538,23 mii lei. Conform Ordinului Nr. 15 – PC din 29 decembrie 2023, în 2024, volumul alocațiilor pentru proiectul multilateral din cadrul apelului WATER4ALL (2024-2026) a constituit 317,0 mii lei (Figura 28). Finanțarea beneficiarilor a fost directă prin ANCD pentru toate proiectele în derulare.

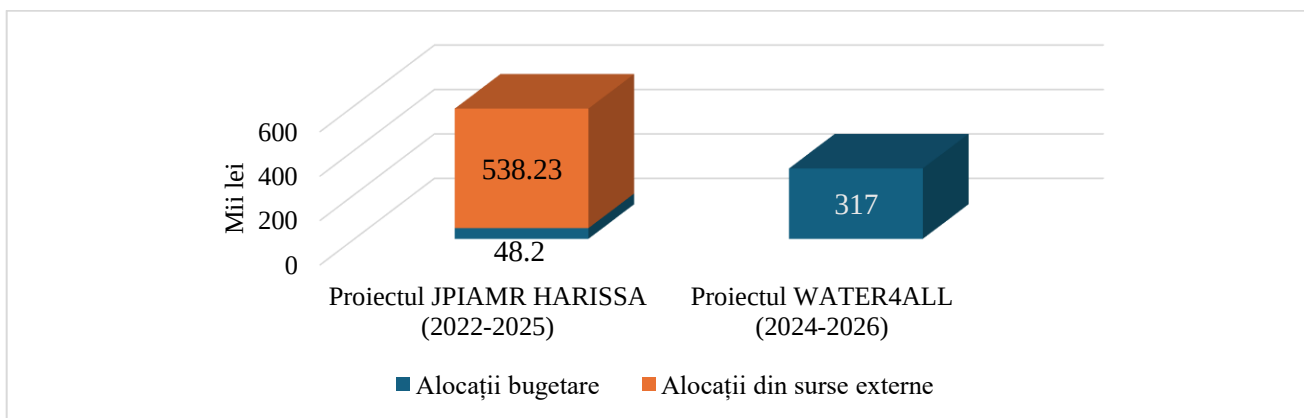

Figura 28. Volumul alocațiilor financiare în 2024 pentru proiectele multilaterale

Sumele pentru anii 2024 și 2025, care corespund fiecărei organizații executor sunt redată în tabelul 13. Volumul de finanțare planificat pentru acest concurs conform anunțului desfășurat în anul 2021 și anul 2023 a fost de 8000,0 pentru 36 luni. Bugetul planificat pentru anul 2024 a constituit 903,4 mii lei, iar bugetul planificat pentru anul 2025 – 452,42 mii lei.

Tabelul 13. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului Proiecte multilaterale JPIAMR și WATER4ALL pe instituții (programul 70105 surse externe și 80013)

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2024 aprobată (mii lei)	Suma pentru 2025 aprobată (mii lei)	Volumul total mii lei
Instituții la autogestiune finanțate direct de ANCD					
1.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	1	586,4	110,92	697,32
2.	Universitatea Tehnică a Moldovei	1	317,0	341,5	658,5
Total		2	903,4	452,42	1355,82

Pentru implementarea proiectelor multilaterale, au fost antrenați 44 cercetători științifici, dintre care 31 persoane remunerate și 13 persoane neremunerate. În total, numărul de unități remunerate constituie 5,25 unități.

În cadrul proiectelor, este planificată procurarea următoarelor echipamente: (1) TV-Samsung; Fir pentru TV-Samsung; Suport TV-Samsung; (2) deionizator de apă pentru cromatografie (Milli-Q).

Pe durata anului 2024 cercetătorii au elaborat și publicat circa 49 lucrări științifice diseminate în reviste și la evenimente științifice naționale și internaționale, și 19 brevet de invenție și alte obiecte de proprietate intelectuală (Figura 29).

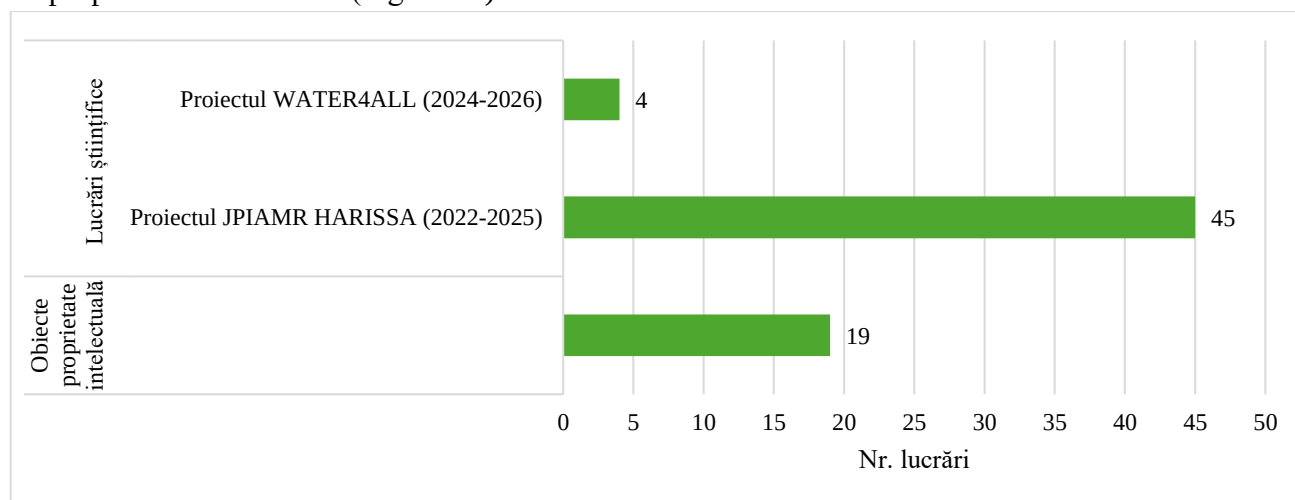

Figura 29. Numărul de lucrări științifice publicate pe durata anului 2024 în cadrul proiectelor multilaterale

1.7. Monitorizarea și raportarea proiectelor

Pe parcursul anului 2024 Agenția a monitorizat implementarea a **106** proiecte de cercetare și inovare, după cum urmează:

- 1) 26 de proiecte pentru Stimularea excelenței în cercetare;
- 2) 18 proiecte de Postdoctorat;
- 3) 7 proiecte Vouchere inovatoare;
- 4) 4 proiecte de Inovare;
- 5) 2 proiecte de Transfer Tehnologic;
- 6) 29 proiecte pentru Tineri cercetători;
- 7) 11 proiecte pe probleme de interes stringent cu genericul "Reziliența Republicii Moldova la situații de criză pentru anii 2024-2025",
- 8) 7 proiecte Moldo-Turce,
- 9) 2 proiecte multilaterale.

Monitorizarea s-a efectuat conform prevederilor HG 382/2019 cu privire la "Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării" și "Instrucțiunii cu privire la procesul de finanțare și monitorizare a contractelor de finanțare privind realizarea proiectelor din domeniile cercetării și inovării".

Pentru o gestionare eficientă a resurselor financiare și monitorizarea utilizării fondurilor, au fost încheiate contracte de finanțare cu instituțiile beneficiare, stabilindu-se mecanisme clare de raportare și control al implementării proiectelor.

Finanțarea proiectelor de cercetare și inovare se realizează în tranșe, pe baza unui act de primire-predare privind executarea contractului de finanțare. În perioada iulie - august a anului de referință, conform ordinelor de finanțare, Direcția proiecte de cercetare a asigurat contractarea, finanțarea și monitorizarea a 59 de contracte de finanțare pentru proiecte din domeniul cercetării și inovării, în valoare totală de 17 627,20 mii lei.

În acest context, organizațiile din domeniul cercetării și inovării, care beneficiază de autonomie financiară și sunt finanțate direct de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, au fost solicitate să prezinte actul de primire-predare a lucrărilor de cercetare științifică realizate conform contractelor de finanțare. Aceste acte au fost întocmite lunar, cu anexarea documentelor justificative.

Pe parcursul anului 2024, au fost perfectate 207 acte pentru cele 59 de contracte, după cum urmează:

- 1) pentru proiecte Stimularea excelenței în cercetare au fost perfectate **60** de acte de primire-predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- 2) pentru proiecte Tineri cercetători au fost perfectate **49** de acte de primire-predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- 3) pentru proiecte Programele de postdoctorat anul I s-au perfectate **48** de acte de primire-predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- 4) pentru proiecte Programele de postdoctorat anul II (în derulare) au fost perfectate **50** de acte de primire-predare a lucrărilor de cercetare științifică.

Pe parcursul anului pentru aceste proiecte au fost recepționate și coordonate 7 demersuri cu privire la modificarea devizului de cheltuieli în proiectele de cercetare.

În perioada anului de referință, conform ordinelor de finanțare, Direcția proiecte inovationale a asigurat contractarea, finanțarea și monitorizarea a 47 de contracte de finanțare pentru proiecte din domeniul cercetării și inovării, în valoare totală de 13348,855 mii lei.

Pe parcursul anului 2024, au fost perfectate 194 de acte pentru cele 47 de contracte, după cum urmează:

- proiecte "Tineri cercetători" - 66 acte de primire - predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- proiecte "Reziliența Republicii Moldova la situații de criză" - 54 acte de primire - predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- proiecte Moldo-Turce - 31 acte de primire - predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- proiecte Multilaterale - 11 acte de primire - predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- proiecte Vouchere Inovationale - 18 acte de primire - predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- proiecte de Inovare - 10 acte de primire - predare a lucrărilor de cercetare științifică;
- proiecte de Transfer tehnologic - 4 acte de primire - predare a lucrărilor de cercetare științifică.

Planificarea și executarea bugetului pentru cele 47 de contracte monitorizate pe parcursul anului 2024 este redată în tabelul 14.

Tabelul 14. Bugetul planificat și executat pentru proiectele derulate în anul 2024 în cadrul direcției Proiecte inovatoare conform priorităților

Prioritatea	Denumirea priorității	Nr. proiecte	Suma planificată (mii lei)	Suma executată (mii lei)
Proiecte de Inovare 2024-2025				
5107	Agricultură durabilă, securitate alimentară	2	270.0	270.0
7007	Biotehnologii și Protecția Mediului	1	200.0	159.69
5007	Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare	1	135.0	135.0
Proiecte Transfer Tehnologic 2024-2025				
8007	Sănătate	2	409.2	409.198
Proiecte Vouchere Inovatoare 2024-2025				
8007	Sănătate	1	70.0	70.0
5107	Agricultură durabilă, securitate alimentară	1	75.0	749.659
7007	Biotehnologii și Protecția Mediului	3	295.0	291.516
5007	Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare	2	232.0	231.977
Proiecte Tineri Cercetători 2024-2025				
8007	Sănătate	2	400.0	399.065
5107	Agricultură durabilă, securitate alimentară	4	695.9	694.103
7007	Biotehnologii și Protecția Mediului	3	600.0	553.654
0807	Provocări societale	2	256.85	256.85
5007	Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare	3	600.00	582.755
Proiecte Reziliența Republicii Moldova la situații de criză 2024-2025				
5107	Agricultură durabilă, securitate alimentară	6	2929.655	2893.782
7007	Biotehnologii și Protecția Mediului	5	2272.65	2219.951
Proiecte Moldo-Turce 2023-2024				
5107	Agricultură durabilă, securitate alimentară	2	800.0	800.0
0807	Provocări societale	1	400.0	399.992
5007	Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare	1	367.2	346.791
Proiecte Moldo-Turce 2024-2025				
0807	Provocări societale	2	837.0	783.936
5007	Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare	1	600.0	599.202
Proiecte JPIAMR HARISSA 2022-2025				
8007	Sănătate	1	586.4	456.567
Proiecte WATER4ALL 2024-2026				
7007	Biotehnologii și Protecția Mediului	1	317.0	317.0
Total			13348.850	12945.994

În corespundere cu prevederile HG 382/2019 și a *Instrucțiunii privind raportarea anuală a implementării proiectelor din domeniul cercetării și inovării* au fost recepționate și analizate rapoartele științifice anuale pentru proiectele sus-menționate. Toate rapoartele anuale au fost audiate în cadrul Consiliilor științifice ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, rezultatele științifice fiind aprobate. În baza analizei rapoartelor de implementare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării în anul 2024, Consiliul ANCD a validat rezultatele obținute și, ulterior, au fost emise Ordinele de finanțare a proiectelor de cercetare pentru anul 2025¹.

În anul 2024 s-a finalizat implementarea unui proiect multilateral din cadrul apelului ERA.Net RUS Plus 2019 (2021-2023).

În urma transmiterii rapoartelor științifice finale către AȘM, în decembrie 2024 au fost organizate audierile publice. Aceste rapoarte cu avize pot fi vizualizate pe pagina web a AȘM².

Rapoartele anuale și finale ale proiectelor de cercetare și inovare pot fi vizualizate pe pagina web a ANCD.

Procesul de monitorizare a proiectelor de inovare și transfer tehnologic prevede analiza trimestrială a efectului economic, valoarea căruia este prezentată în tabelul 15.

Tabelul 15. Efectul economic al proiectelor de inovare și transfer tehnologic anul 2024

Indicator de performanță	Trimestrul I și II ianuarie-iunie	Trimestrul III iulie-septembrie	Trimestrul IV octombrie - decembrie
	Mln lei	Mln lei	Mln lei
Volumul producției inovatoare comercializate sau a serviciilor inovatoare prestate, în unități / în mil. lei	1,19	2,12	5,62
Numărul de cereri de brevete transmise pentru aprobare în cadrul proiectelor de cercetare și inovare finanțate	3	0	2
Numărul lucrărilor științifice aplicate în practică, elaborate în cadrul proiectelor de cercetare și inovare finanțate de stat: <i>Monografii</i> <i>Manuale</i> <i>Brevete de invenții</i> <i>Cerere de brevet de invenții</i> <i>Ghiduri aplicative</i> <i>Atlasuri și hărți</i> <i>Alte lucrări aplicative</i>	13	3	3

Pentru anul 2024 s-a obținut cifra de 8,93 mln lei și s-a reușit recuperarea investițiilor statului din ultimii 5 ani în acest domeniu în sumă de 316,64 mln lei.

¹ [Ordine ANCD | Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare](#)

² <https://asm.md/audierile-publice>

II. ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA CONCURSURILOR DE PROIECTE

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 382/2019, în anul 2024, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a organizat și desfășurat mai multe concursuri de proiecte din domeniile cercetării și inovării, inclusiv:

I. Proiecte de cercetare

- Concursul proiectelor de Stimularea excelenței în cercetare;
- Concursul de proiecte pentru Tineri cercetători;
- Concursul de proiecte de Postdoctorat.

II. Proiecte de inovare și transfer tehnologic

- Concursul proiectelor de Vouchere inovaționale;
- Concursul de Proiecte de Inovare;
- Concursul proiectelor de Transfer Tehnologic.

III. Proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa

- Concursul de proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa.

IV. Proiecte bilaterale

- Concursul de proiecte moldo-germane ProMoMo 2025-2026;
- Concursul de proiecte complexe bilaterale moldo-române;
- Concursul de proiecte moldo-turce pentru anii 2025-2026;
- Concursul de proiecte moldo-poloneze INNOGLOBO;
- Concursul de proiecte moldo-georgiene.

2. Proiecte de cercetare

2.1. Concursul de proiecte pentru Stimularea excelenței în cercetare

În luna februarie, Direcția proiecte de cercetare a anunțat lansarea unui nou concurs de proiecte, „*Stimularea excelenței în cercetare pentru anii 2024-2025*”. Acest concurs a fost organizat în conformitate cu Programul Național în domeniile cercetării și inovării 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1049 din 21.12.2023, precum și cu Hotărârea Guvernului nr. 382/2019 privind aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării, cu modificările ulterioare (HG nr. 877 din 23.12.2024).

Pentru desfășurarea concursului, a fost elaborat un pachet de informații care include condițiile de participare, documentele necesare pentru dosarul propunerii de proiect și termenii de implementare. Acest pachet a fost supus dezbaterilor publice.

Acest concurs are ca scop stimularea cercetărilor științifice de înaltă calitate, care aduc valoare adăugată în dezvoltarea de noi direcții de cercetare, contribuie la descoperiri importante, creează și dezvoltă în mod original modele, teorii și metode deja cunoscute, aplicabile în diverse domenii ale științei. Obiectivele concursului fiind stimularea activităților de cercetare și dezvoltare prin implementarea unor teme inedite în concordanță cu tendințele actuale ale domeniilor științifice și/sau dezvoltarea pe plan național și internațional, obținerea unor rezultate științifice de impact, competitive pe plan global, în scopul creșterii vizibilității internaționale a cercetării naționale și a transferului ulterior al rezultatelor cercetării în practica socio-economică și sporirea cunoașterii cu potențial de valorificare și lărgire a orizontului de aplicare. Concursul dat a fost destinat cercetătorilor seniori care dețin titlul de doctor sau doctor habilitat și care dețin o experiență de cercetare, demonstrată printr-un parcurs calitativ ascendent de cel puțin 10 ani. Bugetul alocat prezentei competiții este de 7493,0 mii lei.

În cadrul concursului, au fost depuse 124 de propuneri de proiecte din partea a 22 de organizații din domeniile cercetării și inovării. Dintre 5 priorități strategice, cea mai solicitată fiind *Provocări societale*, cu cel mai mare număr de propuneri depuse. Distribuția detaliată a propunerilor de proiecte pe priorități strategice este prezentată în diagrama următoare.

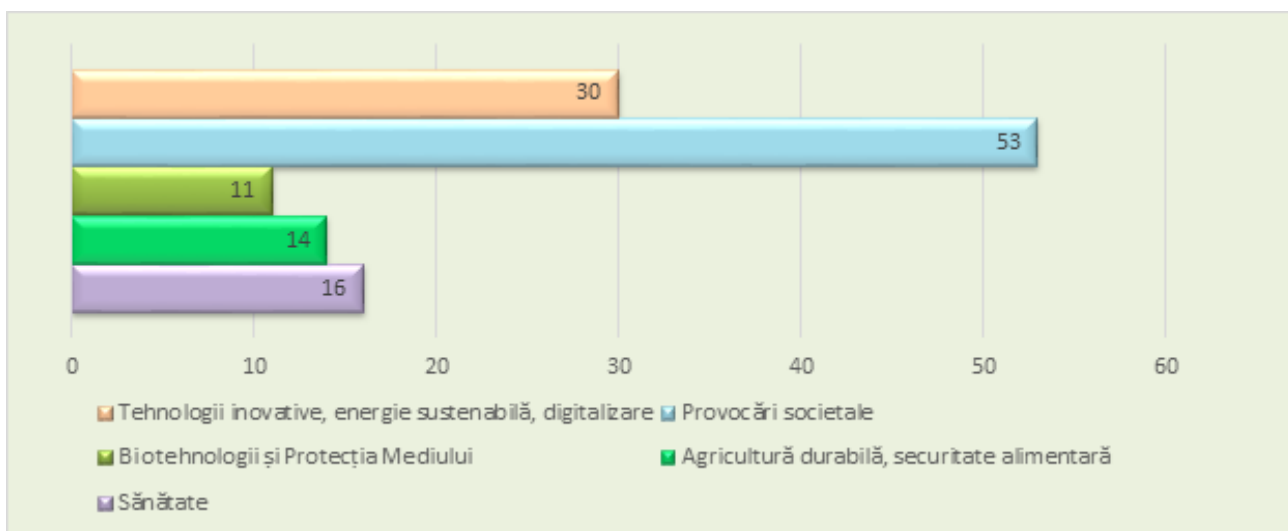

Figura 30. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare

În urma verificării eligibilității, 105 propuneri de proiecte au fost declarate eligibile și au fost supuse evaluării.

Tabel 16. Distribuția propunerilor de proiecte pe instituții și eligibilitatea lor

Nr. d/o	Organizația applicantă	Nr. de propuneri de proiecte depuse	Nr. de propuneri de proiecte declarate eligibile
1.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	9	8
2.	Universitatea de Stat din Moldova	41	37

3.	Universitatea Tehnică a Moldovei	17	17
4.	Universitatea "Alec Russo" din Bălți	21	18
5.	Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"	4	1
6.	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport	1	1
7.	Universitatea de Stat din Comrat	1	1
8.	Academia de Studii Economice	10	9
9.	Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice	1	1
10.	IMSP Institutul de Cardiologie	1	1
11.	IMSP Institutul Mamei și Copilului	2	2
12.	IMSP Institut Oncologic	1	0
13.	IMSP Spitalul Republican "Timofei Moșneaga"	2	0
14.	Instiut Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare	2	0
15.	Institutul de Pedologie Agrochimie și Protecție a Solului "Nicolae Dîmo"	1	0
16.	Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	3	3
17.	Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată	1	1
18.	Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu"	1	1
19.	Agencia Națională a Arhivelor	1	1
20.	A O Institutul de Cercetări Sociopolitice "Democrația"	1	0
21.	Centrul Național de Cercetare și Producție a Semințelor	2	2
22.	Institutul pentru Dezvoltare și Inițative Sociale "Viitorul"	1	1
Total		124	105

În propunerile de proiecte depuse s-a observat o egalitate de gen între cercetătorii seniori, cu o ușoară predominanță a femeilor față de bărbați.

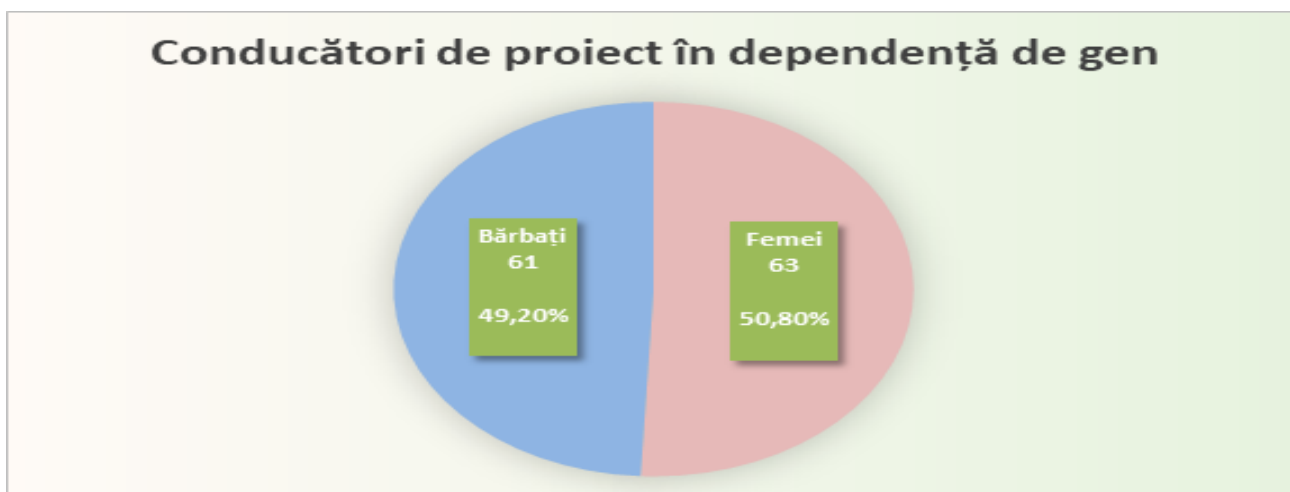

Figura 31. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen

În urma evaluării 26 de proiecte au fost declarate câștigătoare în valoare totală de 7493,0 mii lei pentru toată perioada proiectului. În cele 26 proiecte câștigătoare au fost antrenați în echipa de cercetare 71 de cercetători.

2.2. Concursul de proiecte pentru Tineri cercetători

În aceeași perioadă de timp a fost anunțat și concursul de proiecte *"Tineri cercetători pentru anii 2024-2025"*.

Concursul are ca scop susținerea tinerilor cercetători în afirmarea profesională și extinderea oportunităților de a urma o carieră în cercetare. Obiectivele concursului fiind sporirea capacităților de cercetare, inovaționale și de diseminare a rezultatelor științifice în rândurile tinerilor cercetători, obținerea de noi cunoștințe și asigurarea unui nivel, care ar garanta compatibilitatea și competitivitatea rezultatelor științifice ale cercetărilor din Republica Moldova cu cele din spațiul european de cercetare, integrarea în rețelele regionale și internaționale de infrastructură științifică, contribuirea la dezvoltarea socio-economică a Republica Moldova prin cercetare științifică de performanță și implementarea rezultatelor în sectorul real al economiei.

În cadrul concursului, au fost depuse 47 de propuneri de proiecte din partea a 13 de organizații din domeniile cercetării și inovării. Dintre cele 5 priorități strategice, cea mai solicitată a fost prioritatea IV *Provocări societale*, cu cel mai mare număr de propuneri depuse. Distribuția detaliată a propunerilor de proiecte pe priorități strategice este prezentată în diagrama următoare.

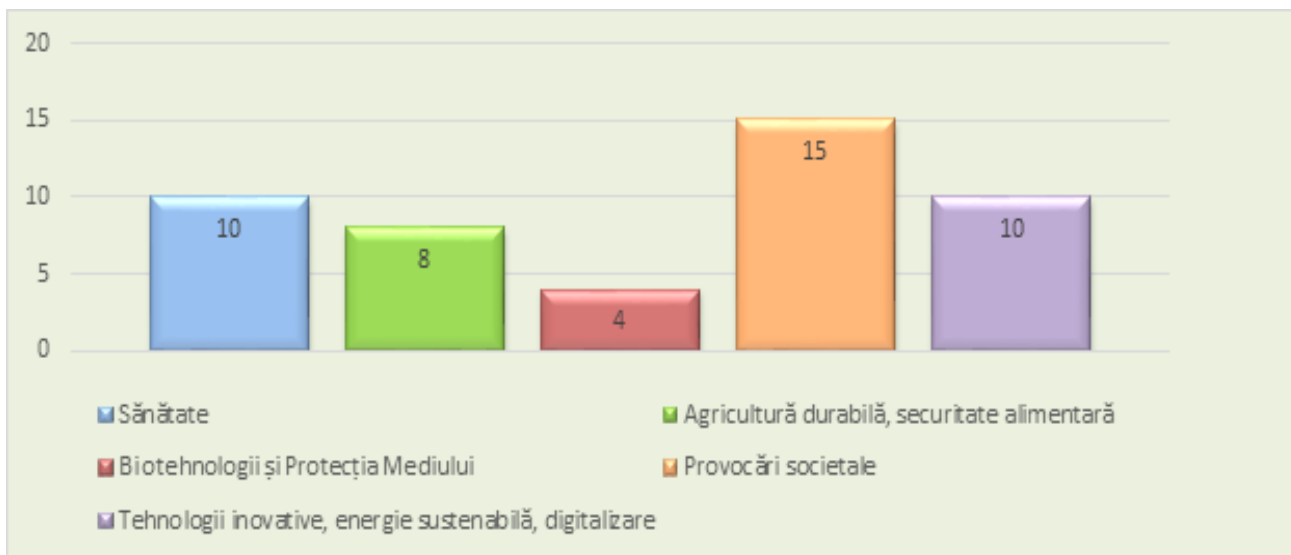

Figura 32. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare

Tabel 17. Distribuția propunerilor de proiecte pe instituții și eligibilitatea lor

Nr. d/o	Organizația aplicantă	Nr. de propuneri de proiecte depuse	Nr. de propuneri de proiecte declarate eligibile
Organizații cu autogestiune			
1.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	5	3
2.	Universitatea de Stat din Moldova	15	12
3.	Universitatea Tehnică a Moldovei	11	11
4.	Universitatea "Alec Russo" din Bălți	3	3
5.	Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"	1	1
6.	Academia de Studii Economice	3	3
7.	IMSP Institutul de Cardiologie	1	1
8.	IMSP Institutul Mamei și Copilului	1	1
9.	Agencia Națională pentru Sănătate Publică	2	2
10.	IMSP Spitalul Republican "Timofei Moșneaga"	1	0
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare			
11.	Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare	2	0
Ministerul Justiției			
12.	Agencia Națională a Arhivelor	1	0
Ministerul Culturii			
13.	Institutul Patrimoniului cultural	1	0
Total		47	37

În urma verificării eligibilității, 37 propuneri de proiecte au fost declarate eligibile și au fost supuse evaluării. În rândul tinerilor cercetători, femeile predomină, reflectând un interes crescut din partea acestora pentru proiectele de cercetare din această categorie.

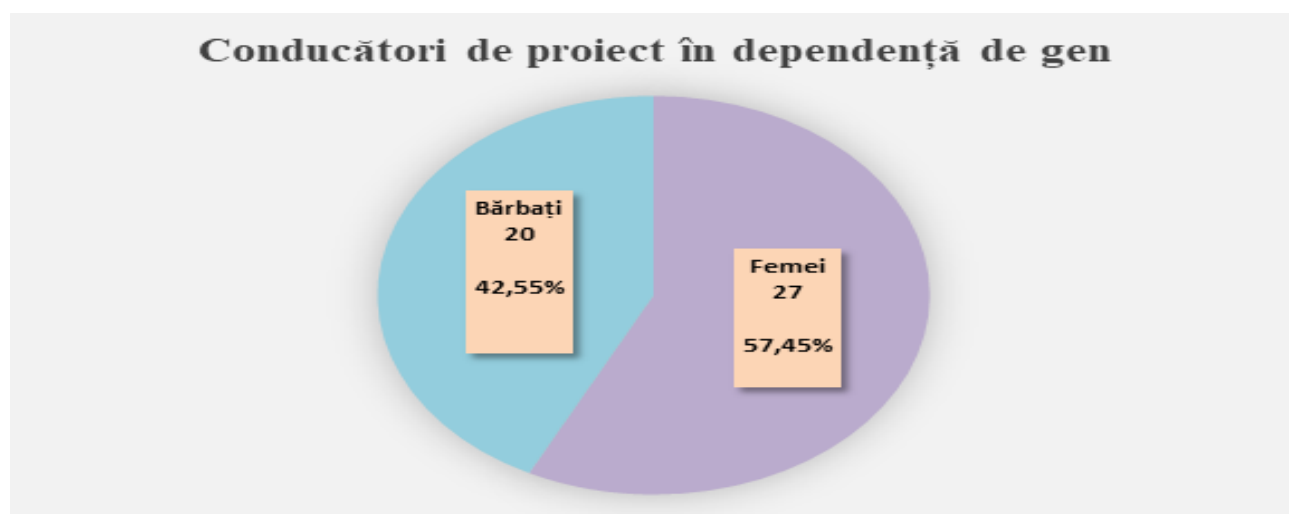

Figura 33. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen Tineri cercetători

În urma evaluării 15 proiecte au fost declarate câștigătoare în valoare totală de 7356,7 mii lei pentru toată perioada proiectului care au fost distribuite pe priorități strategice. În cele 15 proiecte câștigătoare au fost antrenați în echipa de cercetare 79 de cercetători.

2.3. Concursul de proiecte Programe de postdoctorat

În luna septembrie a fost anunțat concursul de proiecte *"Programe de postdoctorat pentru anii 2025-2026"*. Programul Postdoctorat este implementat în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova, respectiv: Codul Educației (nr. 152 din 17.07.2014), Codul cu privire la știință și inovare (nr. 259-XV din 15.07.2004), Hotărârea Guvernului nr. 499 din 29.05.2018 privind aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a programelor de postdoctorat, precum și Hotărârea Guvernului nr. 382 din 01.08.2019 referitoare la Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării.

Programele de postdoctorat au ca scop asigurarea sferei științei și inovării cu cadre științifice de înaltă calificare. Pregătirea cadrelor prin postdoctorat, include activitățile ce țin de formarea continuă a specialităților de înaltă calificare în instituții de învățământ superior și institute de cercetare. Pentru concursul dat a fost elaborat pachetul de informații cu privire la condițiile concursului și termenii de realizare a acestora care a fost supus dezbaterilor publice.

La concurs au fost depuse 9 propuneri de proiecte, dintre care 7 au fost declarate eligibile, respectând criteriile stabilite, și au trecut în etapa de expertizare.

Figura 34. Distribuția proiectelor depuse pe domenii de cercetare

Lista propunerilor eligibile a fost publicată pe pagina web a ANCD pentru transparență și informarea publicului. Fișele de evaluare, întocmite de experți independenți, au fost transmise

conducătorilor de proiecte pentru examinare și pentru formularea eventualelor comentarii asupra evaluările primite.

A fost organizat panelul de experți care a analizat atât fișele de evaluare, cât și observațiile formulate de conducătorii de proiecte, asigurând o evaluare corectă și echilibrată. Pe baza acestei analize, panelul de experți a formulat recomandări pentru Consiliul ANCD. Toate cele 7 proiecte au fost evaluate pozitiv și au fost aprobate pentru finanțare.

2.4. Proiecte de inovare și transfer tehnologic

Concursul proiectelor de Vouchere inovaționale

În anul 2024 a fost lansat concursul public "Proiecte Vouchere Inovaționale" pentru anii 2024-2025³, care a fost organizat și desfășurat în corespundere cu (1) Codul cu privire la știință și inovare (Legea nr. 259-XV din 15.07.2004), cu modificările și completările ulterioare, (2) Hotărârea Guvernului nr. 196 din 28.02.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, (3) Hotărârea Guvernului nr. 382/2019 cu privire la Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării, și (4) cu Decizia nr. 02 din 15.07.2024 al Consiliului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare.

La concurs au fost depuse 12 propuneri de proiecte, dintre care 9 au fost declarate eligibile. În urma etapei de expertizare, 7 propuneri de proiecte au obținut punctajul necesar pentru a fi finanțate. Lista propunerilor de proiecte a fost publicată pe pagina web ANCD. Fișele de evaluare a propunerilor de proiecte au fost transmise conducătorilor de proiecte pentru examinare și formulare a comentariilor asupra evaluării. Panelul de experți a examinat fișele de expertiză și comentariile finale formulate de către conducătorii de proiecte și au formulat recomandările ulterioare pentru Consiliul ANCD. Au fost aprobate 7 proiecte spre finanțare⁴.

Concursul de Proiecte de Inovare

Concursul de Proiecte de Inovare pentru anii 2024-2025⁵ a fost lansat în corespundere cu: (1) Codul cu privire la știință și inovare (Legea nr. 259-XV din 15.07.2004), cu modificările și completările ulterioare, (2) Hotărârea Guvernului nr. 196 din 28.02.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, (3) Hotărârea Guvernului nr. 382/2019 cu privire la Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării, și (4) cu Decizia nr. 02 din 15.07.2024 al Consiliului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare.

La concursul dat au fost depuse 8 propuneri de proiecte, dintre care 4 au fost declarate neeligibile. În urma expertizării, toate patru propuneri de proiect au fost acumulat punctaj suficient pentru a beneficia de finanțare. Lista propunerilor de proiecte a fost publicată pe pagina web ANCD. Fișele de evaluare a propunerilor de proiecte au fost transmise conducătorilor de proiecte pentru examinare și formulare a comentariilor asupra evaluării. Panelul de experți a examinat fișele de

³ <https://ancd.gov.md/ro/content/concursul-proiectelor-vouchere-inova%C8%9Bionale-pentru-anii-2024-2025-0>

⁴ <https://ancd.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Ordinul%2015.PDF>

⁵ <https://ancd.gov.md/ro/content/concursul-proiectelor-de-inovare-pentru-anii-2024-2025>

expertiză și comentariile finale formulate de către conducătorii de proiecte și au formulat recomandările ulterioare pentru Consiliul ANCD. Au fost aprobate 4 proiecte spre finanțare⁶.

Concursul proiectelor de Transfer Tehnologic

Concursul de Proiecte de Transfer Tehnologic pentru anii 2024-2025⁷ a fost lansat în corespundere cu: (1) Codul cu privire la știință și inovare (Legea nr. 259-XV din 15.07.2004), cu modificările și completările ulterioare, (2) Hotărârea Guvernului nr. 196 din 28.02.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, (3) Hotărârea Guvernului nr. 382/2019 cu privire la Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării, și (4) cu Decizia nr. 02 din 15.07.2024 al Consiliului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare.

În anul 2024, la concursul de Proiecte de Transfer Tehnologic au fost depuse 7 propuneri de proiect. Cinci proiecte au fost declarate eligibile, trecând în etapa de expertizare. În urma acesteia, 4 propuneri de proiect au promovat concursul, obținând punctajul necesar pentru finanțare. Lista propunerilor de proiecte a fost publicată pe pagina web ANCD. Fișele de evaluare a propunerilor de proiecte au fost transmise conducătorilor de proiecte pentru examinare și formulare a comentariilor asupra evaluării. Panelul de experți a examinat fișele de expertiză și comentariile finale formulate de către conducătorii de proiecte și au formulat recomandările ulterioare pentru Consiliul ANCD. Au fost aprobate 4 proiecte spre finanțare⁸. Totuși, conform Ordinului Nr. 23 – PC din 18 octombrie 2024, pentru 2 proiecte de transfer tehnologic a fost stopată finanțarea în urma refuzului de a încheia contractele de finanțare pentru proiectele date, înregistrat la ANCD cu nr. 322 din 18.10.2024 de la AO Asociația pentru Protecția Mediului ”Environmental Protection”.

2.5. Proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa

Concursul de proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa.

Scopul concursului constă în creșterea capacităților organizațiilor publice din domeniile cercetării și inovării cu activitate de cercetare prevăzută în statut, de a participa cu succes la concursurile din cadrul Programului Orizont Europa al Uniunii Europene, prin depunerea de propuneri de proiecte de cercetare și inovare, fie ca solicitant individual, fie în parteneriat cu organizații de cercetare din țări din Uniunea Europeană. Obiectivele principale ale concursului sunt (1) sporirea capacității organizațiilor publice din domeniile cercetării și inovării de a depune propuneri de proiecte în cadrul Programului Orizont Europa și (2) creșterea ratei de participare a Republicii Moldova în Programul Orizont Europa.

⁶ <https://ancd.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Ordinul%2017.PDF>

⁷ <https://ancd.gov.md/ro/content/concursul-proiectelor-de-transfer-tehnologic-pentru-anii-2024-2025>

⁸ <https://ancd.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Ordinul%2019.PDF>

În anul 2024, ANCD a lansat două apeluri de concurs „Proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la Programul Orizont Europa pentru anul 2025”^{9,10} (Ordin Nr. 22-PC, Ordin Nr. 24 – PC din 01 noiembrie 2024, Ordin Nr. 25 – PC din 18 noiembrie 2024). Astfel, la primul apel au fost depuse 2 propuneri de proiect, ambele fiind declarate eligibile (Tabelul 18). Cele două propuneri de proiect au trecut etapa expertizării acumulând punctaj suficient și sunt promovate pentru finanțare (Ordin Nr. 34 – PC din 30 decembrie 2024). La al doilea concurs au fost depuse 3 propuneri de proiect, și în acest caz, toate au fost declarate eligibile (Tabelul 18).

Tabelul 18. Lista propunerilor de proiecte eligibile în cadrul concursului Proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa pentru anul 2025

Nr.	Tema propunerii de proiect	Pilonul/ Tip proiect	Organizația applicant	Conducător de proiect	Prioritatea strategică	Suma finanțării solicitată din Bugetul de Stat (mii lei)
Propuneri de proiect eligibile după I apel						
1.	Producerea băuturilor nealcoolice bogate în substanțe bio-disponibile din struguri	II / Proiecte de tip R&I research&innovation actions sau Innovation Action	Universitatea Tehnică a Moldovei	Crudu Sorina	Biotehnologii și Protecția Mediului	100,00
2.	Înregistrarea combinată a hologramelor prin metode holografice și fascicul de electroni cu elemente de protecție complexe	I / Proiecte de tip R&I research&innovation actions sau Innovation Action	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Fizică Aplicată	Meșalchin Alexei	Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare	100,00
Propuneri de proiect eligibile după al II-lea apel						
3.	Tehnologii și produse inovative	I / Proiecte de tip R&I research&innovation actions sau Innovation Action	USM, Institutul de Fizică Aplicată	Cazac Veronica	Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare	100,00
4.	Preparate farmaceutice noi din materie primă locală (autohtone)	II / Proiecte de tip R&I research&innovation actions sau Innovation Action	USM, Institutul de Chimie	Povar Igor	Sănătate	100,00
5.	Preparate farmaceutice noi din materie primă locală (autohtone)	II, Proiecte de tip C&S coordination&support actions	USM, Institutul de Chimie	Sucman Natalia	Sănătate	75,00

Conform Tabelului 18, organizațiile executor sunt Universitatea Tehnică a Moldovei și Universitatea de Stat din Moldova. Prioritățile strategice vizare sunt *Biotehnologii și Protecția*

⁹ <https://ancd.gov.md/ro/content/concursul-de-proiecte-%E2%80%9Eproiecte-pentru-dezvoltarea-capacitat%C4%83%C8%9Bilor-de-participare-la-0>

¹⁰ <https://ancd.gov.md/ro/content/concursul-de-proiecte-%E2%80%9Eproiecte-pentru-dezvoltarea-capacitat%C4%83%C8%9Bilor-de-participare-la-1>

Mediului, Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare și Sănătate. Pilonii Programului Orizont Europa la care au fost aplicate proiectele sunt I și II.

Lista propunerilor de proiecte a fost publicată pe pagina web ANCD. Fișele de evaluare a propunerilor de proiecte au fost transmise conducătorilor de proiecte pentru examinare și formulare a comentariilor asupra evaluării. Panelul de experți a examinat fișele de expertiză ale proiectelor depuse la primul apel.

2.6. CONCURS DE PROIECTE BILATERALE MOLDO-GERMANE PENTRU 2025-2026

În luna ianuarie 2024, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a anunțat lansarea concursului de proiecte „Măsurile de promovare a mobilității bilaterale dintre Republica Federală Germană și Republica Moldova bazate pe proiecte – ProMoMo”. Acest concurs a fost organizat cu scopul de a sprijini cooperarea științifică dintre cele două țări prin finanțarea mobilității cercetătorilor și a proiectelor comune de cercetare.

Concursul ProMoMo urmărește stimularea colaborărilor bilaterale și consolidarea parteneriatelor internaționale în domeniul cercetării și inovării. Obiectivele principale ale programului sunt dezvoltarea capacităților instituțiilor de cercetare din Republica Moldova, integrarea acestora în rețelele internaționale de cercetare, precum și facilitarea schimbului de bune practici și transferului de cunoștințe între cercetătorii moldoveni și germani. Programul vizează sprijinirea inițiativelor de mobilitate de scurtă durată, participarea la conferințe și workshop-uri internaționale, precum și dezvoltarea de proiecte științifice comune cu aplicabilitate în diverse domenii.

Concursul a fost deschis cercetătorilor din toate domeniile științifice, cu accent pe sănătate și cercetare medicală, știința materialelor, cercetarea mediului și schimbările climatice, tehnologii de producție eficiente, precum și științele sociale și umanistice. Finanțarea proiectelor a fost asigurată printr-un parteneriat între Ministerul Federal al Educației și Cercetării din Germania și bugetul de stat al Republicii Moldova, fiecare proiect având alocate fonduri de până la 40.000 EUR pentru partenerii germani și până la 10.000 EUR pentru partenerii moldoveni.

În cadrul concursului, au fost depuse 15 propuneri de proiecte, ceea ce reflectă interesul crescut al comunității științifice pentru colaborarea moldo-germană. Proiectele propuse vizează teme inovatoare și abordează provocări actuale ale cercetării științifice, contribuind la dezvoltarea unor soluții cu impact atât la nivel național, cât și internațional.

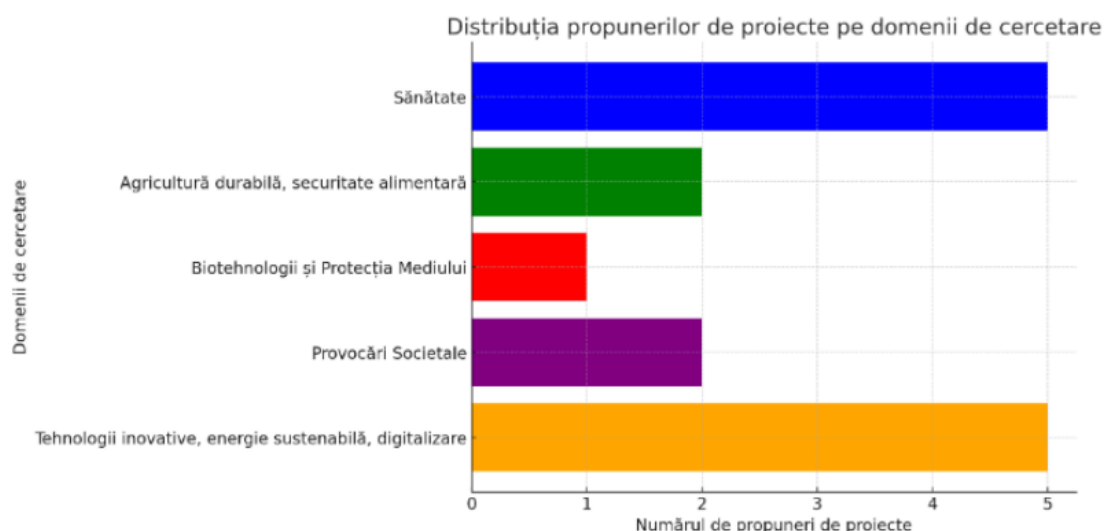

Figura 35. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare

În urma verificării eligibilității, toate cele 15 propuneri de proiecte au fost declarate eligibile și au fost supuse evaluării.

Tabel 19. Rezultatele eligibilității propunerilor de proiecte depuse în cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.

Nr. d/o	Data recepționării	Titlul propunerii de proiect	Organizația partener din partea RM	Conducător de proiect din partea RM	Suma solicitată din bugetul de stat (mii lei)	Statutul de eligibilitate
1	2	3	4	5	6	7
1	14 martie 2024	European Research Collaboration for Electrodeposition of Refractory Metal Alloy	Institutul de Fizică Aplicată, Universitatea de Stat din Moldova	Cuharuc Anatolii	73,53	Eligibil
2	15 martie 2024	Knowledge transfer and improvement of the treatment of hearing impairment and hearing loss in the Republic of Moldova	IMSP Spitalul Clinic Republican (SCR) "Timofei Moșneaga"	Sencu Eusebiu	191,73	Eligibil
3	15 martie 2024	Modelling of Moldovan Electricity System using PyPsa (Modelarea sistemului electric al Moldovei cu softul PyPsa)	Institutul de Energetică, Universitatea Tehnică a Moldovei	Țirșu Mihai	200,0	Eligibil
4	15 martie 2024	Project-Related Bilateral Mobility With The Republic of Moldova to Develop Hybrid Scaffolds (Proiect de Mobilitate Bilaterală cu Republica Moldova pentru Dezvoltarea Matricelor pe Bază de Structuri Hibride)	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova	Nacu Viorel	193,2	Eligibil
5	16 martie 2024	Enhancement of bilateral collaboration between German and Moldavian health experts in prevention of hepatitis delta recurrence (HEPD-Rec) post liver transplantation (Recurența hepatitei Delta După Tansplant Hepatic)	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova	Hotineanu Adrian	193,2	Eligibil
6	16 martie 2024	Entomopathogenic and Antagonistic Fungi for Biological Control of Insect Pests and Plant Diseases (Fungi Entomopatogeni și Antagoniști pentru Controlul Biologic al Insectelor Dăunătoare și Bolilor Plantelor)	Institutul de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova	Moldovan Anna	190,83	Eligibil
7	18 martie 2024	Exploring the feasibility for the development of hybrid composite nanomaterials	Universitatea Tehnică a Moldovei	Monaico Eduard	200,0	Eligibil
8	18 martie 2024	Growth and characterization of novel chalcogenide compound semiconductors for photovoltaic applications (Creșterea și Caracterizarea Compușilor Semiconductori Calcogenizi noi Pentru Aplicații în Fotovoltaică)	Institutul de Fizică Aplicată, Universitatea de Stat din Moldova	Arușanov Ernest	192,01	Eligibil

9	18 martie 2024	Targeted naphthoquinone and arene-ruthenium anticancer agents	Institutul de Chimie, Universitatea de Stat din Moldova	Macaev Fliur	195,1	Eligibil
10	18 martie 2024	Conceptual History and the Discursive Construction of Spaces, Crises and Identities in the Republic of Moldova (Istoria Conceptuală și Construcția Discursivă: Spații, Crize și Identități în Republica Moldova)	Universitatea de Stat din Moldova	Șarov Igor	192,2	Eligibil
11	18 martie 2024	Multifunctional hybrid organic/inorganic materials based on nanoscale transition metal/lanthanide coordination clusters	Institutul de Fizică Aplicată, Universitatea de Stat din Moldova	Baca Svetlana	180,0	Eligibil
12	18 martie 2024	Environmental and Climate change related research with focus on Agriculture, land use and water management	I.P. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău	Mamot Vitalie	192,58	Eligibil
13	20 martie 2024	Consolidation of Research Capacities in Moldovan Higher Education Institutions (Consolidarea Capacităților de Cercetare în Instituțiile de Învățământ Superior din Moldova)	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova	Groppa Stanislav	192,2	Eligibil
14	22 martie 2024	Building research capacity to support Moldova towards an evidence-based and resilient public health system in transition in line with European policies and standards	Agencia Națională pentru Sănătate Publică	Jelamschi Nicolae	156,3	Eligibil
15	29 martie 2024	Enhancing Digital Safety: Conflict-Sensitive Strategies for Adolescents in Moldova and Germany	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Haraz Svetlana	174,17	Eligibil

Distribuția propunerilor de proiecte pe organizații poate fi vizualizată în următorul tabel.

Tabel 20. Distribuția propunerilor de proiecte pe organizații, în cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.

Nr. d/o	Organizația aplicantă	Nr. de propuneri de proiecte depuse	Nr. de propuneri de proiecte declarate eligibile
1	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	3	3
2	Universitatea Tehnică a Moldovei	1	1
3	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”	1	1
4	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	1	1
5	Institutul de Fizică Aplicată	3	3
6	Institutul de Chimie	1	1
7	Institutul de Energetică	1	1
8	Institutul de Zoologie	1	1
9	Agencia Națională pentru Sănătate Publică	1	1
10	IMSP Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”	1	1
Total		15	15

Datele prezentate în figura de mai jos evidențiază o disproporție semnificativă între reprezentarea bărbaților și a femeilor, cu un număr de 12 bărbați conducători de proiect comparativ cu doar 3 femei. Această disparitate clară indică o lipsă de echilibru de gen și sugerează posibile inegalități în oportunități sau participare.

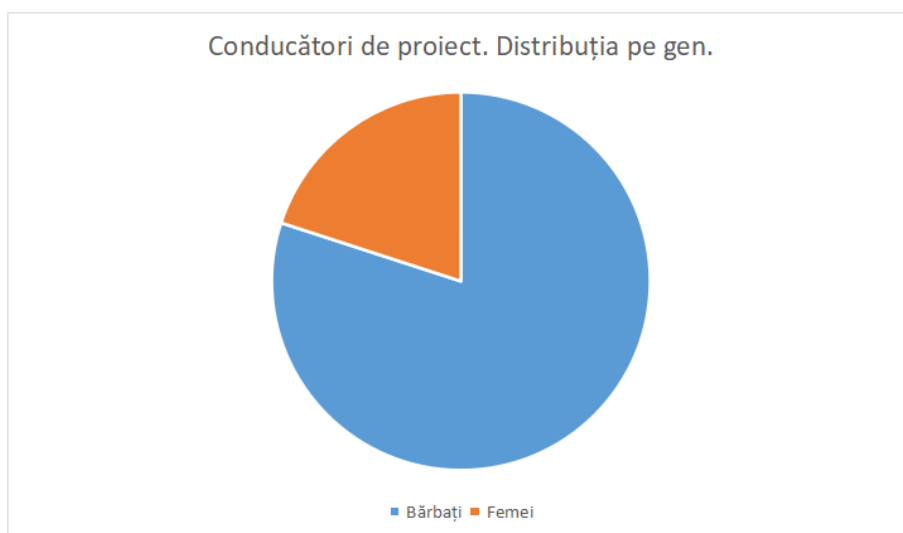

Figura 36. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen

În urma evaluării 8 proiecte au fost declarate câștigătoare în valoare totală de 1540,51 mii lei pentru toată perioada proiectului. Distribuția detaliată pe instituții și volumul alocațiilor bugetare aprobat este prezentat în tabelul următor.

Tabelul 21. Distribuția propunerilor de proiecte finanțate pe priorități strategice, organizații și volumul de finanțare solicitat, în cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.

Nr. d/o	Cifra proiectului	Nr. depunerii	Titlul proiectului	Acronimul	Conducător de proiect	Organizația executor	Suma, mii lei
Prioritatea III: Biotehnologii și Protecția Mediului							
1.	25.80013.7007.01GER	100675299	Schimbările climatice și utilizarea terenurilor în Moldova	CCLU-Moldova	dr. Vitalie Mamot	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău	192.58
2.	25.80013.7007.02GER	100675784	Funghi entomopatogeni și antagonisti pentru controlul biologic al dăunătorilor de insecte și bolilor plantelor	Fungi4BioControl	dr. Anna Moldovan	Institutul de Zoologie, Universitatea de Stat din Moldova	190.83
Prioritatea IV: Provocări societale							
3.	25.80013.0807.03GER	100672936	Istoria conceptuală și construcția discursivă a spațiilor, crizelor și identităților în Republica Moldova	BGRMD	dr. Igor Sarov	Universitatea de Stat din Moldova	192.2
4.	25.80013.0807.04GER	100676169	Consolidarea capacităților de cercetare în instituțiile de învățământ superior din Moldova	CRC	Prof. Dr. Stanislav Groppa	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova	191.7
Prioritatea V: Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare							
5.	25.80013.5007.05GER	100675457	Modelarea sistemului energetic al Moldovei folosind PyPsa	ModEISys	dr. Mihai Tirsu	Universitatea Tehnică a Moldovei, Institutul de Energetică	200.0
6.	25.80013.5007.06GER	100675700	Materiale scheletice hibride realizate din semiconductori și materie vie	Scaffolds	dr. Viorel Nacu	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	193.2
7.	25.80013.5007.07GER	100675875	Materiale hibride multifuncționale organice/inorganice bazate pe clustere de metale de tranziție la scară nanometrică/lanthanide	MultiClust	dr. Svetlana Baca	Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Fizică Aplicată	180.0
8.	25.80013.5007.08GER	100675668	Explorarea fezabilității pentru dezvoltarea de materiale compozite hibride nanomateriale	DEHYCONA	dr. Eduard Monaico	Universitatea Tehnică a Moldovei, Centrul Național de Studiu și Testare a Materialelor	200.0
Total							1540.51

Tabelul 22. Volumul de finanțare per organizație și numărul de proiecte din cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2025 (mii lei)	Suma pentru 2026 (mii lei)	Volumul total mii lei
1	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	2	192,45	192,45	384,9
2	Universitatea de Stat din Moldova	3	377,615	185,415	563,03
3	Universitatea Tehnică a Moldovei	2	200,0	200,0	400,0
4	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”	1	192,580	-	192,580
Total		8	962,645	577,865	1540,51

Astfel, cheltuielile efectuate în cadrul acestor proiecte au fost repartizate pe următoarele categorii:

Cheltuielile totale pentru deplasările efectuate în cadrul proiectelor au fost de 720,69 mii lei moldovenești. În ceea ce privește serviciile de cercetări științifice contractate, suma totală cheltuită a fost de 95,32 mii lei moldovenești. De asemenea, pentru procurarea materialelor cu scopuri științifice, cheltuielile au însumat 96,62 mii lei moldovenești.

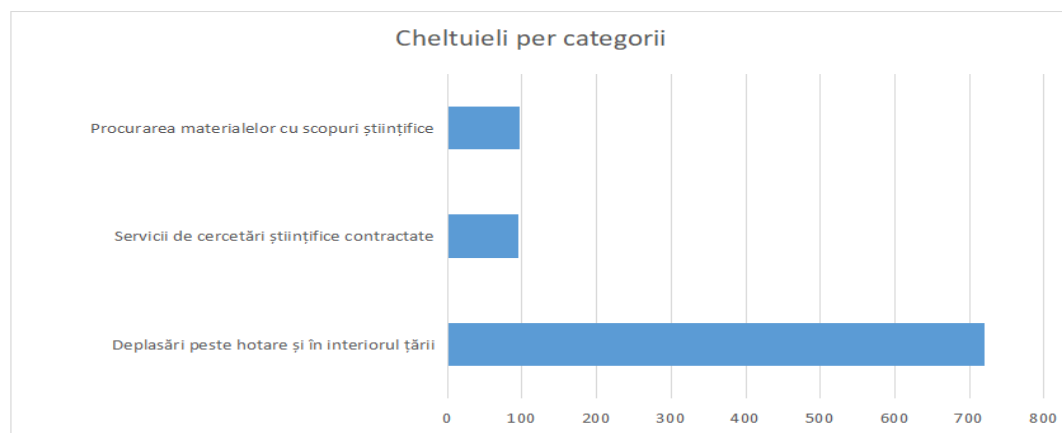

Figura 37. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare

2.7. Concurs de proiecte complexe bilaterale moldo-române

Pe data de 13 septembrie 2024, în urma negocierilor conduse de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova (MEC) și Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării al României (MCID), se anunță lansarea concursului organizat de către UEFISCDI (ca Lead Partner) și ANCD. Competiția "Proiecte complexe bilaterale cu Republica Moldova" este încadrată în Programul 5.8 - Cooperare europeană și internațională, Subprogram 5.8.3 - Bilateral/Multilateral, și are drept scop

finanțarea de proiecte complexe de cercetare comune bilaterale, realizate de cercetătorii din România în parteneriat cu cercetători din Republica Moldova, având un subiect comun de cercetare, consolidarea colaborărilor și a rețelilor de cercetare.

Domeniile de cercetare eligibile au fost:

- Digitalizare, industrie și spațiu
- Clima, energie și mobilitate
- Hrana, bioeconomie, resurse naturale, biodiversitate, agricultură și mediu
- Sănătate
- Cultură, creativitate și societate incluzivă
- Securitate civilă pentru societate

Bugetul total al competiției, de **13.000.000 lei (RON)**, este împărțit între România și Republica Moldova. Fiecare proiect poate primi o finanțare maximă de 750.000 lei (RON), împărțită egal între partenerii din cele două țări, iar contribuția ANCD constituie max. 150.000 lei RON, echivalentul max. a 600.000 lei MDL per proiect.

La competiția lansată la 13 septembrie 2024, cu participarea cercetătorilor din România și Republica Moldova, au fost înregistrate **290 de propuneri de proiecte**. Concursul „Proiecte complexe bilaterale cu Republica Moldova” a reunit cercetători din 78 de instituții unice, coordonatoare din România, și din 26 instituții unice, parteneri din Republica Moldova, numărul instituțiilor publice de învățământ superior prevalând față de alte organizații de cercetare participante. Cele mai multe propuneri de proiecte au fost depuse pentru domeniul sănătății, cu un total de 83 de propuneri. Urmează domeniul hranei, bioeconomiei, resurselor naturale, biodiversității, agriculturii și mediului, cu 72 de propuneri, în timp ce 42 de propuneri au vizat digitalizarea, industria și spațiul. Pentru domeniul climei, energiei și mobilității au fost înregistrate 37 de propuneri de proiecte, iar 43 de propuneri au fost depuse pentru cultură, creativitate și societate incluzivă. Cele mai puține propuneri, 13, au fost înregistrate pentru securitatea civilă.

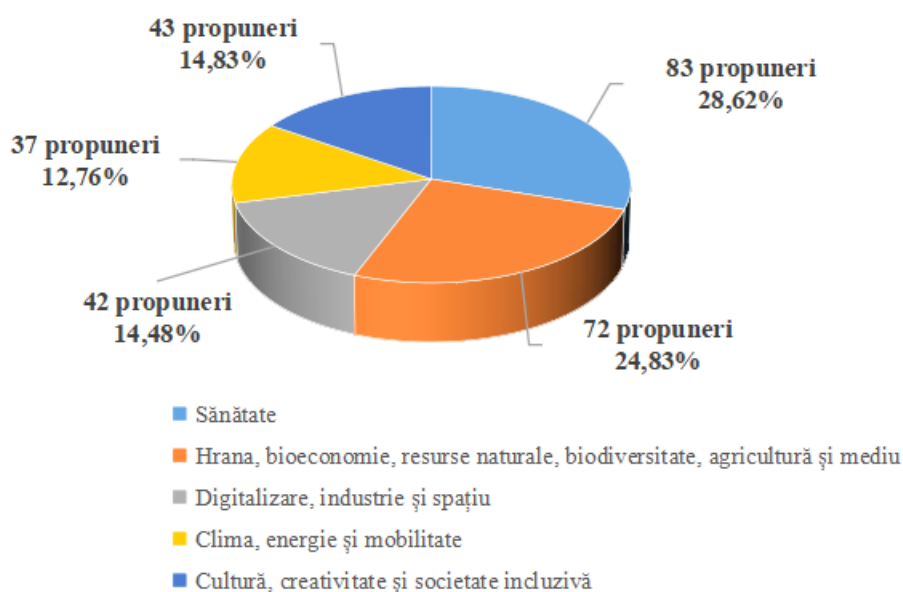

Figura 38. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare

În urma verificării eligibilității, 285 propuneri de proiecte au fost declarate eligibile și au fost preluate pentru etapa de evaluare.

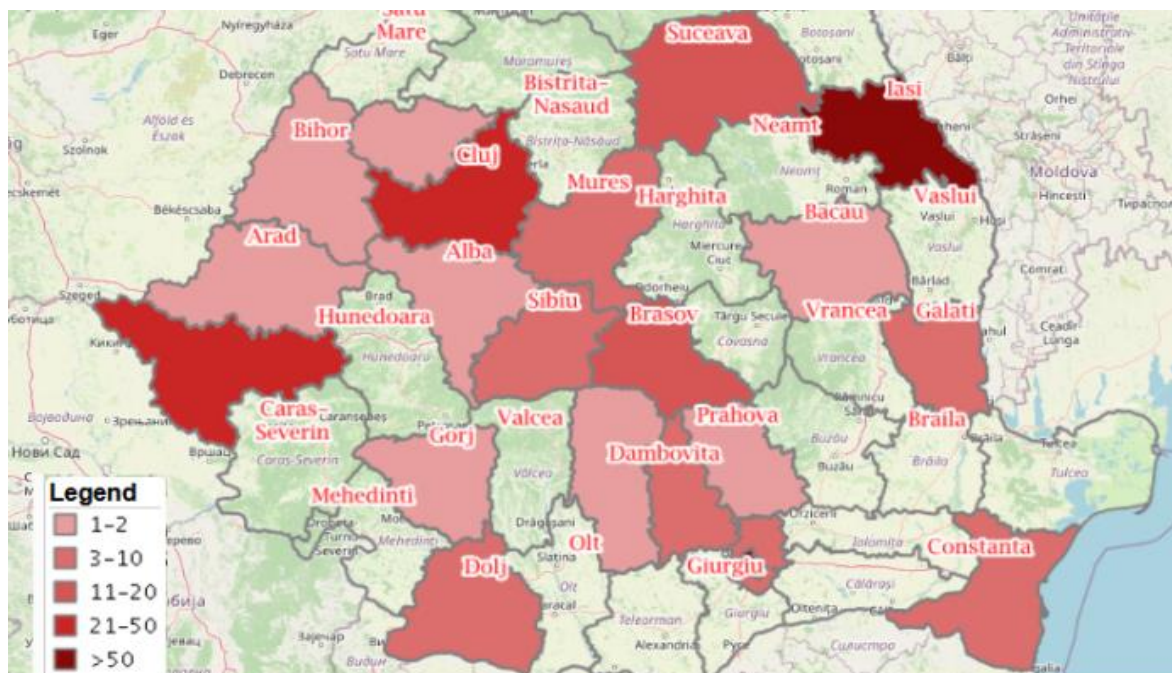

Figura 39. Repartizarea geografică pe județe a proiectelor depuse după instituția coordonatoare (Sursa: [UEFISCDI](#))

Figura 40. Bugetul solicitat (RON). (Sursa: [UEFISCDI](#))

Mai jos poate fi vizualizat clasamentul cu zece instituții cu cele mai multe proiecte depuse.

Figura 41. Topul celor zece instituții cu cele mai multe proiecte depuse. (Sursa: [UEFISCDI](#))

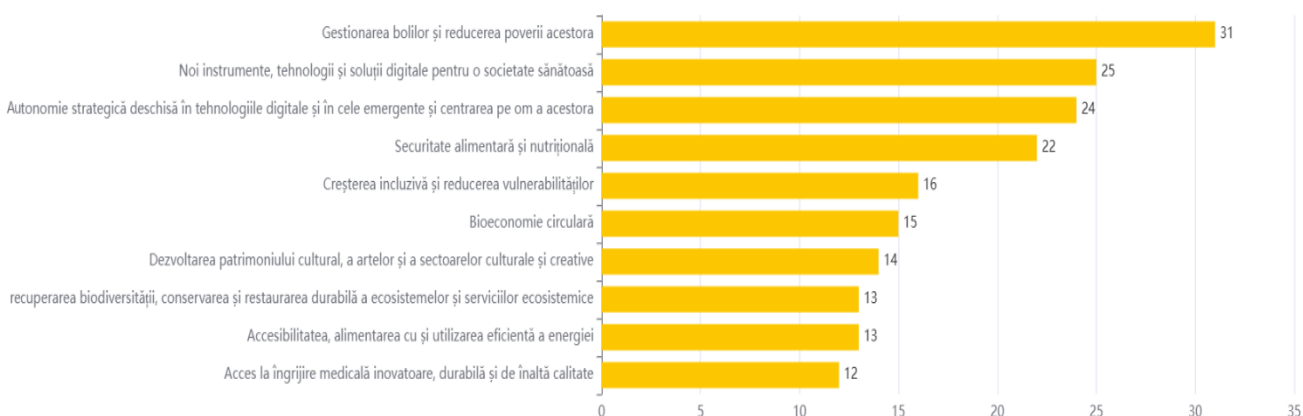

Figura 42. Top zece arii de implementare în funcție de numărul de proiecte depuse. (Sursa: [UEFISCDI](#))

2.8. CONCURS DE PROIECTE BILATERALE MOLDO-TURCE PENTRU ANII 2025-2026

În luna mai direcția CIDD a fost desemnată responsabilă pentru gestionarea și lansarea unui concurs nou ”Proiecte bilaterale moldo-turce pentru anii 2025-2026”. Pentru concursul dat a fost elaborat pachetul de informații cu privire la condițiile concursului și termenii de realizare a acestora care a fost supus dezbaterilor publice.

Acest concurs are ca scop de a permite organizațiilor din domeniul cercetării și inovării din Republica Moldova și Turcia să colaboreze la nivel bilateral. Obiectivele concursului fiind încurajarea colaborării internaționale între entitățile de cercetare, universități și institute de cercetare (inclusiv entităților din sectorul privat din Turcia și Moldova este considerată un atu); facilitarea accesului tinerilor oameni de știință la cunoștințe, infrastructuri de cercetare, și expertiză; creșterea calității cercetării și transpunerea rezultatelor cercetării și inovației în beneficii economice și societale, ținând cont de principiul dezvoltării durabile. Concursul dat a fost destinat organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării. Bugetul alocat prezentei competiții este de 2941,0 mii lei.

În cadrul concursului, au fost depuse 25 de propuneri de proiecte din partea a 8 organizații din domeniile cercetării și inovării. Dintre 5 priorități strategice, cele mai solicitate sunt Biotehnologii și protecția mediului alături de Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare, cu câte 6 propuneri. Distribuția detaliată a propunerilor de proiecte pe priorități strategice este prezentată în diagrama următoare.

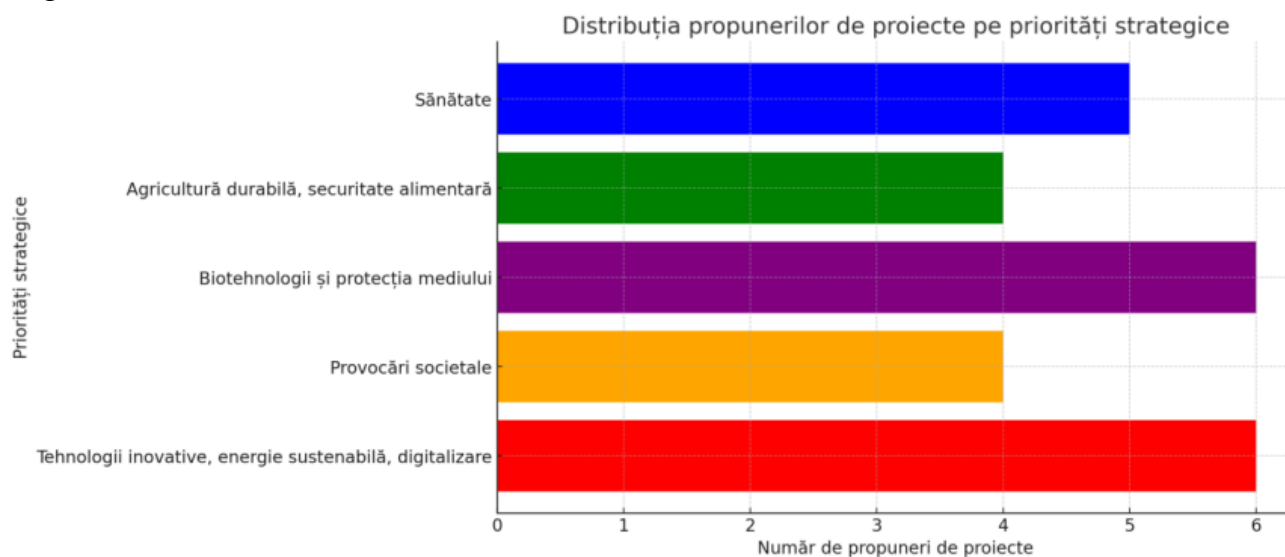

Figura 43. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare

În urma verificării eligibilității, din cele 25 propuneri de proiect, doar 16 propuneri au fost declarate eligibile și au fost supuse evaluării.

Tabelul 23. Rezultatele eligibilității propunerilor de proiecte depuse în cadrul concursului proiectelor bilaterale moldo-turce pentru anii 2025-2026

Nr. Dosar	Nume/Prenume	Organizație	Suma solicitată	Durată	Eligibilitate
1	Tatiana VELICOVA	Comrat State University	908.000 MDL	luni	Eligibil
2	Alexandru CIOCÎRLAN	Moldova State University, Institute of Chemistry	485.000 MDL	20 luni	Eligibil
3	Victoria NISTREANU	Moldova State University, Institute of Zoology	998.000 MDL	24 luni	Eligibil
4	Veaceslav SPRÎNCEAN	Moldova State University, Faculty of Physics and Engineering	1.000.000 MDL	24 luni	Eligibil
5	Güllü KARANFİL	Comrat State University	965.000 MDL	24 luni	Eligibil
6	Diana UNCUTĂ	Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy	<1.000.000 MDL	24 luni	Eligibil
7	Boris BOINCEAN	National Center of Research and Seed Production "Selectia"	960.000 MDL	24 luni	Eligibil
8	Oleg HARCUIUC	Moldova State University (Institute of Genetics, Physiology and Protection of Plants)	1.000.000 MDL	23 luni	Eligibil
9	Catalina CROITORU	Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy	916.856 MDL	24 luni	Neeligibil

10	Ana-Maria CHIRIAC	Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy	40.000 EUR	24 luni	Neeligibil
11	Ernest ARUSHANOV	Moldova State University	781.160 MDL	24 luni	Eligibil
12	Ninel REVENCO	Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy	846.800 MDL	24 luni	Neeligibil
13	Raisa NASTAS	Moldova State University, Institute of Chemistry	965.000 MDL	24 luni	Eligibil
14	Nicolae ENAKI	Moldova State University, Faculty of Physics	1.000.000 MDL	24 luni	Neeligibil
15	Maria DIACON	Legal, Political and Sociological Research Institute, Moldova State University	976.000 MDL	24 luni	Neeligibil
16	Irina MITINA	Moldova State University	1.000.000	24 luni	Eligibil
17	Emil CEBAN	Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy	1.000.000	24 luni	Eligibil
18	Grigore BOLESTECINIC	Academy of Economic Studies of Moldova	1.000.000	24 luni	Eligibil
19	Tatiana VEVERITA	Ion Creangă State Pedagogical University	998.835 MDL	24 luni	Eligibil
20	Vladimir TODIRAS	Institute of Genetics, Physiology and Plant Protection, Moldova State University	970.000 MDL	24 luni	Neeligibil
21	Valerii TIMIRGAZ	Diomid Gherman Institute of Neurology and Neurosurgery	1.000.000 MDL	24 luni	Neeligibil
22	Silvia ZAHARCO	Moldova State University	1.000.000 MDL	24 luni	Neeligibil
23	Larisa CAISIN	Technical University of Moldova	1.000.000 MDL	24 luni	Eligibil
24	Ion TIGHINEANU	Technical University of Moldova	999.600 MDL	24 luni	Eligibil
25	Igor NICOARA	Institutul de Geologie și Seismologie. Universitatea de Stat din Moldova	1.000.000 MDL	24 luni	Neeligibil

Tabelul 24. Distribuția propunerilor de proiecte pe instituții și eligibilitatea lor

Nr. d/o	Organizația aplicantă	Nr. de propuneri de proiecte depuse	Nr. de propuneri de proiecte declarate eligibile
1	Universitatea de Stat din Comrat	2	2
2	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu	5	1
3	Centrul Național de Cercetare și Producție de Semințe „Selectia”	1	1
4	Academia de Studii Economice din Moldova	1	1
5	Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă	1	1
6	Institutul de Neurologie și Neurochirurgie Diomid Gherman	1	0
7	Universitatea Tehnică din Moldova	2	2
Total		25	16

Datele prezentate în figura de mai jos evidențiază o reprezentare destul de echilibrată între bărbați și femei, cu un număr de 12 bărbați conducători de proiect comparativ cu 13 femei. Această distribuție sugerează un echilibru de gen în ceea ce privește conducerea proiectelor.

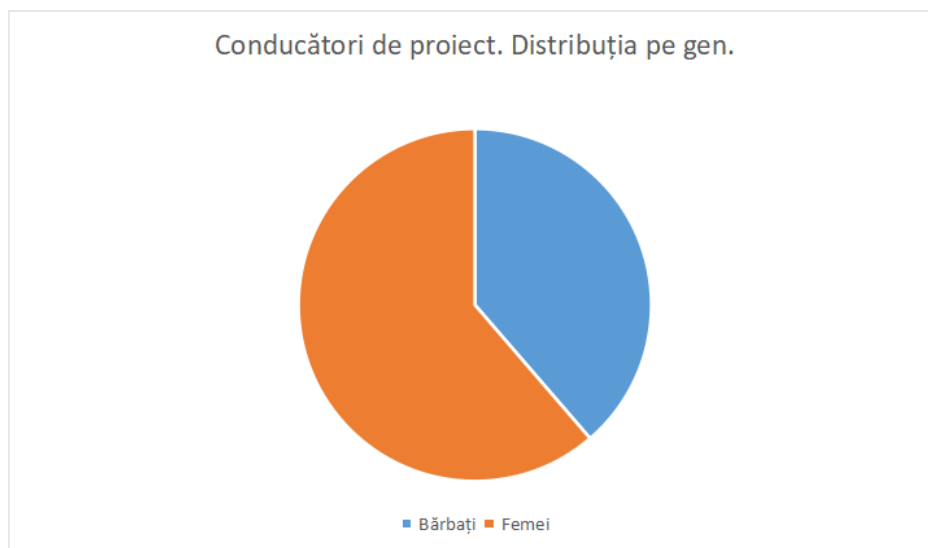

Figura 44. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen

În urma evaluării, 3 proiecte au fost declarate câștigătoare în valoare totală de 2941.0 mii lei pentru toată perioada proiectului. Distribuția detaliată pe instituții și volumul alocațiilor bugetare aprobat este prezentată în continuare.

Tabelul 25. Distribuția propunerilor de proiecte finanțate pe priorități strategice și volumul de finanțare solicitat, în cadrul concursului proiectelor bilaterale moldo-turce 2025-2026

Nr. d/o	Cifra proiectului	Nr. depunerii	Titlul proiectului	Acronimul	Conducător de proiect	Organizația executor	Suma, mii lei
Prioritatea II: Agricultură durabilă, securitate alimentară							
1.	25.80013.5107.01TR	124N985	Eco farming for innovative protection of new walnut varieties: harnessing methodologies and technologies	WalnutBio Protect	dr. Oleg HARCHUC	Moldova State University (Institute of Genetics, Physiology and Protection of Plants)	500.0
Prioritatea IV: Provocări societale							
2.	25.80013.0807.02TR	224N007	A socio-cultural model attempt to preserve the gagauz language and culture: turning healthy bilingualism into an advantage for the gagauz	MODELGA GAUZ	dr. Güllü KARANFİL	Comrat State University	482.5
3.	25.80013.0807.03TR	224N008	Youth Emigration: Motivations, Trends, and Future Prospects in Moldova and Turkey with an Adaptive Predictive System	EMIYA	dr. Maria DIACON	Legal, Political and Sociological Research Institute, Moldova State University	488.0
Total							1 470.5

Tabelul 26. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului bilateral moldo-turc 2025-2026.

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2025 (mii lei)	Suma pentru 2026 (mii lei)	Volumul total mii lei
1.	Universitatea de Stat din Moldova	2	988,0	988,0	1976,0
1.	Universitatea de Stat din Comrat	1	482,5	482,5	965.0
Total		3	1470,5	1470,5	2941.0

Astfel, cheltuielile efectuate în cadrul acestor proiecte au fost repartizate pe următoarele categorii: cheltuielile totale pentru remunerarea personalului au fost de 882,3 mii lei; deplasările efectuate peste hotare - 294,1 mii lei; alte cheltuieli (procurarea materiei prime, organizarea evenimentelor științifice, servicii conexe proiectului și utilaje de laborator) - 294,1 mii lei.

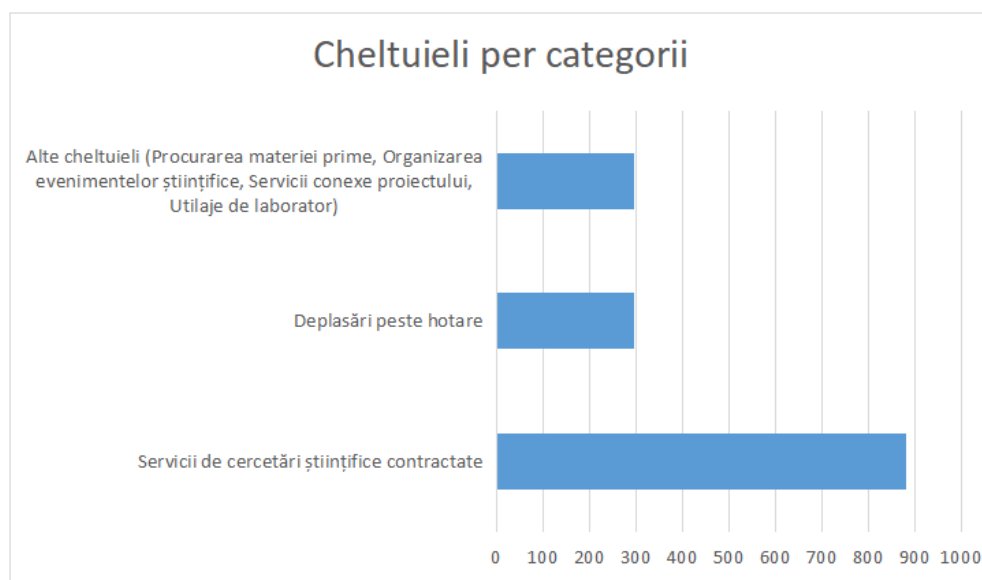

Figura 45. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare

2.9. CONCURS DE PROIECTE BILATERALE MOLDO-POLONEZE

În luna iulie 2024, ANCD prin direcția CIDD a anunțat lansarea concursului bilateral moldo-polonez pentru anii 2025 – 2027, în cadrul apelului Innoglobo lansat de către organizația de finanțare NCBR (Polonia).

Acest concurs a avut ca scop de a permite organizațiilor din domeniile cercetării și inovării din ambele țări să colaboreze la nivel bilateral pentru a dezvolta noi produse/servicii cu potențial ridicat de comercializare. Concursul a avut următoarele obiective: sprijin proiectelor de cercetare și dezvoltare comune moldo-poloneze în vederea dezvoltării de produse, procese sau servicii tehnice

inovatoare din toate tehnologiile și domeniile de aplicare. Finanțarea va fi disponibilă pentru proiectele de cercetare și dezvoltare în care noi produse, servicii tehnice sau procese vor genera ulterior soluții durabile cu potențial ridicat pe piață; facilitarea accesului tinerilor oameni de știință la cunoștințe, infrastructuri de cercetare, și expertiză; creșterea calității cercetării și transpunerea rezultatelor cercetării și inovației în beneficii economice și societale, ținând cont de principiul dezvoltării durabile.

Bugetul alocat în cadrul acestei competiții pentru organizațiile din Republica Moldova a fost de 6 milioane lei pentru anii 2025 – 2027, repartizate pe domenii în dependență de numărul proiectelor declarate câștigătoare. Finanțarea preconizată din bugetul de stat a unui proiect a fost de 500 mii lei pentru fiecare an de implementare, iar cofinanțarea, din alte surse decât cele bugetare, era necesară în proporție de minim 50%.

La acest concurs nu au fost depuse propuneri de proiect.

2.10. CONCURS DE PROIECTE BILATERALE MOLDO-GEORGIENE

În luna septembrie 2024, ANCD a delegat Direcției cooperare internațională și dezvoltare durabilă managementul organizării unui concurs nou *"Proiecte bilaterale moldo-georgiene pentru anul 2025"*. Pentru concursul dat a fost elaborat pachetul de informații cu privire la condițiile concursului și termenii de realizare a acestora care a fost expus dezbaterilor publice.

Acest concurs a avut ca scop susține organizațiile din domeniile cercetării și inovării din ambele țări să dezvolte relații de colaborare la nivel bilateral pentru organizarea evenimentelor științifice internaționale comune. Concursul a avut următoarele obiective: susținerea evenimentelor științifice internaționale comune organizate de echipe de cercetare georgiene și moldovenești, îmbunătățirea vizibilității cercetărilor georgiene și moldovenești pe scena internațională, încurajarea cercetării interdisciplinare și aprofundarea cooperării științifice între Georgia și Republica Moldova. Concursul dat a fost destinat organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării din Republica Moldova, care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare în conformitate cu actul de constituire/statutul lor. Bugetul alocat prezentei competiții este de 181,9 mii lei.

În cadrul concursului, **au fost depuse 10 de propuneri** de proiecte din partea a 4 de organizații din domeniile cercetării și inovării. Dintre cele 5 priorități strategice, cele mai solicitate au fost Provocările societale, cu 3 propuneri depuse, Tehnologii inovative, la fel cu 3 propuneri, Sănătate, cu

2 propuneri, Agricultură durabilă, cu 1 propunere, și Biotehnologii, cu 1 propunere. Distribuția detaliată a propunerilor de proiecte pe priorități strategice este prezentată în diagrama următoare.

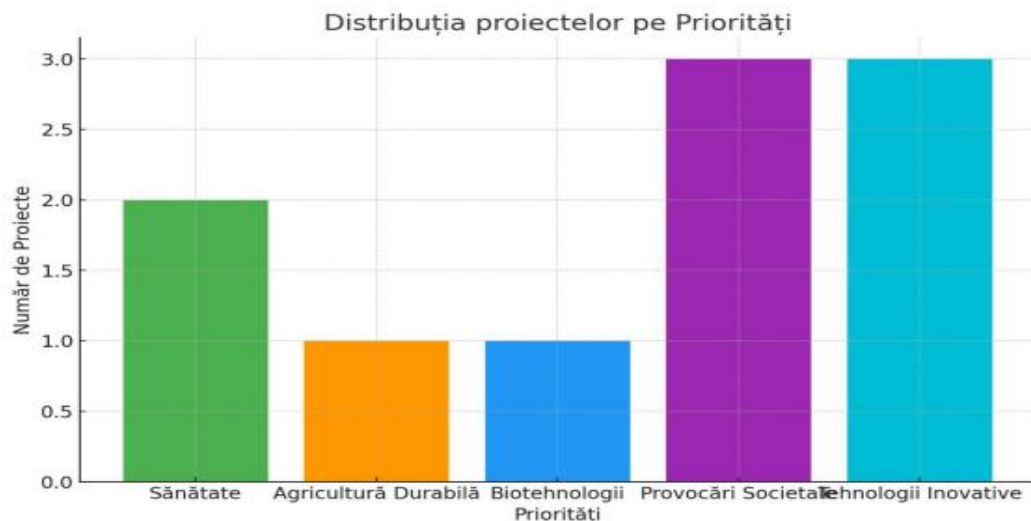

Figura 46. Distribuția propunerilor de proiecte depuse pe domenii de cercetare

În urma verificării eligibilității, **6 propuneri de proiecte** au fost declarate eligibile și au fost supuse evaluării.

Tabelul 27. Rezultatele eligibilității propunerilor de depuse în cadrul concursului proiectelor bilaterale moldo-georgiene.

Nr	Nume/Prenume	Organizație	Denumirea proiectului	Suma solicitată	Durată	Dosarul complet depus de către echipa din Moldova	Dosarul complet depus de către echipa din Georgia	Eligibilitatea
1	Rodica STURZA	Universitatea Tehnică a Moldovei	"Moldova-Georgian Conference of Multidisciplinary Components of Innovative Technologies for the Biomedical and Food Industry"	100.000 MDL	O lună	DA	DA	Eligibil
2	Lidia GHIMPU	Universitatea Tehnică a Moldovei	"Materiale și tehnologii avansate"	85.700 MDL	3 luni	DA	DA	Eligibil
3	Svetlana CEBOTARI	Universitatea de Stat din Moldova	"Tendințe geopolitice pentru Moldova și Georgia în contextul războiului din Ucraina"	100.000 MDL	O lună	DA	NU	Neeligibil
4	Elena CIOBANU	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu"	The International Conference "One Health" approach for Global Health Security (3rd edition)	100.000 MDL	3 luni	DA	DA	Eligibil

5	Larisa ANDRONIC	Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor al Universității de Stat din Moldova	"Instrumente biotehnologice pentru o horticultură rezilientă prin promovarea speciilor netradiționale (pe exemplul Actinidia arguta) în contextul schimbărilor climatice"	96.200 MDL	3 luni	DA	DA	Eligibil
6	Elena TUDOR	IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc"	"Eficacitatea și siguranța regimurilor scurte de tratament al TB RR/MDR în Republica Moldova"	99.820 MDL	O lună	DA	DA	Eligibil
7	Rina ȚURCAN	Universitatea Tehnică a Moldovei	"Conferința academică internațională - Explorarea tehnologiilor digitale pentru accelerarea dezvoltării durabile în Georgia și Moldova"	99.900 MDL	3 luni	DA	DA	Eligibil
8	Rodica Panța		"From EU candidacy to membership"			NU	DA	Neeligibil
9	Aurica CHIRSANOVA		"Strengthening research capacities in hospitality and tourism management in the context of sustainable development"			NU	DA	Neeligibil
10	Nelly Sapojnikova					NU	NU	Neeligibil

Tabelul 28. Distribuția propunerilor de proiecte pe instituții și eligibilitatea lor

Nr. d/o	Organizația aplicantă	Nr. de propuneri de proiecte depuse	Nr. de propuneri de proiecte declarate eligibile
1.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"	1	1
2.	Universitatea de Stat din Moldova	2	1
3.	Universitatea Tehnică a Moldovei	3	3
4.	IMSP Institutul de Pneumologie "Chiril Draganiuc"	1	1
Total		7	6

**Trei proiecte nu au furnizat informații despre instituția pe care o reprezintă*

Se observă o inegalitate de gen printre conducătorii de proiecte, deoarece conducătorii a 10 propuneri de proiecte sunt femei.

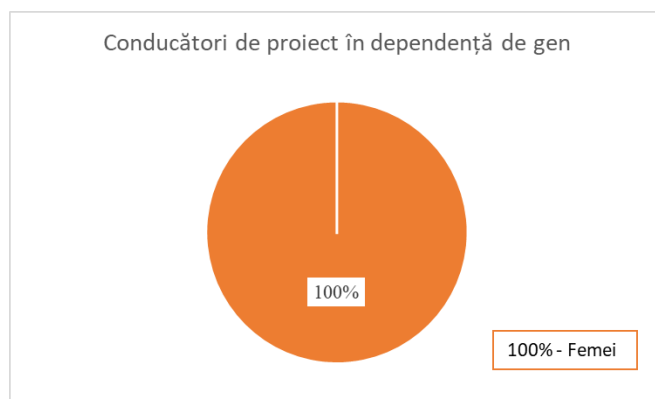

Figura 47. Propuneri de proiecte depuse în dependență de gen

În urma evaluării 2 proiecte au fost declarate câștigătoare, în valoare totală de 181,9 mii lei pentru toată perioada proiectului. În cele 2 proiecte câștigătoare au fost antrenați în echipa de cercetare 10 cercetători.

Distribuția detaliată pe priorități strategice, instituții și volumul alocațiilor bugetare aprobat este prezentat în tabelul următor.

Tabelul 29. Distribuția propunerilor de proiecte finanțate pe priorități strategice, organizații și volumul de finanțare solicitat, în cadrul concursului proiectelor moldo-georgiene

Nr. d/o	Cifra proiectului	Titlul proiectului	Conducător de proiect	Organizația executor	Suma, mii lei
Prioritatea III: Biotehnologii și Protecția Mediului					
1.	25.80013.7007.01GEO	Instrumente biotehnologice pentru o horticultură rezilientă prin promovarea speciilor netradiționale (pe exemplul <i>Actinidia arguta</i>) în contextul schimbărilor climatice	dr. Andronic Larisa	Universitatea de Stat din Moldova	96,2
Prioritatea V: Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare					
2.	25.80013.5007.02GEO	Materiale și tehnologii avansate	dr. Ghimpu Lidia	Universitatea Tehnică a Moldovei	85,7
Total					181,9

Tabelul 30. Volumul de finanțare și numărul de proiecte din cadrul concursului ProMoMo 2025-2026.

Nr. d/o	Instituția	Nr. de proiecte	Suma pentru 2025 (mii lei)	Volumul total mii lei
1.	Universitatea de Stat din Moldova	1	96,2	96,2
2.	Universitatea Tehnică a Moldovei	1	85,7	85,7
Total		2	181,9	181,9

Astfel, cheltuielile efectuate în cadrul acestor proiecte au fost repartizate pe următoarele categorii:

Cheltuielile totale pentru deplasările efectuate în cadrul proiectelor au fost de 155,8 mii lei moldovenești. În ceea ce privește serviciile de cercetări științifice contractate, suma totală alocată a fost de 26,1 mii lei.

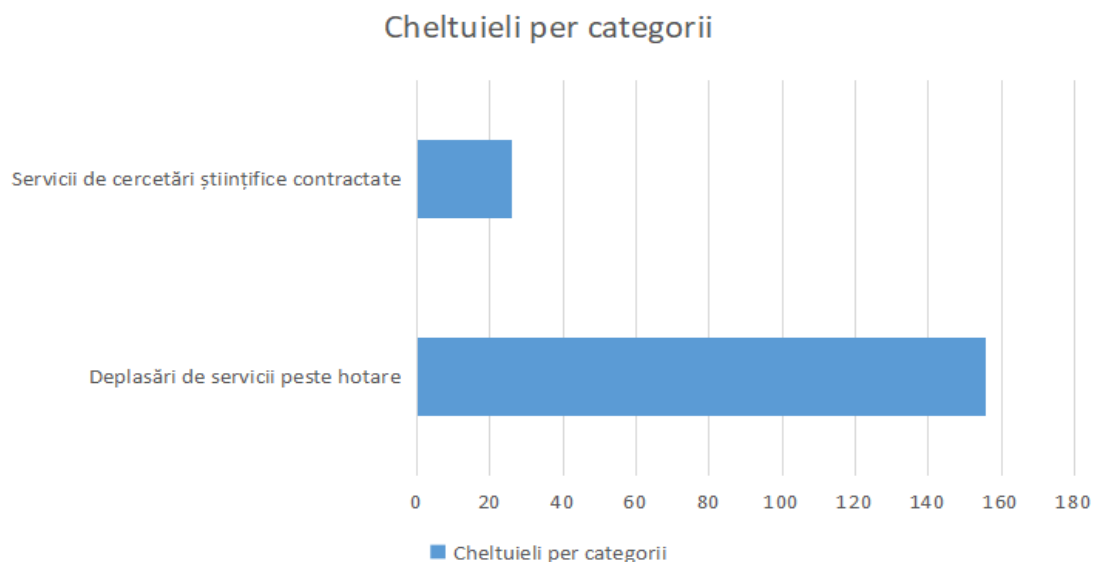

Figura 48. Repartizarea cheltuielilor conform contractelor de finanțare

2.11. CONCURS ÎN CADRUL INIȚIATIVEI COMUNE DE PROGRAM “BIODIVERSA+“

În septembrie 2024, ANCD a anunțat deschiderea celui de-al 4-lea apel comun pentru proiecte de cercetare transnațională din cadrul parteneriatului multilateral Biodiversa+. Apelul a vizat tematica [„Biodiversitate și Schimbare Transformativă” \(#BiodivTransform\)](#).

Obiectivele apelului au fost următoarele:

- Înțelegerea **compromisurilor și legăturilor dintre crizele globale** ale pierderii biodiversității, schimbărilor climatice și poluării;
- Identificarea, analiza și înțelegerea **proceselor de transformare** care pot proteja biodiversitatea, precum și a beneficiilor acestor procese.

Apelul a adoptat o abordare **bottom-up, fără teme de cercetare predefinite**. Proiectele vor demonstra excelență academică și impact semnificativ societal și politic asupra biodiversității, având ca scop crearea conexiunilor dintre știință, societate, politică și practici pentru schimbarea transformativă.

La dispoziția comunității științifice din Republica Moldova au fost puse [documentele apelului](#) pentru informații detaliate, platforma cu [organizațiile participante](#) și regulile specifice ale acestora, precum și [instrumentul de căutare de parteneri](#) pentru a construi consorțiul.

În cadrul acestui concurs au fost depuse 14 propuneri de proiect cu echipe din Republica Moldova, și toate au fost declarate eligibile.

Tabelul 31. Rezultatele eligibilității propunerilor de depuse în cadrul concursului transnațional BiodivTransform.

Proposal No	Acronym	Part ner No	Organisation	Eligibility decision
-------------	---------	-------------	--------------	----------------------

Biodiversa 2024-577	BeWET	Partner 4	Institute of Ecology and Geography of Moldova State University	eligible
Biodiversa 2024-507	BioResilience	Partner 4	Technical University of Moldova	eligible
Biodiversa 2024-172	BISUSO	Partner 3	“Alexandru Ciubotaru” National Botanical Garden (Institute) of Moldova State University	eligible
Biodiversa 2024-501	BRET	Partner 4	Alecu Russo State University of Bălți	eligible
Biodiversa 2024-358	CLEAR PATH	Partner 7	Institute of Ecology and Geography of Moldova State University	eligible
Biodiversa 2024-134	DANS	Partner 1	State University of Moldova	eligible
Biodiversa 2024-781	Decontamination	Partner 1	Institute of Applied Physics of Moldova State University, Chisinau, R. Moldova	eligible
Biodiversa 2024-15	DIGI4NUT	Partner 7	Technical University of Moldova	eligible
Biodiversa 2024-665	ECVAL BIO	Partner 2	Academy of Economic Studies of Moldova	eligible
Biodiversa 2024-28	IPASS	Partner 4	Moldova State University, Institute of Zoology	eligible
Biodiversa 2024-772	SMiRTS	Partner 7	The Technical University of Moldova	eligible
Biodiversa 2024-979	TIDECHANGE	Partner 4	Technical University of Moldova	eligible
Biodiversa 2024-383	TRANSFORMCLIM	Partner 8	Ion Creanga State Pedagogical University of Chisinau	eligible
Biodiversa 2024-220	TRIPS	Partner 4	Technical University of Moldova	eligible

Conform calendarului concursului, consorțiile invitate la etapa a doua vor depune propunerile de proiect desfășurate până la data limită de 11 aprilie 2025, iar rezultatele finale vor fi disponibile la sfârșitul lunii septembrie 2025.

2.12. CONCURS ÎN CADRUL INIȚIATIVEI COMUNE DE PROGRAM “WATER4ALL”

În septembrie 2024, ANCD a anunțat deschiderea apelului transnațional pentru proiecte de cercetare transnațională din cadrul parteneriatului multilateral Water4ALL, cu scopul de a sprijini proiectele de cercetare și inovare adresate creșterii securității apei pe termen lung.

În conformitate cu obiectivele strategice ale Water4All, rezultatele proiectelor vor contribui la punerea în aplicare a politicilor și strategiilor de gestionare a apei bazate pe experiența obținută în urma politicilor și strategiilor globale de gestionare a apei la nivelul UE și la nivel național, în cadrul Green Deal, al Water Framework Directive, Just Transition și Water Action Agenda pentru obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU. Propunerile trebuie să demonstreze cunoașterea legislației și a cadrelor de politică adecvate la nivel național și internațional, menite să atenueze impactul schimbărilor globale asupra serviciilor ecosistemelor acvatice.

Conform cerințelor apelului “Water for circular economy”, propunerile de cercetare și inovare depuse în cadrul apelului transnațional comun Water4All 2024 trebuie să abordeze cel puțin unul din următoarele subiecte:

Tema 1. Îmbunătățirea circularității apei în industrii.

Tema 2. Circularitatea apei urbane.

Tema 3. Recuperarea și valorificarea resurselor.

Tema 4. Implicațiile economice, de mediu și sociale ale reutilizării apei și ale produselor recuperate.

Tabelul 32. Rezultatele eligibilității propunerii de depuse în cadrul concursului transnațional “Water for circular economy”

-ID-	Modality	Project acronym	Project title (long title)	Organisation legal name	City	Country	Type of entity	Funding organisation	Employment status information	Total Budget
WATER4ALL-361	Transnational Call (JTC)		WATER MANAGEMENT AND METAL RECOVERY FOR CIRCULAR							
[C] Çiçekçi				Ordu Water and Sewerage Administration	Ordu	Türkiye	Public bodies (excluding research and education)	Türkiye - Türkiye Bilimsel Ve Teknolojik Arastirma Kurumu	On permanent position	222,904
[P] Azari				Karlsruhe Institute of Technology	KARLSRUHE	Germany	Research organisations (excluding education) (REC)	Germany - Bundesministerium für Bildung und Forschung	On permanent position	128,738
[P] IONET				Moldova Technical University	Chisinau	Moldova	Secondary and higher education establishments (HES)	Moldova - National Agency for Research and Development (NARD)	On permanent position	100,000
										451,642

Propunerea de proiect nu a trecut de prima etapă și nu va fi finanțată.

2.13. Activități de expertiză în cadrul concursurilor de proiecte organizate de ANCD

Expertiza proiectelor de cercetare și inovare este un proces de analiză și evaluare complexă a propunerilor de proiecte din cadrul concursurilor ANCD pe priorități/direcții strategice, inclusiv, a rezultatelor scontate și fezabilității proiectelor, cu formularea de concluzii argumentate privind necesitatea și oportunitatea finanțării activităților descrise în propunerile de proiecte din contul mijloacelor bugetului de stat.

Procedura de expertizare include o succesiune de acțiuni privind efectuarea evaluării propunerilor de proiecte la etapele *expertiză individuală* și *Panel de experți*, desfășurate conform actelor normative și principiilor, criteriilor enunțate în condițiile apelurilor de concurs.

Expertiza individuală a propunerii de proiect este efectuată în mod individual și independent de către fiecare dintre cei doi/trei experți nominalizați, prin îndeplinirea fișei de evaluare a propunerii de proiect.

Panel de experți reprezintă un consiliu format din specialiști de performanță în domeniile sale de activitate, – reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării al RM, Consiliului Consultativ pentru Știință și Tehnologie și, după caz, reprezentanți ai Camerei de Comerț și Industriei a RM, precum și ai băncilor și mediului de afaceri, – în sarcinile căruia se înscrie examinarea propunerilor de proiecte care au obținut punctaj pozitiv în expertiza individuală, în vederea acordării punctajului final și emiterii de recomandări către Consiliul ANCD cu privire la finanțarea proiectelor câștigătoare în concurs.

Procesul de expertizare a proiectelor a fost gestionat prin intermediul unui sistem informațional, care include *informații privind propunerile de proiecte înregistrate în concurs*

(inclusiv: descrierea proiectului conform formularului de aplicare; devizul de cheltuieli; anexe/documente aferente propunerii de proiect) și *Registrul experților independenți ANCD*, cu date ce vizează experții independenți cooptați de Agenție (date cu caracter personal; domeniul de specializare; locul de activitate, funcția îndeplinită; specialitatea, gradul științific/titlul expertului etc).

Expertizarea și evaluarea propunerilor de proiecte a avut loc în conformitate cu calendarul de desfășurare a etapelor de concurs, prestabilit de direcția responsabilă de concurs și enunțat public pe site-ul Agenției. Selectarea experților independenți a fost făcută în temeiul unui șir de criterii, inclusiv: competență/excelență profesională în domeniul de cercetare vizat de proiect și renume în sfera obiectului de expertiză; experiență de participare/elaborare de proiecte și/sau expertizare; lipsa conflictelor de interes în raport cu membrii echipei obiectului propus spre evaluare, în aspect de – relații de rudenie, activitate în comun/în cadrul aceleiași instituții, interes personal (inclusiv vindicativ/de lobare) în rezultatele expertizei ș.a.

Pe parcursul anului 2024 în procesul de expertiză de către Agenție au fost:

- 1) cooptați **239 experți** dintre care **220 naționali** și **19 internaționali**;
- 2) expertizate **174 propuneri de proiecte**, declarate eligibile în cadrul a **8 concursuri**;
- 3) efectuate **553 expertizări**, inclusiv 393 expertize individuale și 160 – în cadrul Panelului de experți.

Expertiza propunerilor de proiecte din cadrul concursurilor bilaterale ca Moldo-Germane, Moldo-Turce și Moldo-Române a fost delegată instituțiilor partener.

ANCD a asigurat efectuarea expertizei propunerilor de proiecte declarate eligibile din cadrul următoarelor concursurilor (*Tabelul 32*):

- 1) Stimularea excelenței în cercetare – 104 propuneri de proiecte;
- 2) Tineri cercetători – 37 propuneri de proiecte;
- 3) Proiecte de Inovare – 4 propuneri de proiecte;
- 4) Transfer Tehnologic – 5 propuneri de proiecte;
- 5) Vouchere inovatoare – 9 propuneri de proiecte;
- 6) Programe de Postdoctorat – 7 propuneri de proiecte;
- 7) Proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa – 2 propuneri de proiecte;
- 8) Proiecte bilaterale moldo-georgiene – 6 propuneri de proiecte.

Tabelul 33. Activitatea de expertiză a propunerilor de proiecte în anul 2024

Nr. ord.	Denumirea concursului de proiecte	Expertiza individuală			Panel de experți		TOTAL	
		Nr. proiecte evaluate	Nr. experți per concurs	Nr. expertizări	Nr. experți	Nr. expertizări	Nr. experți	Nr. expertizări
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Perioada de desfășurare a concursurilor: martie - iulie 2024</i>								
1.	Stimularea excelenței în cercetare	104	145	239	27	146	214	505

2.	Tineri cercetători	37	56	80		(cu punctaj de trecere/ pozitiv)	(187 în concursuri + 27 panel)	(359 în concursuri + 146 panel)
3.	Proiecte de inovare	4	9	9				
4.	Transfer tehnologic	5	12	12				
5.	Vouchere inovaționale	9	17	19				
Total		159	239*	359				
Perioada de desfășurare a concursurilor: septembrie - decembrie 2024								
6.	Proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la programul Orizont Europa pentru anul 2025	2	5	5	5	14 (cu punctaj de trecere/ pozitiv)	25 (20 în concursuri + 5 panerel)	48 (34 în concursuri + 14 panel)
7.	Programe de postdoctorat pentru anii 2025-2026	7	12	16				
8.	Proiecte bilaterale moldo-georgiene pentru a. 2025	6	3	13				
Total		15	20*	34				
TOTAL		174 proiecte		393 expertize individuale		160 expertize Panel	239 (207+32) experți	553 expertizări

* Respectivul număr sumar reprezintă numărul de experți cooptați per concurs, unii dintre aceștia efectuând evaluări de proiecte în mai multe tipuri de concursuri. Numărul total de experți (nominal) este indicat în coloana nr.8 a Tabelului.

2.14. SESIUNI DE INFORMARE PRIVIND PROGRAMELE DE FINANȚARE

Pe parcursul anului 2024, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a organizat 2 campanii de informare privind participarea la concursurile de proiecte din domeniile cercetării și inovării. Sesiunile de informare au avut loc în luna martie și în luna septembrie, în incinta universităților din întreaga țară, după cum este indicat în Figura 49.

Conform acesteia, campania de informare din martie 2024 a inclus 8 instituții cu activitate de cercetare din țară, la sesiunile de informare participând peste 400 de cercetători, inovatori, antreprenori, reprezentanți ai mai multor organizații, asociații de cercetare și inovare, eventuali aplicanți. Campania dată a promovat apelurile pentru proiectele de Inovare, de Transfer tehnologic și Vouchere inovaționale, și proiectele de Stimulare a excelenței în cercetare și Tineri cercetători.

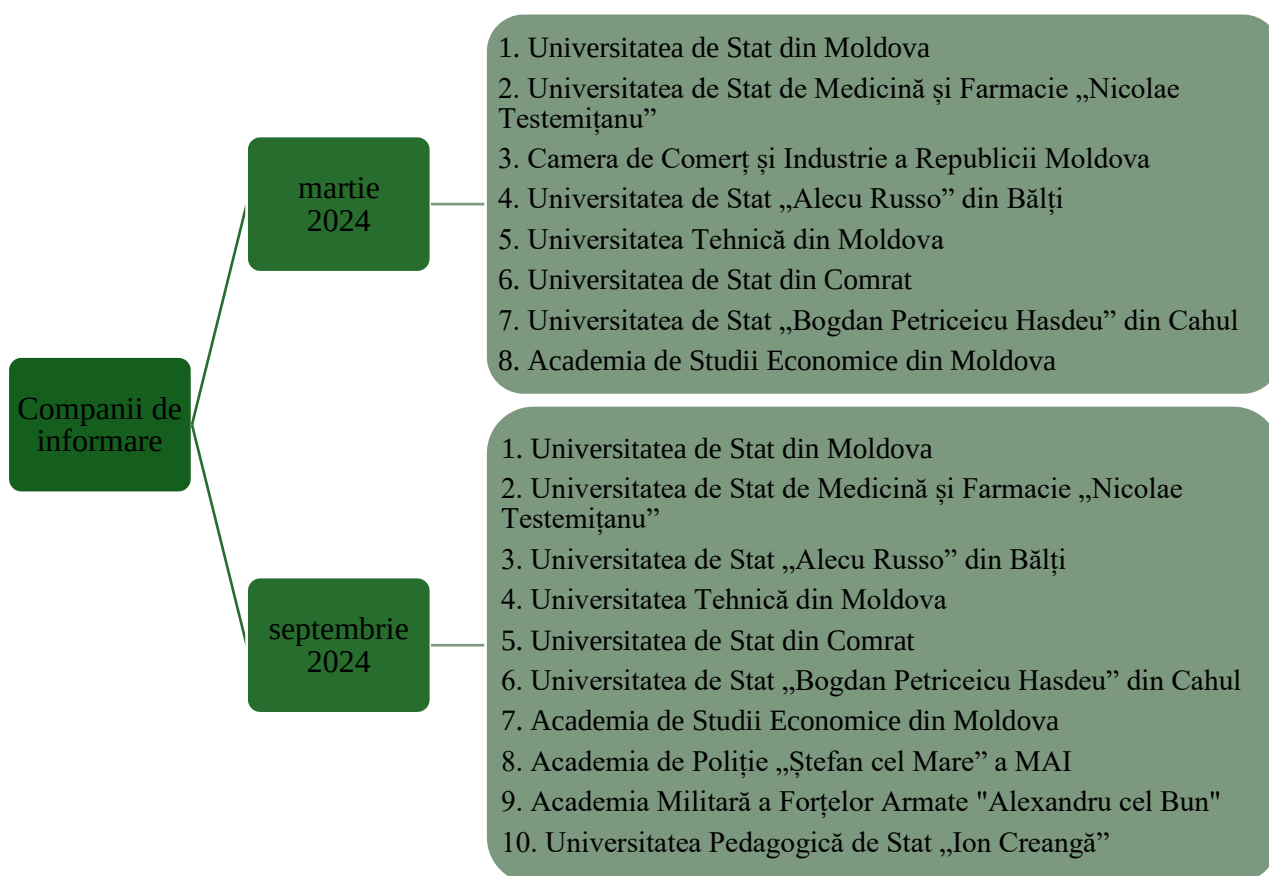

Figura 49. Companiile de informare organizate de ANCD în anul 2024 și instituțiile vizate

Cea de-a II-a campanie ce a avut loc în luna septembrie și a inclus 10 instituții cu activitate de cercetare din țară (Figura 49). Membrii echipei ANCD au informat cercetătorii despre specificul concursurilor de proiecte lansate în anul 2024. A fost discutat specificul concursurilor „Proiecte complexe bilaterale cu Republica Moldova”, „BiodivTransform” în cadrul Parteneriatului European și „Water for Circular Economy” în cadrul Parteneriatului European Water4All, reiterându-se condițiile de participare. De asemenea, participanții au fost informați privind proiectele pentru dezvoltarea capacităților de participare la Programul Orizont Europa pentru anul 2025, despre „Programe de postdoctorat” pentru anii 2025-2026. La aceste sesiuni de informare au fost prezentate informații privind apelurile curente în Programul Orizont Europa, relatând despre experiența de scriere a proiectelor, precum și istoriile de succes ale instituțiilor beneficiare din țară.

Membrii echipei ANCD au participat la un șir de evenimente de talie națională și internațională unde au avut posibilitatea de a interacționa cu reprezentanți ai diverselor organizații din sfera științei și inovării:

- Forumul Internațional „Investor Connect 2024” cu tema „Soluții inovative pentru sporirea eficienței energetice în clădiri”. Evenimentul s-a desfășurat la Chișinău, în perioada 3-4 octombrie 2024, și a reunit peste 200 de participanți - experți, lideri din industrie, cercetători, factori de decizie și experți internaționali din Uniunea Europeană, oferind o platformă pentru discutarea și promovarea politicilor, tehnologiilor și finanțării în domeniul eficienței energetice;

- Conferința „Dialog Pro-Industrie: Catalizatorul viitorului industrial al Republicii Moldova”, organizată la 3 octombrie 2024 de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, sub patronajul Guvernului;
- Evenimentul Ziua Mondială a Turismului în Republica Moldova 2024 MOLDOVA TOURISM FORUM – TURISMUL ȘI PACEA, organizat de către Ministerul Culturii al Republicii Moldova și Oficiul Național al Turismului, pe data de 27 septembrie 2024;
- Forumul cercetătorilor „Împreună mai puternici în spațiul european al cercetării” organizat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și desfășurat la data de 14 septembrie 2024, la Chișinău. Evenimentul a reprezentat o platformă de dialog și cooperare între cercetătorii din România și Republica Moldova, având drept scop consolidarea colaborării științifice între cele două țări;
- Conferința de presă din 19 iulie 2024, susținută de secretarul de stat în domeniile cercetării și inovării al Ministerului Educației și Cercetării și reprezentanții Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare. În cadrul conferinței au fost făcută publică lansarea noilor concursuri de proiecte, dar și rezultatele înregistrate de către ANCD pe parcursul primului semestru al anului 2024;
- Întrevederea ANCD cu o delegație din Polonia, formată din reprezentanți ai principalelor instituții din sfera cercetării și inovării, în perioada 11-12 iulie 2024. Vizita delegației poloneze a avut drept obiectiv principal consolidarea cooperării și identificarea de noi oportunități de colaborare în domeniul cercetării și inovării;
- Vizita de lucru a reprezentanților misiunii Băncii Mondiale la ANCD care a avut loc în luna iunie 2024, în cadrul căreia au fost discutate proiectele și colaborare încheiate și concursurile de proiecte în derulare.

III. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

3.1. Activități aferente programului Uniunii Europene „Orizont Europa”

a. activități coordonate de Direcția Cooperare internațională și Dezvoltare Durabilă

În anul 2024 a fost aprobat [Regulamentul cu privire la organizarea activităților entităților naționale în Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa al Uniunii Europene](#), care stabilește principiile generale de organizare și coordonare a activităților Rețelei punctelor naționale de contact (în continuare RPNC), a Reprezentanților oficiali (în continuare RO) și Experților naționali (în continuare EN) în Comitetele de Program, a Coordonatorului RPNC (în continuare Coordonator), a Oficiului Național Orizont Europa (ONOE) desfășurate în scopul implementării Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa al Uniunii Europene (în continuare Program) în beneficiul organizațiilor din domeniile cercetării și inovării din Republica Moldova, prin constituire și gestionare din partea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare.

Rețeaua PNC este înființată, coordonată și finanțată în conformitate cu prevederile Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale

de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013, ale Acordului între Uniunea Europeană, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Orizont Europa, Programul-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene, semnat la data de 27 octombrie 2021, ale Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 196 din 28.02.2018 și ale documentului Standarde minime și Principii de ghidare pentru constituirea sistemelor Punctelor naționale de contact în Programul Orizont Europa.

La moment, RPNC include 18 membri, lista poate fi consultată [aici](#).

În conformitate cu legislația europeană și națională, în anul 2024, direcția CIDD:

- a organizat concursuri pentru recrutarea Punctelor Naționale de Contact
- a asigurat contractarea membrilor RPNC
- a recepționat actele de predare-primire a lucrărilor executate și rapoartele anuale
- a gestionat cele trei portaluri ale Comisiei Europene (NCP, NCPM, AGM) și a delegat reprezentanții respectivi la evenimentele anunțate. În total, pe parcursul anului 2024 au avut loc 38 de întâlniri ale comitetelor de program, unde reprezentanții oficiali și experții naționali au fost antrenați în procesul de consultare publică a documentelor de politici relevante pentru Spațiul european de cercetare.

b. Activități în cadrul Oficiului Național „Orizont Europa”

Sesiuni de informare și consiliere. Pentru a disemina informații despre oportunitățile oferite de Orizont Europa, ONOE a organizat 88 de sesiuni de informare, la care au participat 1757 de reprezentanți ai universităților, institutelor de cercetare, întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și ai altor entități relevante. Aceste sesiuni au oferit participanților o înțelegere aprofundată a programului-cadru și a mecanismelor de aplicare.

Programe de formare și dezvoltare a competențelor. ONOE a implementat programe intensive de formare, inclusiv:

- Retreat-uri pentru scrierea propunerilor de proiecte: Aceste sesiuni intensive au oferit cercetătorilor asistență personalizată în elaborarea de propuneri de proiecte robuste și competitive.
- Cursuri interactive: Un program structurat în 7 module, desfășurat pe parcursul a 7 săptămâni, a abordat teme esențiale legate de participarea la Orizont Europa, de la identificarea apelurilor relevante la managementul proiectelor și diseminarea rezultatelor.

Suport specializat pentru instituții academice și de cercetare. ONOE a acordat o atenție deosebită consolidării capacității instituțiilor academice și de cercetare:

- Turneu Universitar (16-23 septembrie 2024): O serie de întâlniri de lucru și sesiuni de instruire au fost organizate la 7 universități de prestigiu din Moldova (Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Universitatea de Stat din Comrat, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”,

Universitatea, Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul).

- Screening-uri de Nevoi: 5 institute de cercetare, inclusiv Institutul de Medicină Urgentă și Institutul de Cardiologie, au beneficiat de sesiuni de evaluare a nevoilor, în vederea identificării domeniilor prioritare pentru dezvoltarea capacității de cercetare și inovare.

Sprijinirea ecosistemului antreprenorial și a IMM-urilor. ONOE a organizat întâlniri cu antreprenori și organizații de suport pentru afaceri, cu scopul de a:

- Valida idei de proiecte inovatoare.
- Identifica apelurile de finanțare relevante din cadrul Orizont Europa.
- Prezenta instrumente specifice de finanțare, precum Acceleratorul EIC, Pathfinder EIC și Women Tech.

Rezultate și impact

Consolidarea Rețelei de Puncte Naționale de Contact (NCP): ONOE a oferit 32 de sesiuni de consultanță și asistență tehnică pentru rețeaua NCP, consolidându-le capacitatea de a oferi suport de calitate aplicanților moldoveni. De asemenea, au fost organizate 13 zile de informare, cu peste 340 de participanți, dedicate prezentării detaliate a programului Orizont Europa și a oportunităților specifice.

Evenimente naționale și internaționale. ONOE a inițiat și a participat la o serie de evenimente cheie:

- Pro-hackathon 2024, Women Hackathon 2024 și GigaHackathon 2024: Aceste evenimente au stimulat inovația și colaborarea în rândul tinerilor cercetători și antreprenori.
- Moldova Digital Summit: Participarea la acest eveniment a evidențiat rolul ONOE în promovarea transformării digitale și a inovării în Republica Moldova.
- Parteneriate Strategice: ONOE a stabilit colaborări cu organizații internaționale de prestigiu, precum ENRICH Global, EBN (European Business Network) și Steinbeis Europa Zentrum, deschizând noi oportunități pentru cercetătorii și inovatorii moldoveni.

Promovarea cooperării internaționale pe segmentul Orizont Europa.

ONOE a consolidat cooperarea cu oficiile similare din Ucraina, Georgia și Armenia, facilitând schimbul de bune practici și dezvoltarea de proiecte comune. De asemenea, au fost organizate întâlniri bilaterale cu reprezentanți ai Comisiei Europene, în vederea alinierii priorităților strategice și a maximizării impactului participării Moldovei la Orizont Europa.

Provocări și lecții învățate. În pofida realizărilor semnificative, ONOE a identificat și o serie de provocări:

- Rata de succes: Necesitatea de a îmbunătăți rata de succes a propunerilor de proiecte depuse, prin consolidarea capacității de a elabora propuneri competitive și prin sprijinirea formării de consorții puternice.

- Adaptabilitate: Adaptarea continuă la dinamica peisajului european de finanțare a cercetării și inovării.
- Echilibru strategic: Menținerea unui echilibru între promovarea oportunităților existente și dezvoltarea de noi inițiative strategice.

Concluzii și perspective pentru 2025

Activitățile desfășurate de ONOE în anul 2024 au generat un impact pozitiv semnificativ asupra comunității de cercetare și inovare din Republica Moldova. Pentru anul 2025, ONOE își propune:

- Elaborarea Proiectului și participarea la competiția Comisiei Europene pentru dezvoltarea capacităților Coordonatorilor tematici și a Rețelei Naționale de NCP-ri
- Implementarea de Planuri de Acțiune Instituționale: Dezvoltarea și implementarea de planuri de acțiune concrete, în colaborare cu universitățile și institutele de cercetare, pentru a sprijini participarea acestora la Orizont Europa.
- Extinderea cooperării internaționale: Semnarea de acorduri strategice cu parteneri internaționali cheie, pentru a facilita accesul la rețele și consorții europene de top.
- Creșterea participării și diversificarea parteneriatelor: Stimularea participării la un număr mai mare de apeluri de proiecte și diversificarea tipurilor de parteneriate, inclusiv cu sectorul privat.

3.2. Organizarea de evenimente și participarea în cadrul evenimentelor

Direcția cooperare internațională și dezvoltare durabilă a oferit suport activ pentru crearea de colaborări internaționale în domeniul cercetării și inovării. Eforturile direcției în acest sens s-au concretizat în stabilirea unui număr semnificativ de parteneriate internaționale, facilitând astfel schimbul de cunoștințe și expertiză între instituțiile de cercetare din Republica Moldova și cele din alte țări. În special, au fost organizate întâlniri cu BMBF (Germania), DFG (Germania), UEFISCDI (România), NRD Companies (Lithuania), Linkoping Univesitet (Suedia), Spinverse (Suedia), ANR (Franța), TUBITAK (Turcia), NCBR (Polonia), Steinbeis Europa Zentrum (Germania), Fondul Shota Rustaveli (Georgia), Comitetul de Știință al Ministerului Educației, Științei, Culturii și Sportului (Armenia), Asociația Română de Mediu, Lukasiewicz Network (Polonia).

Pe parcursul anului 2024 au fost semnate acorduri de colaborare cu Comitetul de Știință al Ministerului Educației, Științei, Culturii și Sportului (The Science Committee of the Ministry of Education, Science, Culture and Sports) din Armenia și Centrul Național pentru Cercetare și Dezvoltare (The National Centre For Research and Development) din Polonia.

Feedback-ul pozitiv primit din partea partenerilor internaționali, atestă calitatea colaborărilor și eficiența suportului oferit de direcție.

3.3. Forum Golden Juggernaut InnoTech 2024

În perioada 21-22 noiembrie 2024 Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare a organizat Forumul Golden Juggernaut InnoTech 2024 în colaborare cu Asociația pentru Susținerea Inovațiilor

și Dezvoltării Durabile „Impuls”, sub patronajul Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova. La Forum au participat până la 1000 de participanți fizic, care au optat pentru interacțiune cu experți și lideri din industrie în cadrul panelurilor de discuție, precum și masterclass-urilor, în timp ce mai mult de 500 de persoane s-au înregistrat pentru evenimentul online.

Participanții la Forum au avut posibilitatea să comunice cu 29 de speakeri din diferite țări (Republica Moldova, Georgia, Armenia, Turcia, Kazahstan, Emiratele Arabe Unite, Letonia, Serbia), precum și să participe la Masterclass-urile:

- Masterclass despre creșterea eficienței manageriale și productivității prin inteligență artificială (IA) și automatizare;
- Masterclass privind pregătirea și verificarea eficientă a cererilor de grant cu ajutorul ChatGPT: asistentul inteligent în domeniul finanțării;
- Masterclass despre utilizarea inteligenței artificiale pentru pregătirea și susținerea discursurilor publice și altele;
- Masterclass despre utilizarea inteligenței artificiale în SMM;
- Masterclass de creare a programelor de formare automatizată și perfecționare a angajaților pentru creșterea eficienței și competitivității companiei;
- Masterclass despre crearea conținutului vizual și a materialelor de lucru cu ajutorul IA.

Temele cheie ale forumului au fost: inteligență artificială (AI); transformarea digitală a afacerilor; securitate cibernetică; Big Data Analytics; Blockchain; etica și guvernarea AI; AI în HR; reglementări și considerații etice în AI; automatizarea contabilității prin AI; AI în industrie și tehnologie; puterea creativă a inteligenței artificiale în afaceri; AI în asistența medicală și serviciile financiare; AI în logistică, investiții și construcții; Green IA și impactul asupra mediului; inovații emergente AI; AI pentru social media, marketing și educație; AI în orașe inteligente și planificare urbană; AI: tehnologie emergentă și inovație în cercetare; revoluții în eforturile științifice și creative bazate pe inteligență artificială; tehnologii emergente; inteligența artificială și provocările globale; AI pentru sustenabilitate și managementul crizelor; tendințele viitoare, inclusiv scenariile lumii post-IA și Singularitatea; transfer de tehnologie în HoReCa.

Transmisiunea live-stream a evenimentului a fost asigurată de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (IDSI) și poate fi accesată la link-urile: <https://www.youtube.com/live/-fNEEWUHT2c?si=Or0wyypyb-utIxbj>; <https://www.youtube.com/watch?v=VXE6PKvMbV8>

3.4. Gestionarea asistenței externe, valorificarea oportunităților ce rezultă din statutul de țară asociată la Programul „Orizont Europa”

În anul 2024 direcția CIDD a colaborat cu partenerii externi la scrierea mai multor proiecte comune, care abordează provocări științifice și tehnologice de interes reciproc. Pe parcursul anului, angajații direcției au contribuit la scrierea a șase proiecte internaționale unde ANCD a fost inclus ca partener de proiect, dintre care: 3 proiecte Interreg, din care unul va fi finanțat (SOCORE), precum și trei proiecte Horizon, din care unul va fi finanțat (Connect Moldova-EU). De asemenea, direcția a participat la scrierea a trei propuneri de proiecte - parteneriate multilaterale în cadrul programului Horizon Europe (OHAMR, LUKE, NEB4ALL).

Aceste parteneriate și proiecte comune contribuie la creșterea vizibilității cercetării moldovenești pe plan internațional și la atragerea de resurse și expertiză necesare pentru dezvoltarea sectorului de cercetare și inovare din Republica Moldova.

3.5 Activitatea Oficiului Republicii Moldova pentru Știință și Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană (MOST)

În perioada ianuarie – decembrie 2024, Oficiul MOST a fost implicat într-o serie de activități precum: întâlniri bilaterale; participarea la evenimente; conlucrarea cu Punctele Naționale de Contact (PNC) și Oficiul Orizont Europa (Oficiul HE); oferirea consultațiilor organizațiilor de cercetare; comunicarea cu publicul; studierea documentelor publicate de Comisia Europeană și alte activități de serviciu, și alte activități de serviciu.

Oficiul MOST a asigurat furnizarea către ANCD, PNC și organizațiilor din Moldova a informațiilor colectate ca urmare a întâlnirilor bilaterale și a evenimentelor organizate de IGLO, Comisia Europeană și alte organizații din domeniul Cercetare & Inovare (C&I).

Ședințe și întâlniri

Oficiul MOST a realizat întâlniri bilaterale și inter-instituționale cu organizații și companii europene pentru a identifica potențial parteneri pentru organizațiile din Moldova, a face schimb de bune practici și a asigura vizibilitatea Oficiului. Oficiul MOST își propune să mențină legătura cu organizațiile date pe viitor.

Ședințe și întâlniri în Moldova

1. Întâlnire la Chișinău cu Șefa Oficiului de Inovare și Transfer Tehnologic din cadrul Universității de Stat din Moldova. Discuții cu privire la colaborare privind sporirea numărului de aplicări la programul Orizont Europa.
2. Întâlnire la Chișinău cu un reprezentant al Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD). Discuții cu privire la relații de colaborare.
3. Participarea la întâlnirea organizată la Chișinău de Oficiul Orizont Europa cu stagiarii Ministerului Educației și Cercetării.
4. Întâlnire la Chișinău cu Coordonatorul Erasmus+ Moldova cu privire la posibilitățile pe care le oferă programul în atragerea stagiarelor.

Notă: Doar studenții moldoveni care studiază la o universitate din Belgia ce are acord de parteneriat cu o universitate din Moldova, sunt eligibili să facă practica de studii la Oficiul MOST. Doar două universități din Belgia au acord de parteneriat cu Moldova.

Întâlniri bilaterale

1. Întâlnirea online cu editura academică Elsevier cu privire la prioritățile RM pe direcția de cercetare.
2. Întâlnire online cu coordonatorii proiectului COST – LIAISE. Discutarea despre scopul și activitățile proiectului și potențiala implicare a ANCD.

3. Întâlnire cu Directorul Oficiului Ucrainesc „GUARD” (oficiu omolog MOST). Discutarea colaborării în ceea ce privește programul „Widening participation and spreading excellence”.
4. Întâlnire cu reprezentanta Programului „Made in Europe”. Identificarea posibilităților de a încuraja participarea organizațiilor din Moldova să aplice la acest program.
5. Întâlnire bilaterală cu Șeful Oficiului NCBR (oficiu omolog MOST) pentru schimb de informații și practici.
6. Întâlnire online cu reprezentanții comunității Science Europe. Discutarea posibilității de alăturare a ANCD. Notă: Science Europe acceptă membri în baza unei taxe de membru, care se calculează în dependență de bugetul anual al fiecărui membru.
7. Întâlnire bilaterală cu un reprezentant a Universității Tehnice din Tallin. Discuții cu privire la colaborarea în proiecte europene.
8. Întâlnire bilaterală cu Teh-Eurolab din Italia. Discutarea posibilității de colaborare cu companiile din Moldova.
9. Întâlnire bilaterală cu un reprezentant al Guvernului Olandez cu specializare pe inteligența artificială (AI). Discuții despre tranziția organizațiilor publice către instrumente AI.
10. Întâlnire bilaterală cu un reprezentant EUREKA. Discuții privind beneficiile țărilor de a adera la program.

Întâlniri diplomatice

1. Întâlnire cu Ambasadoarea Misiunii RM pe lângă UE. Schimb de informații cu privire la activitatea pe segmentul de cercetare.
2. Întâlnire cu personalul responsabil de știință din cadrul Misiunii RM pe lângă UE. Schimb de informații cu privire la activitatea pe segmentul de cercetare.

Întâlniri cu angajați ai Comisiei Europene

1. Întâlnire bilaterală Șeful de Departament EIC – ESMEA. Discuții despre instrumentul EIC și posibilități de a încuraja companiile din Moldova să aplice.
2. Întâlnire bilaterală cu Managerul de Program din cadrul HADEA, Unit B.3. Discuții despre programele de Sănătate.
3. Întâlnire bilaterală cu echipa EU International Partnership Academy. Discuții cu privire la serviciile oferite de INTPA.

Evenimente în cadrul IGLO (Belgia)

Scopul evenimentelor în cadrul IGLO este obținerea informației actualizate din partea comunității IGLO și a Comisiei Europene; discuții cu omologii din alte state despre situația în țară privind evoluția în sistemul C&I; networking.

În cadrul IGLO se organizează 4 tipuri de evenimente:

1. IGLO CORE – destinat exclusiv șefilor de oficii;
2. IGLO Open – destinat publicului larg. Evenimentele sunt organizate în mod rotativ de o organizație membră a IGLO;
3. IGLO Social – destinat în scopuri de networking;

4. IGLO Working groups meetings[1] – grupurile de lucru sunt destinate exclusiv membrilor. MOST face parte din următoarele grupuri de lucru (anul 2024):

- a. Marie Skłodowska Curie Actions (MSCA) – Oficiul MOST este co-organizator (co-chair) al acestui grup de lucru.
- b. European Research Council (ERC);
- c. Implementation;
- d. International Cooperation;

Angajații oficiilor de legătură din cadrul IGLO sunt încurajați să facă parte din max. 2 grupuri de lucru pentru a putea asigura calitatea implicării. Cu toate acestea, dat fiind faptul că MOST are doar un angajat, acesta face parte în 4 grupuri de lucru pentru a putea acoperi domeniile de interes (în total sunt 9 grupuri).

IGLO Core

- Participarea la ședințele lunare. La ședința din luna ianuarie, Oficiul MOST a prezentat raportul anual și planul de activități a grupului de lucru MSCA WG.

IGLO Open

1. Participarea la IGLO Open „Hungarian Presidency Priorities”, organizat de Reprezentanța Ungariei.
2. Participarea la evenimentul Iglo OPEN „Widening participation” organizat de European Office of Cyprus.
3. Participarea la evenimentul: IGLO Open „Empowering Research Managers” Organizat de SLORD, Slovakia.
4. Participarea la „IGLO Open „Towards a European Science for Policy (S4P) Ecosystem” organizat de FGG, Austria.
5. Participarea la „IGLO Open „EEA/Norway Grants” organizat de NorCore.

Grupuri de lucru:

1. Participarea la grupul de lucru IGLO Implementation „International dimension of Research Infrastructures in Horizon Europe”.
2. Participarea la evenimentul în cadrul IGLO International Cooperation „New Zealand's association to Horizon Europe”.
3. Participarea la grupul de lucru International Cooperation „Global Approach to R&I”.
4. Participarea la grupul de lucru International Cooperation “Current Support for Cooperation with the Western Balkans”
5. Participarea la evenimentul grupului de lucru IGLO Implementation „Open Science in Horizon Europe" and "Open Research Europe”.
6. Participarea la evenimentul grupului de lucru IGLO Implementation „New Lump Sum assessment report”.
7. Participarea la grupul de lucru International Cooperation „Research security”.
8. Participarea la grupul de lucru ERC „ERDF funds for ERC”.

9. Participarea la grupul de lucru IGLO Implementation „Evaluation process of Horizon Europe project proposals”

Evenimente co-organizate de Oficiul MOST

În cadrul grupului de lucru MSCA a fost acordat suport la organizarea următoarelor sesiuni:

1. 19.02.2024 – “PhD Mobility”.
2. 23.04.2024 – „Update of the MSCA Work Programme 2024 and 2025”.
3. 02.10.2024 – „MSCA Co-fund and Staff Exchange”.
4. 10.12.2024 – „Visa Directive for Students and Researchers & ResearchComp”.

Evenimente internaționale pe diferite domenii (Belgia)

1. Participarea online la evenimentul „European Mission Network (EMiN)” organizat în cadrul TRAMI project.
2. Participarea la Recepția organizată de COST Actions.
3. Participarea la evenimentul „UnILiON Open Talk on The AI Act” organizat de NTNU Brussels Office.
4. Participarea la evenimentul „What’s on the Horizon? Framing the next 40 years of European R&I”. Organizator: Science|Business.
5. Participarea la Summit-ul EIT.
6. Participarea la evenimentul „8th EMiN Meeting”. Organizator: NCBR.
7. Participarea la evenimentul „Research security and technologies with dual-use potential in the EU”. Organizatori: NCBR, LINO, NRDIO și SBRA.
8. Participarea la evenimentul UniLion Open talk organizat la Reprezentanța României la Bruxelles.
9. Participarea la evenimentul 2nd European Mission Forum organizat în cadrul proiectului TRAMI - Making Missions Work.
10. Participarea la întâlnirea de networking organizat de organizațiile din Visegrad (V4).
11. Participare la evenimentul 9th European Mission Network (EMIN) organizat în cadrul proiectului TRAMI în parteneriat cu UniLion.
12. Participarea la evenimentul EMIN cafe talks organizat în cadrul proiectului EMIN.
13. Participarea la evenimentul Brussels talk with Marc Tachelet organizat de NCBR (Polonia).
14. Participarea la evenimentul Research and Innovation Days organizat de Comisia Europeană (eveniment de 3 zile).
15. Participarea online la evenimentul de informare COST Actions.
16. Participarea la un eveniment „The European Universities Alliances: looking ahead. Italian experiences, European perspectives”, organizat de GIURI.
17. Participarea la un eveniment „Advancing Responsible International Collaboration in Research, Innovation, and Higher Education”, organizat de Norway House.
18. Participarea la un eveniment “A Veterinarian and his scientific expeditions in the tropics” organizat de ROST.
19. Participarea la întâlnirea cu NRDIO, UKRO și KoWi (organizații omoloage a MOST) cu privire la diplomația în știință.

20. Participarea la evenimentul „Estonian Resource Nexus: Unlocking the Collaboration between Academia, Industry, and Decision-Makers” organizat de Estonian Research Council.
21. Participarea la evenimentul “Brussels Talks”, organizat de NCBR Office in Brussels.
22. Participarea la evenimentul „Smart Investments at Regional Level in the EU Funds and Programmes 2021-2027” organizat de ROSTeu.
23. Participarea online la evenimentul European Digital Skills Award organizat de DigitalSME.
24. Participarea la conferința INDTECH la Namur.
25. Participarea în vizita de studiu la compania Alpha Innovation la Neuvaîn-la-Neuve.
26. Participarea la evenimentul online - ESPAS Global Trends to 2040 report: “Choosing Europe’s Future”, organizat de NTBU.
27. Participarea la evenimentul anual organizat de SwissCore.
28. Participarea la evenimentul GIURI Open “The future of EU innovation policy: pressing challenges, current instruments, new solutions”, organizat de GIURI.
29. Participarea la evenimentul online ERA Talents Calls, organizat de Comisia Europeană.
30. Participarea la evenimentul „How to achieve real integration of social sciences and humanities into transdisciplinary research for a competitive, green and fair Europe?”, organizat de University Alliance Stockholm Trio.
31. Participarea la evenimentul „From Vision to Action: Co-creating rural futures” organizat de Reprezentanta Thuringia, Germania.
32. Participarea la Brussels talk organizat de Oficiul NCBR.
33. Participarea la evenimentul „Policy Forum on Advancing Research and Innovation in Central and Eastern Europe” organizat de Reprezentanta Ungariei.
34. Participarea la evenimentul: The road towards a European degree and the future of the European Universities alliances. Organizator: UnILiON.
35. Participarea la evenimentul: Aurora Research & Innovation Conference. Organizator: Aurora Office.
36. Participarea la evenimentul: Stories of the future - Harnessing the power of Digital Twins. Organizator: Reprezentanta Bavariei.
37. Participarea la evenimentul: European Manufacturing Conference 2024. Organizator: EFRA și EIT Manufacturing.
38. Participarea la evenimentul: European Manufacturing Conference 2024. Organizator: EFRA și EIT Manufacturing.
39. Participare la evenimentul: ST&I and Sustainable Finance as Core Pillars for Bioeconomy in the Amazon. Organizator: Norway House.
40. Participare la evenimentul: Embracing societal dynamics in the EU: Are we ready? Organizator: Țările V4.
41. Participarea la „Urban Transitions Mission – Global Innovation Summit” de Comisia Europeană.
42. Participarea la „Territories in Action Networking Event” organizat de Comisia Europeană.
43. Participarea la „Webinar for respondents to biennial KPI survey for EOSC Partnership” organizat de EOSC.
44. Participarea la „SLORD 10th anniversary celebration” organizat de SLORD.
45. Participarea la evenimentul „The future of European competitiveness” organizat de Polska.

46. Participarea la evenimentul "The uptake of technologies to fly net zero by 2050" organizat de Politico.
47. Participarea la evenimentul „Grupul de lucru ERC” organizat în cadrul IGLO.
48. Participarea la evenimentul „Navigating AI – guidelines and insights for research” organizat de LINO.
49. Participarea la evenimentul „ERC Public Engagement with Research Award 2024 Ceremony” organizat de Comisia Europeană.
50. Participarea la „Networking reception V4” organizat de SLORD.
51. Participarea online la „InfoPoint conference: Elevate, Empower, Engage” organizat de Comisia Europeană.
52. Participarea online la „Inspiring ERA action 4:How to make research careers more sustainable and attractive?” organizat de NCBR.
53. Participarea la „Looking Beyond the Horizon” organizat de Reprezentanța Permanentă a Austriei.
54. Participarea la „The European Framework Programme for Research and Innovation: increasing participation and broadening horizons” organizat de Reprezentanța Ungariei.
55. Participarea online la „Skills for European Digital Leadership: An evidence-based blueprint towards the Union of Skills” organizat de European DIGITAL SME Alliance.
56. Participarea la „Building inclusive, sustainable and resilient oceans and marine socio-ecosystems” organizat de Maison Irène et Frédéric Joliot-Curie.
57. Participarea la „One Hour With Europe - Shaping Europe's Future: Insights and Strategy for Horizon Europe” organizat de NTNU.
58. Participarea la „Investing in Knowledge & Changing Global Perspectives” organizat de Neth-ER.
59. Participarea la „AI and governance: Threading the needle” organizat de Politico.
60. Participarea la „Scienc Cafe Extreme Light Infrastructure (ELI ERIC)” organizat de CZELO.
61. Participarea la „Circular Packaging for Direct Food Contact Applications” organizat de Bavarian Research Alliance.
62. Participarea la conferința „Agri & Food stream” organizat de Politico.
63. Participarea la evenimentul „Spain Science & Innovation 2024” organizat de SOST.
64. Participarea la conferința „European Partnership Stakeholder Forum 2024” organizat de Comisia Europeană.
65. Participarea la evenimentul „Future perspectives for research and innovation policy in Europe” organizat de Reprezentanța Ungariei pe lângă UE.
66. Participarea la evenimentul „Cooperation Lounge Africa-Europe: Science meets Politics”.
67. Participarea la evenimentul „New European Bauhaus: Updates and Opportunities Ahead” organizat de Comisia Europeană.
68. Participarea la întâlnirea de Networking „V4 Christmas Party” organizat de SLORD.

Evenimente în cadrul European Open Science Cloud (EOSC)

Scopul evenimentelor în cadrul EOSC[1]: discuții și colaborare pe domeniul științei deschise.

1. Participarea la întâlnirea online EOSC destinată organizațiilor de finanțare (3x)
2. Participarea online la evenimentul organizat EOSC cu privire la aplicarea în comun cu o propunere de proiect. S-a concluzionat că ANCD nu este eligibilă.

3. Participarea la Adunarea Generală EOSC în Leuven, Belgia.

Participarea la sesiune de networking în cadrul aceluiași eveniment.

4. Participarea la Adunarea Generală EOSC în Leuven, Belgia.

5. Participarea online la „EOSC Association’s 9th General Assembly” organizat de EOSC.

Evenimente organizate de Comisia Europeană în cadrul EOSC:

1. Participarea online la „EOSC Steering Board meeting” organizat de Comisia Europeană.

2. Participarea online la „EOSC European Tripartite Event” organizat de Comisia Europeană.

În anul 2024, Oficiul MOST, după un brainstorming cu direcția cooperare internațională și dezvoltare durabilă din cadrul ANCD, a lansat un program de mentorat numit – 10h de mentorat, pentru instruirea cercetătorilor în scrierea de proiecte europene. Trei echipe au fost selectate pentru a beneficia de mentorat, selecția bazându-se pe criterii precum experiența limitată în scrierea de proiecte și echilibrul de gen în componența echipelor. Pe parcursul programului, echipele au fost ghidate pe teme esențiale, inclusiv structura programului Orizont Europa, identificarea apelurilor de proiecte, strategii pentru construirea de parteneriate, elaborarea bugetului proiectului și altele.

Scrierea de proiecte

1. Apelul de proiecte lansat de Guvernul Lituanian.

Căutare partenerilor din Lituania. Întâlniri online cu potențiali parteneri: 1. compania de consultanță Spinverse și 2. compania Lituaniană NRD Companies.

Elaborarea unui concept de proiect împreună cu Departamentul Cooperare Internațională și Dezvoltare Durabilă a ANCD pentru acest apel.

2. Programul transnațional Dunărea

Identificarea partenerilor: Institute for Migration Research, Croația (pentru o propunere de proiect în domeniul migrației) și Pannon Business Network Association, Ungaria (pentru o propunere de proiect în domeniul inteligenței artificiale).

3. Programul TAIEX

Elaborarea și expedierea a 3 concepte de proiecte împreună cu angajații ANCD.

4. Programul COST

Identificarea a 2 proiecte în derulare COST la care ANCD ar putea să se alăture.

5. Apel de proiect Hakaton – CASSINI

Elaborarea și expedierea conceptului de proiect împreună cu angajații ANCD.

6. Programul Twinning

Identificarea posibilități de depunere a unei propuneri de proiect în domeniul științei deschise împreună cu DRL, Germania.

7. Cooperarea moldo-japoneză în cadrul programului JICA

Elaborarea și expedierea conceptului de proiect împreună cu angajații ANCD.

8. Programul Orizont Europa - Europe Enterprise Network

Elaborarea și expedierea propunerii de proiect (partea tehnică și buget) împreună cu angajații ANCD și alte organizații din Moldova.

9. Programul Orizont Europa - HORIZON-EIE-2024-CONNECT-02-01 și HORIZON-EIE-2024-CONNECT-02-02

Identificarea partenerilor interesați în aceste apeluri de proiecte. Comunicarea cu 4 potențiali parteneri: 1. Agency of European Innovations din Ucraina; 2. Science & Technology Park of Crete; 3. Malta Chamber; 4. ANKON din Turcia.

În perioada ianuarie - decembrie 2024, Oficiul MOST a participat la 106 de evenimente, 25 întâlniri bilaterale, 8 expresii de interes și 6 consultații cu Rețeaua NCP și comunității C&I din Moldova, a expediat 18 buletine informative.

Analiza SWOT pentru Oficiul MOST

Puncte forte:

1. Oficiul a stabilit o rețea puternică de potențiali parteneri pentru organizațiile C&I din Republica Moldova.
2. Oficiul are o gamă largă de activități, inclusiv participarea la evenimente, întâlniri, consultări pe diferite domenii, ceea ce îi permite Oficiului să abordeze diferite aspecte ale C&I din Republica Moldova.
3. Oficiul este în comunicare directă și indirectă cu comunitatea C&I din Republica Moldova prin buletinele informative, Punctele Naționale de Contact, portalul horizoneurope.md, etc.

Puncte slabe:

1. Oficiul dispune de resurse umane limitate, care îi diminuează capacitatea de extindere a activităților.
2. Comunitatea C&I din Republica Moldova este sceptică la posibilitățile oferite de programul Orizont Europa din cauza capacităților reduse în ceea ce privește scrierea de proiecte și a resurselor umane limitate.

Oportunități:

1. Există o creștere a interesului organizațiilor europene față de domeniul de cercetare și inovare din Moldova.
2. Oficiul are capacitatea de a stabili noi parteneriate cu organizațiile europene, ceea ce îi poate oferi noi resurse și expertiză.

Amenințări:

1. Oficiul se poate confrunta cu reticențe din partea comunității C&I din Republica Moldova în ceea ce privește participarea la programul Orizont Europa

IV. PARTICIPAREA LA PROCESUL DE ELABORARE ȘI RAPORTARE A DOCUMENTELOR STRATEGICE NAȚIONALE

4.1. Participarea la procesul de elaborare, amendare și avizare a documentelor strategice, de politici și a actelor normative în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării

Pe parcursul anului 2024 Agenția a realizat următoarele activități:

- 1) Înaintarea propunerilor de modificare a anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 382/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării;
- 2) Înaintarea propunerilor de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 499 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a programelor de postdoctorat nr. 499 din 29.05.2018;
- 3) Înaintarea propunerilor de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 222/93 cu privire la retribuirea muncii specialiștilor încadrați în procesul de atestare a cadrelor științifice și didactice, a membrilor Comisiei Medicamentului, Comitetului Național de Expertiză Etică a Studiului Clinic, a membrilor consiliilor metodologice consultative pentru evidența contabilă în economia națională și instituțiile bugetare și ai altor comisii de experți.
- 4) Înaintarea propunerilor de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 1234/2018 privind condițiile de salarizare a personalului din instituțiile de învățământ care funcționează în regim de autogestiune financiar-economică.
- 5) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2005 cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile și a unor anexe la hotărâre (ce vizează bunurile imobile proprietate publică a statului). Propuneri și sugestii la proiect.
- 6) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative. Propuneri și sugestii la proiect.
- 7) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern. Propuneri și sugestii pe domeniul de competență.
- 8) Examinarea informației privind realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023-2026.
- 9) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.123/2023 cu privire la stagii plătite în serviciul public. Propuneri și sugestii conform domeniului de competență.
- 10) Examinarea și avizarea proiectului hotărârii pentru aprobarea Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA”.
- 11) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de elaborare și promovare a actelor Guvernului.
- 12) Examinarea proiectului de ordin comun al ministrului finanțelor, directorul Agenției Achiziții Publice și directorului Agenția de Guvernare Electronică cu privire la aprobarea Regulilor de profilare a stațiilor de lucru pentru angajații din sectorul public: Propuneri și sugestii.

- 13) Examinarea și avizarea proiectului hotărârii cu privire la paginile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora. Propuneri și sugestii.
- 14) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de elaborare și promovare a actelor Guvernului).
- 15) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.532/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea stagiilor plătite în serviciul public. Propuneri și sugestii.
- 16) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Propuneri și sugestii.
- 17) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la paginile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora.
- 18) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre a Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea stagiilor plătite în serviciul public.
- 19) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului cu privire la biocombustibilul solid și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1070/2013.
- 20) Examinarea și avizarea proiectului de hotărâre cu privire la identificarea furnizorilor de servicii (în contextul prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică).
- 21) Examinarea proiectului de decret cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Amendamentului nr.1 la Acordul între Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027, încheiat la Bruxelles la 27 octombrie 2021 (număr unic 894/MEC/2024).
- 22) Examinarea proiectului de lege privind detașarea experților naționali la instituțiile și organismele Uniunii Europene, precum și modificarea cadrului normativ conex.
- 23) Examinarea proiectului de hotărâre cu privire la identificarea furnizorilor de servicii (în contextul prevederilor Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică).
- 24) Completarea actelor normative cu privire la monitorizarea proiectelor din domeniile cercetării și inovării. Actualizarea și completarea Regulamentului cu privire la procedura de expertizare și evaluare independentă a proiectelor de cercetare și inovare.

4.2. Activități aferente armonizării legislației naționale la aquis-ului

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Moldova este pregătită într-o măsură moderată în domeniul științei și cercetării. S-au înregistrat unele progrese în cursul perioadei de raportare. Programul național de specializare inteligentă 2024-2027 și planul său de acțiuni au fost adoptate în august 2024. La nivel european, domeniile științei, cercetării și inovării sunt reglementate de titlurile XVII (articolul 173) și XIX (articolele 179-190) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) care stipulează că Uniunea are drept obiectiv consolidarea bazelor sale științifice și tehnologice, prin crearea unui spațiu european de cercetare, creșterea competitivității sale, inclusiv prin industrie.

Capitolul 25: Știință și cercetare din acquis-ul comunitar al Uniunii Europene se concentrează pe știință și cercetare, punând bazele cunoașterii de vârf, inovării și creșterii competitivității între statele membre ale UE și țările candidate. Statele membre au obligația de a asigura capacitățile necesare pentru implementarea obiectivelor și activităților Uniunii în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice. Acest capitol nu necesită transpunerea normelor UE în legislația națională. Capacitatea de implementare se referă la existența condițiilor necesare pentru participarea eficientă în Programele-Cadru ale Uniunii Europene, precum Programul Orizont Europa.

Implementarea/ alinierea Acquis-ului pe capitolul 25: Știință și cercetare este în responsabilitatea Ministerului Educației și Cercetării, cu suport din partea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare. De asemenea, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării sunt implicate în procesul de integrare europeană, la fel și alte autorități publice centrale cu responsabilități în domeniile cercetării și inovării. În februarie 2024, ca urmare a demersului Ministerului Afacerilor Externe și integrării Europene, nr. IE/2/353/13742, Grupurile de lucru au demarat procedura de autoevaluare a gradului de aliniere a cadrului normativ al Republicii Moldova la acquis-ul UE. Autoevaluarea a avut loc în conformitate cu instrucțiunea prezentată de MAEIE, pentru actele care au fost identificate la etapa de pre-screening, și utilizând instrumentul de self screening.

ANCD a contribuit activ la pregătirea materialelor pentru screeningul explicativ pentru Capitolul 25 din mai 2024, care a avut loc la Bruxelles, implicându-se la analiza exhaustivă a cadrului normativ al Republicii Moldova în domeniile cercetării, din perspectiva alinierii acestuia la cadrul de politici european, precum și a setat priorități pe termen scurt și mediu, parte a Agendei de aderare a țării noastre la UE. Aceste exerciții au prezentat o etapă importantă în procesul de pregătire a reuniunilor de screening bilateral, în cadrul cărora va fi prezentat cadrul normativ și instituțional național, precum și calendarul transunerii legislației UE în domeniile de competență ale MEC.

Conform [Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027](#), ANCD este vizată în următoarele acțiuni:

- Valorificarea oportunităților oferite de Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa
- Regulament privind evaluarea proiectelor de cercetare și inovare
- Participare la Acțiunile COST în scopul asigurării vizibilității și accesului la cele mai bune rețele științifice și tehnologice din Europa
- Creșterea numărului de cercetători participanți în programe de formare la nivel național și programe de mobilități internaționale din Spațiul European al Cercetării
- Implementarea Programului Național în domeniile Cercetării și Inovării 2024 -2027
- Implicarea instituțiilor de cercetare și inovare în proiecte bilaterale în cadrul Agendei strategice pentru cercetare și inovare la Marea Neagră
- Integrarea în Spațiul European al Cercetării (SEC) prin implementare acțiunilor SEC în sistemul național de cercetare și inovare

De asemenea, reprezentanții ANCD au făcut parte din Grupul de lucru pentru capitolul de negociere 10: Societatea informațională și mass-media, și anume pe domeniul Semiconductori.

Republica Moldova recunoaște importanța industriei semiconductoarelor ca un component esențial al transformării digitale globale. Industria semiconductoarelor joacă un rol critic în stimularea inovației tehnologice, competitivității economice și suveranității digitale. În contextul procesului său de aderare la Uniunea Europeană (UE), Moldova își propune să alinieze politicile industriale și tehnologice la standardele UE, în special în domeniul economiei digitale și al industriei semiconductoarelor.

În prezent, sectorul semiconductoarelor din Moldova se află în stadiile incipiente de dezvoltare. Țara dispune de capacități limitate de producție internă a semiconductoarelor, însă locația strategică, forța de muncă calificată și ecosistemul IT în creștere oferă oportunități semnificative pentru dezvoltarea activităților legate de semiconductori, inclusiv design, cercetare-dezvoltare, precum și posibile servicii de asamblare și ambalare. În cadrul procesului de aderare la Uniunea Europeană, Republica Moldova este angajată să-și alinieze politicile și reglementările la directivele și standardele UE, inclusiv în ceea ce privește semiconductori.

4.3. Informație referitoare la includerea Republicii Moldova în proiectul STIP Compass al OCDE și Comisiei Europene

În anul 2024, Republica Moldova a fost inclusă de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în lista țărilor participante la chestionarul din 2025, în cadrul proiectului **STIP Compass**. Acest proiect, desfășurat sub egida Comisiei Europene și a OCDE, reprezintă o infrastructură globală de date pentru **știință, tehnologie și inovare (STI)** și politici, fiind accesibil prin portalul său web. Proiectul STIP Compass se concentrează pe colectarea și analiza datelor relevante pentru dezvoltarea politicilor STI, iar Republica Moldova se aliniază astfel cu bunele practici internaționale în acest domeniu.

STIP Compass are scopul de a facilita un schimb de date, informații și bune practici între țările participante, contribuind la dezvoltarea unor politici STI eficiente, care să susțină inovarea și creșterea economică bazată pe cunoaștere. Colectarea datelor se realizează prin intermediul sondajului STIP, care se organizează la fiecare doi ani. Sondajul se adresează în special experților și funcționarilor publici din ministerele și agențiile implicate în elaborarea politicilor STI, având ca obiectiv adunarea unor informații detaliate despre peisajele naționale de politici STI. Aceste date sunt esențiale pentru evaluarea și planificarea direcțiilor de dezvoltare în domeniul științei, tehnologiei și inovării.

În ceea ce privește Republica Moldova, **Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD)** este desemnată ca **punctul național de contact** pentru acest proiect, având responsabilitatea de a coordona și de a centraliza răspunsurile la sondaj din partea instituțiilor implicate. ANCD joacă un rol important în facilitarea participării Republicii Moldova la acest sondaj, asigurându-se că informațiile colectate reflectă cu acuratețe peisajul politicii STI din țară și sunt conforme cu cerințele internaționale.

Participarea Republicii Moldova la acest proiect va contribui la o mai bună înțelegere a modului în care politica națională STI poate sprijini dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare, aliniindu-se la cele mai bune practici europene și internaționale în domeniu.

V. ORGANIZAREA ȘI CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE

Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare – autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului, implementează politica statului conform planurilor de acțiuni aprobate de Guvern în vederea realizării Programului național în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării, precum și a strategiilor sectoriale.

Agenția are misiunea de a asigura excelența și performanța în vederea realizării priorităților naționale în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării.

5.1. Acțiuni privind personalul

În anul 2024, Agenția a desfășurat activitățile în conformitate cu reglementările naționale în domeniul resurselor umane, ajustând continuu politica de personal în funcție de necesitățile și evoluțiile din domeniu

Adaptările operate au vizat, în special, regimul de muncă al angajaților, cu monitorizarea adecvată a activităților realizate.

Pentru realizarea sarcinilor trasate, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 196 din 28.02.2018, a fost stabilită structura organizatorică și numărul angajaților Agenției - 34 de unități. În anul 2024 prin aplicarea moratoriului pe 11 unități la angajări, au fost ocupate 27 unități din statul de personal (24 – persoane fizice în activitate), 7 unități fiind vacante (sub moratoriu), 3 unități – în concedii pentru îngrijirea copilului.

Recrutarea și selecția personalului s-au desfășurat conform procedurilor legale, având la bază criteriile de competență, eficiență și integritate.

Pe parcursul anului 2024 au fost organizate 10 concursuri pentru ocuparea unităților vacante. Urmare a petrecerii concursurilor au fost angajate 11 persoane. În anul de referință, au fost și cazuri de retragere din concurs din diferite motive.

În paralel, s-au menținut și direcțiile prioritare privind recrutarea și selectarea personalului calificat, concomitent cu menținerea unui nivel ridicat al motivației, dezvoltării profesionale și progresului în carieră a personalului angajat. Subdiviziunea resurse umane s-a asigurat ca valorile și principiile Agenției să fie cunoscute și implementate de fiecare angajat și să existe o colaborare productivă între angajator și angajați.

5.2. Instruire și dezvoltare profesională

În anul 2024, angajații Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD) au avut oportunitatea de a participa la diverse cursuri de formare și dezvoltare profesională, menite să le îmbunătățească competențele și să contribuie la dezvoltarea continuă a personalului:

1) Managementul resurselor umane, oferind participanților cunoștințe și abilități esențiale pentru gestionarea eficientă a echipelor și optimizarea proceselor de recrutare, dezvoltare și retenție a personalului în cadrul organizației. Această formare a fost parte a unui program mai amplu de dezvoltare profesională, care vizează consolidarea capacităților instituționale ale ANCD și îmbunătățirea performanței în implementarea proiectelor naționale și internaționale;

2) Elaborarea de politici publice,

3) Economia verde, studierea conceptelor de bază pentru realizarea unei economii verzi incluzive în raport cu practicile obișnuite;

4) Egalitate de gen, promovarea egalității de gen și abilitarea femeilor din Republica Moldova prin facilitarea femeilor în calitate de agenți ai păcii și securității;

5) Femeile, pacea și securitatea, conceptele fundamentale de gen și drepturile femeilor. ilitare, crizele umanitare.

6) Diaspora, migrație, dezvoltare și reintegrare, impactul migrației asupra dezvoltării economice și sociale a Republicii Moldova.

7) Training-uri livrate de reprezentantul Oficiului MOST: - 6 training-uri livrate cu privire la scrierea de proiecte TAIEX, COST, Programe multilaterale, etc. Activități: Colectarea informației pentru instruire, crearea unui dosar de documente, pregătirea prezentărilor, livrarea informației; 3 ateliere de lucru subiecte de dezvoltare personală și profesională, 1 team-building pentru fortificarea echipelor

5.3. Managementul documentelor

Pe parcursul anului 2024 au fost întocmite dispoziții în număr de 68; ordine în număr de 259, corespondența intrări – 297 scrisori, ieșiri – 290 scrisori, intrări, demersuri la proiectele de cercetare și inovare - 434; petiții – 10.

Conform obiectivului privind realizarea Planului anual de efectuare a procedurilor de achiziție publică, precum și implementarea acestuia prin organizarea și desfășurarea procedurilor de achiziție publică, pentru perioada de referință a fost realizate următoarele activități:

- elaborarea planului de achiziții a Agenției pentru anul 2024, aprobat și plasat pe pagina web oficială a Agenției;
- monitorizarea înregistrării și executării contractelor de achiziții a bunurilor și serviciilor de valoare mică;
- achiziția serviciilor de mentenanță;
- achiziția de bunuri – tehnică de calcul și de birou.

În perioada de referință au fost semnate și înregistrate 24 contracte de achiziții publice de valoare mică. Pe parcursul anului la Agenția Achiziții Publice a fost prezentată informația cu privire la 264 contracte pentru prestarea serviciilor de cercetare și dezvoltare exceptate conform prevederilor art.5 alin. 1), lit.(b), alin. 2) din Legea nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice.

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2024, Agenției Naționale pentru cercetare și Dezvoltare i-au fost alocate pentru:

5.4. Bugetul instituțional mijloace financiare în sumă de - 7446.1 mii lei, precizate – 7463.9 mii lei, executate – 5226.0 mii lei, ce constituie – 70.2 % din bugetul alocat pentru anul 2024, dintre care:

- 1) Cheltuieli de personal - 4115.0 mii lei, inclusiv:
 - remunerarea muncii angajaților conform statelor – 3208.6 mii lei;
 - contribuții și prime de asigurări obligatorii la bugetul asigurărilor sociale și de asistență medicală - 906.4 mii lei;
- 2) Cheltuieli privind achiziționare de bunuri și servicii – 692.2 mii lei, inclusiv:
 - servicii informaționale - 67.6 mii lei;
 - servicii de telecomunicații - 38.4 mii lei;
 - servicii de locațiune – 295.2 mii lei;
 - cheltuieli de deplasări peste hotare – 65.1 mii lei;
 - servicii de cercetări științifice contractate (expertiză științifică) – 51.7 mii lei;
 - alte servicii – 277.6 mii lei;
- 3) Active nefinanciare și materiale– 395.9 mii lei;
 - dezvoltarea platformei web de cercetare –dezvoltare - 146.0 mii lei.

5.5. Bugetul pentru finanțarea proiectelor de cercetare și inovare - mijloace financiare aprobate în sumă de - 80042,8 mii lei, precizate – 22275,6 mii lei, executate – 20452,8 mii lei, ce constituie - 91.8 % din bugetul precizat pentru anul 2024.

5.6. Bugetul acțiunilor pentru coordonarea activității: MOST, PNC, Comitete de program, au fost alocate mijloace financiare în sumă de - 1350.0 mii lei, executate – 1264.2 mii lei, ce constituie – 93.6 % din bugetul alocat pentru anul 2024, dintre care:

- servicii de cercetari stiintifice contractate, contracte cu reprezentantii PNC si oficiul MOST – 547.5 mii lei;
- deplasări de serviciu peste hotare – 429.4 mii lei;
- servicii de editare a materialelor promoționale - 73.0 mii lei.

5.7. Gestiunea proiectelor cu finanțare externă

a) bugetul pentru finanțarea proiectelor de cercetare și inovare din surse externe a fost reprezentat de mijloace financiare aprobate în sumă de - 8888,8 mii lei, precizate –9148,0 mii lei, executate –7931,6 mii lei, ce constituie - 89.2 % din bugetul aprobat pentru anul 2024.

b) acțiuni în cadrul proiectelor din cadrul programului Orizont Europa:

Water4All: Parteneriatul Water4all reprezintă un consorțiu internațional care își propune să adreseze provocările legate de accesul la apă potabilă și gestionarea resurselor hidrice în contextul schimbărilor climatice. Acest parteneriat implică peste 70 de parteneri din mai multe țări - organizații care își unesc eforturile pentru a dezvolta soluții durabile și eficiente pentru conservarea și gestionarea apei. În fiecare an, în cadrul parteneriatului multilateral este anunțat un apel comun de proiecte, care este gestionat de ANCD.

Biodiversa+ Parteneriatul multilateral Biodiversa reprezintă un efort concertat al mai multor țări europene pentru a aborda provocările majore legate de biodiversitate și schimbările climatice. Scopul principal al acestui parteneriat este de a promova cercetarea, inovarea și cooperarea

internațională pentru conservarea biodiversității și adaptarea la schimbările climatice. Din 2008, Biodiversa+ a lansat 12 apeluri pentru proiecte de cercetare transnaționale care au condus la finanțarea a 147 de proiecte de cercetare excelente din punct de vedere științific și relevante din punct de vedere societal, mobilizând o gamă largă de discipline și abordând o varietate de probleme presante pentru 178 milioane EUR. În fiecare an, în cadrul parteneriatului multilateral este anunțat un apel comun de proiecte, care este gestionat de ANCD.

JPI AMR Proiectul JPIAMR Action reprezintă o inițiativă crucială la nivel multinațional în combaterea rezistenței antimicrobiene, o problemă de sănătate globală cu repercusiuni serioase. Finanțat de Comisia Europeană și coordonat de VETENSKAPSRADDET (SRC) din Suedia, proiectul este implementat în perioada 2021-2025 și implică un număr impresionant de 26 de parteneri din diverse țări. Apelul comun de proiecte din cadrul acestui parteneriat este gestionat de ANCD.

NCP_Widera.NET Proiectul NCP WIDERA.NET este o inițiativă de coordonare și suport finanțată de Comisia Europeană prin Programul-cadru UE de cercetare și inovare, Orizont Europa. Coordonat de Centrul Național pentru Cercetare și Dezvoltare din Polonia, proiectul este implementat în perioada 2022-2025 și implică o rețea impresionantă de 45 de parteneri din diverse țări. Obiectivul principal al proiectului este de a întări capacitatea și eficacitatea Punctelor Naționale de Contact (PNC) din domeniul Extinderea participării și consolidarea Spațiului European de Cercetare (WIDERA), oferind un sprijin semnificativ entităților cu mai puțină experiență din cadrul UE și țările asociate, inclusiv Republica Moldova. Scopul este de a reduce decalajele de cunoștințe și de a îmbunătăți accesul acestor entități la oportunitățile de finanțare și la succesul în cadrul Programului UE Orizont Europa.

NCP4HE Proiectul are ca obiectiv acordarea asistenței Rețelei punctelor de contact în scopul creșterii participării în programul Orizont Europa, încurajând cooperarea dintre diferite configurații. Proiectul sprijină dezvoltarea portalului proiectului și a unui campus virtual, extinzând baza de utilizatori. Proiectul de asemenea oferă oportunități de formare și întâlnire a comunității punctelor naționale de contact din cadrul programului "Orizont Europa" pentru schimb de experiențe și acțiunile Programului UE Orizont Europa.

Eye of Europe Proiectul "Eye of Europe" își propune să sprijine integrarea practicilor prospective (foresight) în procesul de elaborare a politicilor de cercetare - inovare la nivelul UE și al statelor europene. Scopul pe termen mai lung al proiectului este maturizarea unei comunități de foresight în domeniul cercetării și inovării mai coerente și mai influente, care să contribuie semnificativ, ca inteligență colectivă, la modelarea deciziilor de politici în domeniul cercetării și inovării. Proiectul "Eye of Europe" are ca obiectiv să răspundă anticipat nevoilor sistemului de cercetare-inovare, prin explorare și co-creare de măsuri de suport. Consorțiul celor 17 parteneri din 15 țări își propune să coaguleze experiențele proprii pentru dezvoltarea comunității în domeniile cercetării-inovării cu niveluri de dezvoltare diversă, spre partajarea rezultatelor și dezvoltarea capacităților comune și inteligenței colective.

5.8. Control intern managerial și audit intern

Un aspect esențial al sistemului de control intern managerial este procesul anual de autoevaluare realizat de Agenție. În acest context, pentru anul 2024, a fost elaborat Raportul de autoevaluare a sistemului de control intern managerial, care a stat la baza emiterii Declarației de răspundere managerială. Aceasta confirmă că Agenția dispune de un sistem de control intern funcțional, capabil să asigure o gestionare eficientă și transparentă a fondurilor publice alocate puse la dispoziția comunității științifice și implementarea strategiilor de dezvoltare ale țării.

În acest sens, conducerea Agenției este preocupată de consolidarea controlului intern managerial, astfel ca în timp acesta să corespundă în totalitate Standardelor naționale de control intern în sectorul public.

Subdiviziunea de audit intern este poziționată în subordinea directă a Directorului general al Agenției, fiind asigurat accesul și raportarea directă către conducerea Agenției, precum și independența funcțională necesară la realizarea activității de audit în mod obiectiv și imparțial.

Activitatea auditorului intern în domeniul eticii profesionale este reglementată de Codul etic al auditorului intern, principiile și regulile fundamentale ale căruia sunt obligatorii de a fi aplicate și respectate de către Serviciul Audit Intern.

5.9. Activități de menținere și dezvoltare a instrumentelor digitale și a platformelor de comunicare publică

Serviciile publice oferite de Agenție sunt implementate cu respectarea principiului de transparență, prin publicarea pe pagina web oficială a Agenției a informațiilor de interes public, în conformitate cu legislația în vigoare. Acestea includ apeluri pentru concursuri de proiecte de cercetare și inovare, rezultatele acestora, informațiile referitoare la contractarea, implementarea și raportarea proiectelor, precum și avize pentru instruire și alte informații relevante. Astfel, pagina web oficială a Agenției servește drept un portal de informare și diseminare a informației utile din domeniul cercetării și inovării. Pentru a îmbunătăți continuu activitatea operațională, Agenția dezvoltă în continuare platforma E-CDI, care facilitează organizarea procedurilor de expertiză în cadrul concursurilor în domeniile cercetării.

5.10. Comunicare publică și promovare instituțională

În decursul anului 2024 a fost pus un accent considerabil asupra promovării entității pe toate rețelele de socializare. Asigurarea transparenței în activitatea Agenției și informarea operativă și completă din prima sursă a publicului, dar și a tuturor părților interesate, au constituit priorități pentru Agenție și în anul 2024. Activitățile de comunicare cu reprezentanții societății civile, cu mijloacele de informare în masă, în vederea informării operative și veridice au derulat în mod regulamentar și planificat.

Pe parcursul anului 2024, în cadrul activităților de informare și relații cu publicul, au fost întreprinse o serie de activități semnificative, după cum urmează:

- pe pagina-web a ANCD au fost publicate: 86 de comunicate de presă, 157 anunțuri și 9 buletine informative;
- a fost organizată o conferință de presă în incinta ANCD (19 iulie 2024);
- a fost publicat un interviu de totalizare a activității directorului la un an de activitate (13 decembrie 2024);
- conducerea ANCD a participat la 6 emisiuni TV și radio (Moldova 1 („Bună dimineața”), Teleradio Moldova („Spațiul Public”), TVR („Obiectiv Comun”); Realitatea TV („Consens Național”); Agenția de presa IPN (dezbateri publică „Integrarea europeană a cercetării din Republica Moldova”), Eco FM („Între DA și NU”);
- au fost identificate 34 materiale de presă în care este vizată Agenția;
- au fost organizate 14 întrevăderi cu conducerea diferitor organizații (Asociația pentru Dezvoltarea Comunicațiilor Electronice și Tehnologiilor Inovaționale (ACETI); Organizația pentru Dezvoltare a Antreprenoriatului (ODA); Camera de Comerț și Industrie a RM; Zona Economică Liberă (ZEL) „Bălți”; Centrul Științifico-Tehnologic din Ucraina; Centrul Național pentru Energie Durabilă; Asociația Industriilor Inovative din Moldova; Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), organizația nonguvernamentală I.P.Technovator, Ambasadoarea Iuliana Gorea-Costin; Cătălina Plinschi, Secretarul de stat al Ministerului Dezvoltării Economiei și Digitalizării; Ian Vasilovschi Toma, profesor la George Washington University School of Medicine and Health Science, Oficiul de Inovare și Transfer Tehnologic al USM, reprezentanții Băncii Mondiale etc.);
- s-a asigurat funcționarea liniei telefonice afișată pe pagina oficială web;
- de asemenea, pe pagina de Facebook a ANCD, care în prezent are 1.400 de urmăritori, au fost înregistrate 3.595 de aprecieri pe parcursul anului 2024.

VI. ÎNCHEIERE

În anul 2024 Agenția a continuat să-și îndeplinească misiunea de asigurare a excelenței și performanței în vederea realizării priorităților naționale în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării.

Toate sarcinile prevăzute în planul de activitate a Agenției pentru anul 2024 au fost realizate. Printre cele mai importante se enumeră:

- au fost finanțate toate proiectele de cercetare și inovare aprobate, fiind desfășurată procedura de monitorizare și audiere publică a acestora, luând în considerare implementarea a 108 proiecte de cercetare și inovare;
- au fost organizate concursurile de proiecte bilaterale, multilaterale, postdoctorat și proiecte cu finanțare din surse externe în conformitate cu HG 382/2019;
- au fost stabilite și dezvoltate relațiile de colaborare științifică și tehnologică cu România, Germania, Georgia, Armenia, și Polonia;
- au fost realizate toate activitățile organizatorice necesare pentru aderarea la consorțiile internaționale și asigurarea participării cercetătorilor din Moldova la proiectele multilaterale;
- a fost elaborată și înaintată MEC propunerea de modificare a HG 382/2019;

- au fost organizate activități de informare a comunității științifice autohtone referitor la participarea în Programul UE „Orizont Europa”.

Una din acțiunile majore realizate de Agenție în anul 2024 a fost organizarea Forumului „Golden Juggernaut InnoTech Forum 2024” dedicat inovației și tehnologiei din Republica Moldova, oferind comunităților academice și de afaceri o posibilitate de comunicare și schimb de idei în scrierea proiectelor inovatoare cu implicarea până la 1000 participanți, pe parcursul a două zile.

În cadrul organizării forumului, au fost stabilite colaborări interesante și de reală perspectivă, atât cu asociații de companii, cât și cu entități finanțatoare, printre care se numără: Camera de Industrie și Comerț, proiectul Tehnologiile Viitorului (FTA), Fondul american Ucraina-Moldova pentru finanțarea întreprinderilor (UMAEF), ATIC, Start-up Moldova, MITP, Impuls și alte organizații.

Analizând activitățile realizate de Agenție în anul 2024 și rezultatele obținute, se pot contura direcții strategice importante pentru viitor. Pentru a crește implicarea cercetătorilor moldoveni în Spațiul European de Cercetare (ERA), este crucial să se întreprindă toate măsurile necesare pentru a asigura participarea acestora la apelurile Programului „Orizont Europa” al Uniunii Europene și pentru a extinde colaborarea cu agenții similare din alte țări, în vederea dezvoltării unor agende comune de cercetare pentru provocările majore ale societății. La nivel național, este esențială continuarea îmbunătățirii cadrului normativ privind cercetarea și inovarea, pentru a elimina incongruențele între diferitele acte legislative și pentru a facilita implementarea acestora. De asemenea, pentru a eficientiza activitățile Agenției, se impune continuarea dezvoltării sistemului informațional dedicat proiectelor de cercetare și inovare și a cadrului normativ instituțional pentru monitorizarea implementării acestora, în conformitate cu standardele și metodologiile utilizate în sistemele de cercetare și inovare din Uniunea Europeană.